UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Admint. & peri. tuto. & cura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

ſubſtitutꝰ poſtea: qꝛ moꝛtuo patre pupilli pꝛima ſpes ſucceſſionis non erat talis ſubſtituti, ⁊ ſic ad euꝫ nõ poꝛrigitur. d. l. ſciãt. Diſputata fuit hec q. per me in ciuitate Peruſij anno Domini M.cccl x.

ADDITIONES.

a IO.FR.RV. ¶ Iſta So. Not. hic vnam contrarietatem Bar. qꝛ dum hic conſtituit differentiam inter matrem, ⁊ alios agnatos, in petendo tutoꝛem, contrariuꝫ vult in d. l. ſciant. ⁊ in l. ij. §. confeſtim j. ad Tertyl. ⁊ vtrobiqꝫ no. Alex. Poteſt ſolui vt no. in d. §. confeſtim, ſ. ꝙ non ſit differentia reſpectu tempoꝛis ad petendum ⁊ pꝛiuationis, vt in contrarijs, ſed reſpectu neceſſitatis petendi, olim erat vt hic, nunc autem ſecus.

b POMA. ¶ Idem. Uide Ancha. conſi. iiij. in j. colum.

c POMA. ¶ Quarto ſic. Uide Fely. in c. ex tranſmiſſa verſi. limitata tamen de pꝛeſcirp.

d POMA. ¶ Ex eo enĩ. Uide ad hoc Pan. cõſ. xc. in ij. dubio. ij. vo.

e ALEX. ¶ Quod hoc faciant. Sed ꝗdem ſit in alijs quod in matre, tenet Bar. in d. §. confeſtim. ⁊ in d. l. ſciant. ⁊ ſic eſt cõtra ius. ⁊ de hoc per Bal. in d. l. matres. C. ad Terty.

f ALEX.LOS. ¶ Perueniret. Antiquiſſimi codices habent iam pꝛeueniret ſubſtitutus, ⁊ ſic pꝛopter tutoꝛẽ non pꝛetiũ excludetur mater a ſucceſſione. que lectura magis confoꝛmis eſt textui adducto, ſi ſubtiliter inſpiciatur in verſi. niſi foꝛte. d. §. ſi mater. Sed quod ad verſi. ſed ſi foꝛte abſens. lect. huius. vol. verioꝛ eſt dummodo intelligas nõ excludetur, ſ. ſubſtitutus a ſucceſſione.

g ALEX. ¶ Mater ⁊ auia. Uid Bal. in d. l. matres. C. ad Terty.

h ALEX. ¶ Cauſis ſeparatis. Uide Bar. in conſi. inci. An. Martini condidit.

i ALEX. ¶ Pꝛimus excluditur. Contrarium tenet Bar. in l. nepotibꝰ. C. qui pe. tu. Et vide quod no. in l. quid ergo. §. j. de inta.

LEX III.

Diuus Seuerꝰ vlpio rufino

a §. Si quidem. [a] Qui litigaturus eſt cũ pupillo, nõ debet ipſe petere tutoꝛem, ſed alijs nunciare quibus negligentibus iudici debet referri. h. d. Not. ibi, hoc ipſum, ⁊c. ꝙ debet iudici notum hoc fieri, quomodo illi qui pꝛeferuntur in iure petendi hoc negligunt, dixi tibi plene i l. tutoꝛ ſi fuerit petitus. ſ. ti. j. ver. ſed tunc quero quid ſi iudici.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si quid. Ibi i tex. ipſe quidam non petit, ⁊c. Et ſic no. in materia huius tit. ꝙ quilibet poteſt petere dari tutoꝛeꝫ pupillo, etiam ſi tutoꝛ talis dari nõ põt. l. ij. ⁊ ibi Bal. C. de neg. geſt.

1 ¶ Minoꝛ vbi poteſt per ſe ſtare in iudicio poteſt pꝛocuratorem conſtituere.

a §. Curatores. [a] Minoꝛes petũt ſibi curatoꝛes ꝑ ſe vel per ꝓcuratoꝛem. h. d. ¶ Quero qualiter cõſtituat iſte ꝓcuratoꝛ a maioꝛe. Gl. viant. Iſta eſt [b]

b

1 † veritas. vbicunqꝫ minoꝛ hꝫ legitimã perſonam ſtandi in iudicio per ſe, poteſt cõſtituere pꝛocuratoꝛem, nec requirit curatio vel tutoꝛ, ita loquitur iſte tex. Facit j. de iniur. l. ſed ⁊ ſi vnius. §. idẽ reſpondit alias ait. ⁊ j. de manumiſ. vindic. l. etiam. abſens, ⁊ j. rem ra. ha. l. iij. i. ⁊ qđ ibi not. ⁊ per Inno. extra de reſti. ſpolii. i c. ex parte. Quero an alius poſſit petere ꝓ minoꝛe cauẽdo de rato. Reſpondeo ſic l. mutus. §. is qui. ſ. de pꝛocur.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Curatoꝛes. Not. ꝙ illis caſibꝰ, quibꝰ poteſt tutoꝛ eſſe in iudicio, poteſt conſtituere pꝛocuratoꝛem per ſoluꝫ. Et q ſunt illi caſus, vide per gl. ⁊ Inno. in c. ex parte. el j. de appel. no. in l. j. in pꝛin. C. qui legiti. perſo. Et adde tex. in c. fi. de iud. i vj. per Bar. i l. neqꝫ. C. de pꝛocu. ⁊ in l. inuitus. §. is qui. ⁊ ibi gl. ⁊ Gul. eo. ti. ⁊ Bal. in l. etiã. de ma. vindic. per Innoc. in capit. cũ I. A. de re iudic. per Moder. in c. intelleximus. de iud.

b POMA. ¶ Iſta eſt. Uide Aret. in l. j. pupillus in pꝛinci. ff. de acquir. poſſ.

LEX IIII.

Curatorem. Tutoꝛ nõ põt petere curatoreꝫ pupillo ⁊ q legitime nõ petierit tutoꝛem pꝛo non legitimo habetur. h. d. bꝛeuiter.

LEX V.

Qui qualitercunqꝫ. Remotus a tutela nõ tenetur aliũ petere. h. d.

LEX VI.

Decreto. No. quod pꝛioꝛes poſſunt dare aliquẽ iudicium tutoꝛem, hoc dicit.

LEX VII.

1 ¶ Tutoꝛis datio an valeat facta iudice ſine inquiſitione.

Credendum. [a] Mater, qua tutoꝛeꝫ non petijt cõfirmari, vel in locũ excuſati aliuꝫ dari, cuꝫ alius nõ ſupereſſet, ꝑdit ſucceſſionẽ filij, non id quod ei debetur ex teſtamẽto mariti nec ſibi imputatur ſi vt ſuſpectum non petijt remouerit h. d. in pꝛin. Secundũ reſponſum declara per ea q̃ dixi ſ. l. ij. ¶ Opp. ad ver. ſi vero maritus. C. ad Terty. l. omnem. ⁊ de legi. her. l.

b ſciant. Gl. ſol. [b] veritas eſt quicquid matri debet, ab ipſo pupillo iſtud perditur, ſed hic fideicõmiſſum debeatur vt ex bonis mariti, ideo non perdit: qꝛ circa bona mariti mr̃ nõ d̃liquit, ſm̃ Iac. de are. ⁊ Pe. ⁊ no. per Cy. in d. l. ſciant. Examina vt in q̃ſt. diſ

1 putata ſ. eo. l. h. in j. puncto. ¶ † Uenio ad fi. ⁊ q̃ro, mater petijt

c tutoꝛẽ filio, quẽ iudex dedit ſine inquiſitione, an valeat: [c] Uidet ꝙ non Dicit enim, hic, ꝙ datus a matre non cõfirmatur ſine inq̃ſitiõe. Cõtrariũ eſt verũ. Licet enim iudici cũ inquiſitiõe, ⁊ ſine dare tutoꝛẽ. l. qui hꝫ. §. penul. ſ. de tutel. Non obſtat iſte tex. qꝛ q̃n mr̃ petijt tutoꝛem dari in teſtamento filio tunc iſte non confirmabitur ſine inquiſitione, ad hoc vt habeat vim tutoꝛis confirmati, qui pꝛefertur alijs legitimis ⁊ datiuus, vt dixi i l. j. d̃ cõfirman. tuto. Sed mr̃ petijt tutoꝛem ſimpliciter, ⁊ iudex confirmat ſine inquiſitione, vt ſit tanquam ſimplex datiuus, lꝫ ei, ⁊ poſſet etiam abſqꝫ matris petitione facere. Ita intelligit gloſſ.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Credendũ. Uide Bar. in conſi. xviij. incip. ⁊ viſo teſtamento condito per Benedictum. vbi loquitur d̃ veniẽtibus ab inteſtato, vtrũ perdãt ſucceſſionẽ per negligẽtiã matris. POMA. ¶ Uide ad hunc tex. Ro. conſi. cclxvij.

b Alex. ¶ Gl. ſol. Hãc gl. i verſic. tu dic ꝓ no. alle. Eld. i cõſi. xcix. ⁊ eſt in ſimili alia gl. in l. pꝛecibus. in ver. fideicommiſ quas dãnaui in d. l. pꝛecibus. C. de impu. ⁊ in l. centurio poſt. Bart. j. d̃ vulg. ⁊ pupi. per illum tex. ⁊ per tex. in c. ſi pr̃. de teſt. lib. vj.

a Alex. ¶ An valeat. An valeat ſuper tutele datio ſine inquiſitione, vide l. ij. C. de cõfir. tu. ⁊ vide ꝙ no. in l. j. C. de tu. qui nõ ſatiſ.

De adminiſtratione, & periculo tutorum, & curatorem. Tit. vij.

¶ Continuatio eſt de ſe manifeſta. i

LEX I.

1 ¶ Tutoꝛ an cogatur adminiſtrare.
2 Tutoꝛ vt adminiſtret qualiter cogendus ſit.
3 Tutoꝛ quando cogitur adminitrare officio iudicis, nec libellꝰ nec oꝛdo iudicij requiritur.
4 Tutoꝛ ſi vult gerere, ⁊ alius nõ admitti, quomodo pꝛouideatur tutoꝛi.

Gerere Tutoꝛ cogitur adminiſtrare, ⁊ ad cũ ſpectat periculũ, ex q̊ ſcit ſe datũ. h. d. ¶ Oppo. ꝙ

1 † tutoꝛ nõ cogit adminiſtrar j. de auth. tutoꝛ. l. ſi tutoꝛ. Sol. hic loquit in tutoꝛe, q nunqꝫ geſſit, ibi in eo q aliq̃n geſſit: tñ in aliquo actu non vult authoꝛare: in q̊ diſtingue, vt [b] ibi Ratio cum ille q nunqꝫ geſſit icipiat teneri actiõe tutele, ideo cogitur. Sed opp. etiã ille qui nunqꝫ geſſit, tenetur vtili. l. ita autem. §. geſſiſſe. j. eod. ſed inter vtilem ⁊ directã nõ eſt differẽtia. l. actio. ſ. de nego. geſtis. ergo nõ video ratio quare hic magis cogatur, quam ille qui geſſit aliquid. Reſpond. ille qui nõ geſſit non poteſt remoueri niſi pꝛopter dolum, latam culpam, ⁊ leuẽ. l. he enim. §. qui nihil. j. d̃ ſuſpe. tuto. Sed qui gerit, põt remoueri pꝛopter dolũ, latam, ⁊ leuẽ culpaꝫ. d. l. he eniꝫ. ⁊ ideo intereſt pupilli, vt gerat ⁊ ꝓpter hoc cõpellitur, vt hic ſm̃ Dy. Eſt ⁊ alia rõ validioꝛ qꝛ q̃n nõ gerit nõ obligat fideiuſſoꝛ ex ꝓmiſſione rẽ pupilli ſaluã foꝛe. l. nõ quaſi. §. illud. rẽ pupilli ſal. foꝛe. ¶ Itẽ intereſt pupilli vt adminiſtret, ⁊ cũ bonis moꝛibꝰ infoꝛmet. l. ſcire o

2 poꝛtet. §. fi. ſ. ti. ij. ¶ † Quero, qualit fiat iſta coactio. Dicit glo. captis pignoꝛibus, ⁊ mulcta indicta. l. vnica. ſ. ſi qs ius dic. nõ

3 obtẽp. ⁊ ff. de vẽtre inſpiciẽ. l. j. §. j. ¶ † Quero, quo iure fiat iſta coactio. Reſp. qđ officio iudicis, vt hic patet ex eo quod d̃t, ⁊ cogi ſolent. Puto quod nõ ſit neceſſarius libellus, nec aliquis oꝛdo cuꝫ quolibet loco ⁊ tẽpoꝛe expediri poſſit. l. qui habet. §. pen.

4 ſ. de tutoꝛ. ⁊ l. ij. de ferꝯs. ¶ † Sed quero pone quod tutoꝛ vult gerere. ⁊ alius non admittit, qualiter pꝛouidetur tutoꝛi: Reſpõdeo, ſi eſt contutoꝛ ille, qui non admittit, ex hoc põt accuſari, vt ſuſpectus. l. actus, infra eo. Si vero eſſet pupillus vel adultus

tunc cogeretur eum admittere officio iudicis. Datur enim in- uito vt ſ. de tutoribus ⁊ curatoribꝰ datis ab his. l. illud. Et hoc eſt quod dicitur, quod accipitur res per decretuʒ iudicis. l. fi. in fi. C. arbitri. tutele. Facit l. legitimos. in princi. ⁊ quod ibi dixi, de legi. tut. ¶ Venio ad verſ. ex quo. queʒ declara plene vt per gl. infra eodem l. quidam decedens. §. fina.

1 Libellus qualiter formetur, quando agitur contra pupilluʒ tutorem habentem.
2 Citari debet pupillus vel minor in prima citatiõe, vt per ſe vel per legitimaʒ perſonã compareat. Itẽ an valeat citatio pupilli facta ſimpliciter, ſicut minoris, intelligit vt legitime cõpareat.
3 Tutori comparenti ⁊ petenti dilationem ad exhibendum pupillum, non datur dilatio.
4 Lis cum quo conteſtetur quando agitur contra pupillum tutorem habentem.
5 Litem conteſtari cum pupillo, vel tutore non differt.
6 Tutor ſemper iurat de calumnia, quãdo pupillus conuenitur.
7 Minor quando ſuſcepit iudicium cum tutoris authoritate, an ſit neceſſe ꝙ eum quolibet actu authoretur.
8 Tutor poteſt per ſe in iudicio comparere, licet iudicium ſit ſuſceptum per pupillum cum tutoris authoritate.
Lis quando eſt conteſtata per pupillum cum tutoris authoritate, ipſe, ⁊ non tutor, eſt citandus.
Tutor, ſi citatur, ⁊ non comparet, hoc caſu non eſt contumax.
9 Pupillus ſi comparet in iudicio ſine tutore, proceditur contra eum tanquam contumacem.
10 Sententia qualiter formetur in iudicio moto contra pupillum tutorem habentem.

§. **Sufficit.** Tutor põt defendere pupillũ per ſe, vel ei defendẽti authorari, ꝓut elegerit ipſe: ſed curator põt defendere adultum per ſe, vel ei defendenti authorari prout elegerit actor. Item tutor ⁊ curator poſſunt agere, vel agentibus authorari, ꝓut ipſi elegerint. h. d. ⁊ eſt ſolẽnis ⁊ magiſtralis caſus. Diuide. Primo, loquit in pupillo cõuento. Secundo, in adulto cõuento. Tertio, de eis agentibꝰ. Secunda ibi, in cauſis autẽ. Tertia ibi, nõ denegari. ¶ Op. ꝙ tutor ſa-
a tiſdet. l. vulgo. j. eo. Sol. ibi erat dubium, an ſit tutor, hic non.[a]
1 ¶ †Quero, contra queʒ formabitur libellus: gl. dĩt, ꝙ põt formari in perſonam tutoris, ⁊ in perſonã pupilli. Tu dicas ꝙ in pupillo eſt electio tutoris, an ipſe rñdeat noĩe, an pupillo reſpondenti authoret: ⁊ ideo poterit eſſe practica. ꝙ primo citetur tutor, ⁊ interrogetur, an ipſe velit per ſe pupilluʒ defendere: an pupillo defendenti authorari, ex equitate. l. vbicunque. ſ. de inter. act. ⁊ ſ. de he. l. qui interrogatus. Et ex hoc redditur actor certus qualiter formet libelluʒ. Vel vt puto, poterit formare generaliter libellum cõtra pupillũ, ⁊ quamlibet perſonã pro eo legitime cõparentem, ſeu defendentẽ, ſeu interuenienteʒ, ⁊ ita admittit conſuetudo. Rõ, q2 non eſt in poteſtate actoris, quẽ cõueniat, vt l. j. §. q2 auteʒ. j. quor. le. l. qð in herede. §. eligere. ſ. de tribu. In adulto vero non eſt dubium, cũ electio ſit actoris, vnde põt formare libellum, vel in ipſum curatorẽ, vel in ipſum adultũ, vel etiam ſimpliciter vt dixi ſ. in pupillo. Non enim, ex hoc leditur adultus ſi actori detur electio, cũ lex det ſibi electionem cõpa-
2 rendi per ſe cum authoritate curatoris, vel per curatorẽ tantuʒ.
b ¶ †Quero qualiter[b] fiat prima citatio, [c] an citabũtur minores,
c vel defenſores eorũ. Nã in adulto eſt electio actoris. Reſp. [d] ve-
d rum eſt ꝙ in adulto electio actoris eſt, ſʒ in pupillo dʒ fieri citatio alternatiue. ꝙ cõpareat per ſe vel per legitimam perſonã, vt euidenter dĩt hic text. ꝙ etiam põt fieri in adulto, per rationem
e quam dixi. Puto etiam[e] ꝙ ſi ſolus pupillus citetur, valeat citatio. ſicut enim quãdo citatur minor, intelligitur ꝙ cõpareat per ſe vel per procuratorem l. fi. C. de procu. ⁊ l. j. in fi. ſ. de proc. ita in pupillo intelligitur ꝙ cõpareat per ſe, vel per legitimã perſonã. Et ꝙ talis citatio valeat apparet, q2 ſi non cõparet ad defendendũ pupillum fit miſſio in poſſeſſionẽ ex primo decreto, lʒ nõ
3 ex ſecũdo, vt j. ex quib. cau. in poſſ. eat. l. apud Iul. §. l. ¶ †Quero ſi tutor cõpareat ⁊ petat dilationem ad exhibendum pupil-
f lum, an debeat ſibi dari: Reſp. non, [f] imo abſentes ⁊ infantes omnino per ſe debẽt defendere, vt hic, in text. ⁊ eod. modo ſi agitur contra adultum abſentẽ, non cogitur curator eum exhibere: ſed tenetur actor dictare iudicium contra ipſum curatorẽ, vt hic, in
4 verſ. in abſentibꝰ autem. ¶ †Quero, cũ quo fit litis conteſtatio: Reſ. ex pdictis patet, q2 vel cum tutore, vel curatore, vel cũ mi-
5 noribꝰ auth. ipſorũ data electiõe eis, de quibꝰ dixi. ſ. ¶ †Quero vtrum ſit differentia an lis conteſtetur cũ pupillo vel tutore: gl. innuit ꝙ ſic nã ſi fit cũ pupillo authoritate tutoris, interrũpit preſcriptionem. ſecus ſi fieret cum tutore. ⁊ ita innuit gloſſ. Doc. dicunt ꝙ etiã ſi fiat cuʒ ſolo tutore, interrũpitur pſcriptio: cum eius mora, ⁊ culpa noceat pupillo, ⁊ eius ſollicitudo proſit. l. ſi ex legati cã. j. de verb. oblig. Ita tenet Iaco. de Are. ⁊ Pet.
6 quod placet per l. ſi qs ſolutioni. §. j. ſ. de vſur. ¶ †Quero quis
g iurabit[g] de calumnia: glo. dicit indiſtincte, ꝙ ſiue pupillus ſit in iudicio cum authoritate tutoris, ſiue tutor ſolus, ipſe tutor ſemper iurat de calumnia, vt l. ij. §. quod obſeruari. C. de iur. cal. lʒ
7 aliter olim, aliter hodie obſeruetur, quod ſatis placet. ¶ †Quero quãdo minor ſuſcepit iudiciũ authoritate tutoris, vel ſui adminiſtratoris, an debeat eſſe preſens in quolibet actu ⁊ authoritate, an ſufficiat vna authoritas pro toto iudicio: ⁊ videtur ꝙ in quolibet actu: alias ille actus non noceret pupillo, ſeu adulto. l.
h clarũ. C. de auth. preſt. Non ergo h poterit rñderi vni poſitioni ſine tutoris authoritate, qð intelligo, vt dicam. j. de confeſ. l. cer-
8 tuʒ §. ſed an ⁊ ipſos. verſ. in pupillo. †Itẽ quero ſi pupillus ſuſcepit iudiciuʒ authoritate tutoris. tutor poſtea vult eſſe in iudicio principaliter per ſe an poſſit: Reſp. ꝙ ſic. Nã omnis iuris cõpetentis pupillo exercitiuʒ cõpetit tutori. Licet ergo ius inſtãtie iſtius ſit pupillo queſitum inquantũ tutor poterit ipſum exercere, non autẽ cogetur inuitus hoc facere, vt ſ. dixi. Et ex hoc ſequitur ꝙ ſi pupillus ſuſcepit iudiciũ authoritate tutoris, nõ valeret citatio poſtea facta de tutore, ⁊ non eſſet contumax tutor ſi
2 non compareret ſine tutore ab initio vel antequã ſuſcepit iudicium in ſe cum authoritate tutoris: Reſp. proceditur communiter contra eum, ſicut contra contumacẽ: q2 non legitime comparet. l. v. §. recte defendi. j. ex quib. cauſ. in poſſ. ea. ⁊ ſic non eſt neceſſe ad quemlibet actum citare pupillum ⁊ tutorem, ſed ſufficit ꝙ citetur pupillus, cuiꝰ eſt cõparere legitime, vt ſ. dixi, li-
10 cuti ab initio elegit. ¶ †Quero, in quem dʒ formari ſententia. Reſp. patet ex predictis, q2 in eum, in quem formatur libellus. In hoc tamen eſt differentia inter tutorem ⁊ procuratorem, q2 valeret ſententia lata cum tutore, lʒ verba conferantur in perſo-
i nam pupilli: ſecus tñ eſſet in alio. vt l. j. in C. de ſenten. ⁊ interlocu. arg. l. eum qui. §. ſi actori. ſ. de conſtit. pecu. Dixi in l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis inſulam. j. de verb. oblig. Quero lata ſententia, in quem fiet executio. dic vt j. lege proxima.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Hic non. Vide Alex. in l. cõtra pupillum. ff. de re iu.
b POMA. ¶ Qualiter. Adde quomodo per citationem quilibet habilitet, vt per Bal. in l. ſi ſuſcepta. ff. de inof. teſ. aliqd p Alex. in l. ſi ex l. cã. ff. de verb. ob. Pan. in conſi. xliij. in j. dub. in ij. vo.
c ALEX. ¶ Prima citatio. Qualiter fiat citatio de minore ⁊ de adulto, vide Bal. in l. pen. ad fi. C. ſi aduer. rẽ iu. vbi alle. tex. loquentẽ de pupillo, in l. ſi ideo. ff. de eui. Et quid ſi pupillus ſine auth. tut. eſt litẽ cõteſtatus, vtrũ ſolus tutor poſſit litẽ proſequi: dic ꝙ ſic d. l. ſi ideo. ⁊ no. Bal. in viij. queſt. in l. ſi quando. de te.
d ALEX. ¶ Reſpon. Sed Bart. in extrauag. ad reprimendum verſic. citatum. non decidit. adde Bal. in l. j. C. qui pe. tu.
e AND. BARB. ¶ Puto etiam. Et vide do. Ab. in c. tua nobis. de app. pro his que hic dicuntur. ⁊ vide Bald. in l. ſi ex legati cã. j. de verb. oblig. ar. contra iſtud dictũ, q2 ſi interpellatio extraiudicialis non poteſt fieri pupillo ergo multo magis iudicialis, ſʒ bene põt ſeruari hoc dictum ſi non haberet tutorem vel curatorem. Sed imo videtur ꝙ dictũ Bar. ſit verum per iſtam l. ſʒ ad l. ſi ex legati, rñde, q2 hic agitur de maiori preiudicio. Et not. ꝙ ad validitatem primi decreti dʒ citari tutor, alias eſſet nullum. argum. l. hoc autem. §. j. ex quib. cauſis in poſſ. ea. Ioan. and. in addi. in tit. de primo decreto. §. reſtat. verſi. quid ſi maior. ⁊ vide Bar. in l. qui habent. §. ſi pupillus. ff. de tut. alias audiui diſtingui an poſſit citari in prima citatione, dic ꝙ ſic, vt hic. Aut in ſecunda ⁊ tertia, dic ꝙ non propter preiudicium. ⁊ vide pro opi. Bart. hic, doc. ⁊ in c. Rayn. de teſt. ⁊ adde Bal. in l. fi. C. ſi ppter publi. penſi. Et quãdo minor citatur, vide Bal. in l. j. C. qui pe. tuto. Io. Fr. Ru. ¶ Adde dnm Bart. tenet, ꝙ ſolus pupillus poſſit citari ꝙ eius opinio eſt communiter damnata, vt no. Iaſ. in l. ſi pupillus. j. de verb. oblig.
f ALEX. ¶ Reſpon. non. Contra Bar. ⁊ Bal. per illum tex. in l. ſi ex legati cauſa. de verb. obli. cum ſequen. Item contra Bar. facit l. hec autem. j. quib. ex cau. in poſſ. eat. in verſic. citandi ſunt tut. per Imo. in l. contra pupillum. de re indi. Quid in furioſo vide Bart. in l. ff. de cur. furi. De infante certum eſt ꝙ citari non põt, vt hic. ⁊ no. Bal. in cap. j. de mil. vaſſa. qui contu. eſt, ſed quid dʒ facere creditor qui vult conſequi, vide Bal. ibi, ⁊ Bart. in l. hec autem. in prin. ⁊ in l. fulcinius. quib. ex cau. in poſ. eat. vide in materia iſta no. per Bart. in l. qui habent. §. ſi pupillus. ſ. de tu. Et de infante etiã vide Bal. in l. donatarum. C. de acq. poſſ. Et de modo citandi pupillum. vide Bal. in d. l. donatarum. ⁊ in l. fi. C. ſi propter pub. penſi. ⁊ Bar. in extra. ad reprimendũ. in verſi. c. tantũ. ⁊ no. Bal. in l. j. C. qui pe. tu. ⁊ dixi in d. l. ſi ex legati. in vi. char. ¶ Adde Ab. cõſ. lxxiiij. ij. lib. Ro. cõſ. cccliiij. Imrabi.

g AND.BAR.¶ Jurabit.⁊ illum tex.not.qꝛ eſt valde ſing.ꝙ negocioꝛum geſtoꝛ.conſtituit quem in moꝛa.
h AND.BARB.¶ Non ergo.Uide Bald.qui eleganter loquitur in l.clarum.ſ.de auth.pꝛeſtan.
i ALEX.¶ Ut l.j.Hac l.j.C.de ſent.⁊ interl.limita,vt per Bar.in extrauag.ad repꝛimen.in vere.ſine figura.

LEX II.

Si ue tutoꝛ. Judicati actio nõ datur contra tutoꝛem,niſi ſe liti obtulerit,ſed contra pupillũ.niſi ab hereditate,cuius cã condẽnatus eſt,ſe abſtinuerit.h.d.op.C.quando ex fac.tu.l.j.gl.hic ponit opin.Tu dic ꝙ actio directa datur tutoꝛi,⁊ contra
a tutoꝛem[a] ⁊ vtilis datur pupillo,⁊ contra pupillũ,vt hic,ſed executio ſemper fit in pupillum,vt hac l.⁊ l.iiij.in pꝛinc.j.de re iu.Quod intellige de ipſa condẽnatione pꝛincipali.Sʒ ſi eſſet condemnatio facta in expenſis,in quẽ fieret executio:dixi in d.l.iiij.de re iu.Tetigi in l.qui ſolidũ.§.etiã j.de leg.ij.⁊ dixi in l.j.§.ſi pcuratoꝛ.ſ.ſi quis ius dic.non obtempe.¶ Op.ſ.de pꝛocur.l.pcuratoꝛ qui pꝛo euictione.So.Aliud in pꝛocuratoꝛe,aliud in tutoꝛe.Qđ an ſit verũ,ibi plene dixi.¶ Ultimo querit gl.quid ſi tutoꝛ ſatiſdedit pꝛo pupillo qui non adiuerat:nec rñdet.Dic,ꝙ ſi ex certa ſcientia,tenẽtur fideiuſſoꝛes:ſi per erroꝛẽ iuris vel facti,non tenentur,vt in poſſ.le.j.reſponſo.⁊ de fideiuſ.l.ſi quis poſtquam.⁊ ſ.ſi quis cau.l.ſed ⁊ ſi quis.§.fi.ſecundum Dyn.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Contra tutoꝛem.Ad hoc vide quod dixi poſt Jmo.in ſimili,in l.iiij.§.ſi ex conuentione,in fin.de re iudic.

LEX III.

b ☞ Executoꝛes teſtamentoꝛum an equiparentur tutoꝛibus vel curatoꝛibus.

Si plures. Ex pluribus tutoꝛibus,vel curatoꝛibus quilibet põt adminiſtrare,⁊ vni erit decernenda adminiſtratio per iudicẽ,vel ſi vni erat decreta per teſtatoꝛẽ,ille adminiſtrabit,⁊ alij non gerentes tenentur ad ea,que hic expꝛimuntur in tex.h.d.Op.ꝙ nõ valet geſtũ per vnum,j.de cur.fur.l.conſi.§.pe.⁊ fi.Sol.Hic adminiſtrabit vnus,alio non cõtradicẽte,vt hic:ſecus ſi alius cõtradicat,vt in contrario.¶ Op.ſ.de pꝛoc.l.pluribꝰ.vbi non põt gerere quilibet inſolidũ,niſi ſit dictum.Sol.aliud in pꝛocuratoꝛe,vt ibi,aliud in tutoꝛe,vt hic.Dixi in repeti.l.j.§.
1 plures.ſ.de exerc.¶ †Quero quid in pluribus executoꝛibꝰ teſtamentoꝛum,an eos equiparemus tutoꝛibus,vel pcuratoꝛibꝰ:Olim erant opiniones,hodie eſt caſus extra de teſt.ca.fi.lib.vj.
1 ☞ Suſpectus quis ex mala conuerſatione pꝛeſumitur.

§.Si parens. Not.ex hoc §.ad quid tenentur tutoꝛes,ſi non geſſerint.Secũdo no.fi.huius.§.ibi,ſollicite eos curare qualiter cõuerſetur.Ex quo
1 habes† ꝙ ex mala cõuerſatione pꝛeſumitur quis ſuſpectus,⁊c.

1 ☞ Minoꝛ dat tutoꝛem filio.
2 Defuncti a voluntate ex cauſa receditur.
4 Facilius res expeditur per vnum,quam per plures.

a **§.Quamuis.** [a] Ex cauſa receditur a volũtate defuncti,⁊ alij,quã teſtatoꝛ dixerit,adminiſtratio conceditur.Idẽ in curatoꝛe,⁊ ſi teſtatoꝛ nõ dixerit,vnus
1 eligitur.h.d.¶ †No.tex.ibi,minoꝛ foꝛte,⁊c.ꝙ minoꝛ xxv.ann.
2 poteſt filio dare tutoꝛem in teſtamento.¶ †Itẽ no.quod in ſummario.Simile in l.in confirmando.⁊ l.vtilitatem.de confir.tut.
3 Facit j.vbi pu.edu.de l.j.¶ †No.ꝙ ex conuerſatione mala qs
4 eſt ſuſpectus:Simile ſ.pꝛoxi.§.¶ †No.ꝙ facilius res expeditur per vnum,quam per plures.Concoꝛ.ſunt in gloſſ.

ADDITIO.

a POMA.¶ Quamuis.Uide Rom.ſin.clxxviij.inci.gloſ.oꝛdin.

1 ☞ Tutoꝛ vnus an poſſit cogere alium ad diuiſionem adminiſtrationis.

§.Si non erit. Tutoꝛes poſſunt vni ex eis adminiſtrationem committere,vel om-
1 nes ſimul gerere,vel diuidere.† Quid ſi vnus[a] vult diuidere,⁊
a alius non,an vnus poſſit cogi per alium ad diuiſionem:tex.non aperit.Dic,qñqꝫ omnes volunt cõmittere vni,qñqꝫ nolunt.Et de iſtis caſibus non eſt dubiũ.Sʒ ſi vnus vult diuidere,cũ omnes alij velint adminiſtrare,tunc fiet diuiſio ceteris inuitis per officium iudicis.ar.ſ.famil.erciſc.l.⁊ puto.⁊ ſ.communi diui.l.communi diuidundo.§.ſi duo.Facit quod no.per In.in ca.ex literis.extra de pꝛob.Et pꝛedicta ſunt vera,quando nullus offert ſatiſdationem,tunc enim recurrimus ad diſtinctionem poſitam in tex.ſ.de teſta.tu.l.teſtamento datos.⁊ l.ſequenti.

ADDITIO.

a IO.FR.RV.¶ Quid ſi vnus.Adde Ange.are.in §.j.Inſtit.de ſatiſ.tuto.qui refert,⁊ ſequitur Bar.hic.

LEX V.

a **Ita autem.** [a] Dictum determinatur ſecundum ſuam cauſã.h.d.¶ †No.
1 ter.ibi,⁊ cũ cauſa depoſitionis expꝛimatur.Ex quo
b colligitur,qđ dixi in ſummario.Iſta l.[b] facit ad queſtionem.Dicit ſtatutum,ꝙ debeãt ſolui noĩe gabelle tot denarij pꝛo libꝛa.Quid ſi illud,ſuper quo contrahitur,vel quod colligitur,non aſcendit libꝛã:hic eſt ar.ꝙ nulla gabella debeat ſolui.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Ita autem.Adde Bar.in l.iiij.§.abeſſe.de dam.infe.Et an computentur libꝛe deductis impenſis,vide j.de condic.⁊ dem.in l.ſed ſi hoc.§.cuidã per Bar.⁊ circa dicta per Bar.hic,vide per eum in l.iiij.§.pꝛetoꝛ.circa fi.de dam.infec.⁊ que ibi dixi in repoꝛtatis.⁊ vide Bal.in l.ſacroſ.C.de ſac ſan.ec.Poma.¶ Ad hoc vide Ale.in l.§.in iiij.vol.⁊ cõſ.liiij.in pꝛin.eo.vol.⁊ conſ.cxxx.eo.vol.⁊ conſi.xvij.j.vol.Barb.conſ.x.ij.vol.⁊ cõſ.xj.ij.vol.⁊ conſ.xij.eo.vol.⁊ conſi.xx.e.vol.⁊ cõſ.xxxiij.eo.vol.⁊ cõſ.ſeq.⁊ conſ.xxxvj.eo.vol.⁊ lvij.eo.vol.conſi.lviij.eo.vol.⁊ conſil.lxij.eo.vol.Ro.cõſil.xcij.⁊ cõſi.cij.⁊ cvij.⁊ cx.⁊ conſi.clxxiij.⁊ conſi.cxvij.⁊ vide Fel.in c.nonnulli.in pꝛin.de reſc.Jmo.conſ.lx.in pꝛin.⁊ conſi.xxxiij.in fi.⁊ xxxvj.⁊ xlij.j.co.⁊ xciij.qꝛ cui nõ conueniunt verba legis,⁊c.l.iiij.§.toties.de dã.infe.vbi ſcripſi,l.illam C.de coll.Bar.conſi.incip.in monaſterio fratrum minorum.Ale.conſi.lvij.ij.volum.Felyn.in d.cap.nonnulli.
b AND.BAR.¶ Iſta l.Uide Bar.in l.iiij.§.pꝛetoꝛ ait.de dam.infec.Et ego dixi in cle.fi.de reſcrip.in gloſſ.vltima.

1 ☞ Geſſiſſe quis dicitur ex adminiſtratione modice rei.
Item adiuiſſe hereditatem.
2 Tutoꝛ,qui geſſit,tenetur actione directa,non gerens,vtili.
Tutele actio directa,oꝛitur ex quaſi cõtractu celebꝛato gerẽdo.
3 Tutoꝛ,qui geſſit poſtea ceſſat,remouetur vt ſuſpectus.

§.Geſſiſſe. Iſte §.venit ad declarationẽ l.j.in pꝛin.ſ.eo.vbi dt,ꝙ tuto qui nõ geſſit,cogitur gerere:ſecꝰ ſi geſſit.hic dꝛ quis geſſiſſe dicatur.Et geſſiſſe dicitur,qui modicum attigit per ſe,vel per alium.⁊ ſic ſi ceſſat,vt ſuſpe-
1 ctus poterit accuſari:⁊ qui nõ geſſit tenetur vtili.h.d.¶ †Not.ꝙ ex adminiſtratiõe modice rei dꝛ quis geſſiſſe,obligatur actione directa tutele.Similiter per adminiſtrationẽ modice rei vꝛ
2 quis adire,vt dixi in l.gerit.de acq.he.† Not.ꝙ tutoꝛ qui geſſit tenetur directa,ille,qui non geſſit,tenetur vtili.Ex quo apparet ꝙ actio directa tutele oꝛitur ex quaſi ꝯtu celebꝛato gerẽdo.Si
3 enĩ nõ gerit,tenet vtili nõ directa,vt hic patet.¶ †No.ꝙ ille q gerit,⁊ poſtea ceſſat põt remoueri vt ſuſpectus:ſecus in eo q ni-
4 hil gerit.dixi ſ.e.l.j.in pꝛin.¶ †No.ꝙ ille qui per aliũ gerit videtur per ſeipſum gerere,vt teneatur directa.An autẽ ille qui p aliũ gerit,dicat ipſe gerere ſm veritatem.vel ſecundum fictionem,dixi plene in l.ſed ſi vnius.§.j.j.de iniur.Materiam autẽ,an ꝙ quis per ſe poteſt.poſſit per alium.dic per Dy.in c.poteſt quis.⁊ in c.qui per alium,extra de re.iu.lib.vj.tãgitur per In.extrã de offi.dele.c.fi.Gl.magna tñ hic ad iſtud generale ſignat quedã arg.contraria,⁊ non ſoluit.vide eam ⁊ tolle ſolutionem.⁊ dt gl.ad l.cum fundum.Sol.vt ibi patet.¶ Ad §.ſi quis.dic ꝙ ibi in abſentia vendidiſſe non vꝛ,ſed in pꝛeſentia ſic,ex quo per alium facit,⁊ ſic concoꝛdat Dy.¶ Sequitur in gl.⁊ de adopt.l.poſt moꝛtẽ.§.j.Dic,fallit ibi qꝛ adoptio nõ eſt in adminiſtratione,pt j.de manu.l.ſeruus furioſi.Dyn.Itẽ ꝙ adoptio imitatur naturã,ideo non põt cõtrahi per pꝛocuratoꝛem,ſicut filiatio naturalis.¶ Sequitur in gl.⁊ C.de his qui ve.eta.impe.l.ij.Dic fallit ibi,qꝛ venia etatis datur ratione induſtrie,que magis apparet,cum petit per ſe,quam ſi peteret per alium,ſm Dynum.¶ Sequitur in gl.de l.Pau.Sol.vt ibi.¶ Sequitur,⁊ de trãſ.l.cum hi.§.fi.hoc nõ eſt pꝛo,nec contra.¶ Sequitur ⁊ l.liber homo.ij.reſponſo.hoc eſt pꝛo:quia vterqꝫ tenetur,vt ibi patet.

1 ☞ Tutoꝛ an teneatur a ſe exigere debitum naturale.

§.Debitoꝛ. Debitũ ex alia cã deuoluit in actionẽ tu.¶ Op.C.qui dat.tut.poſ.auth.minoꝛi o Sol.iſta iura hodie coꝛriguntur,qꝛ tutoꝛ nõ põt eſſe qui ſit debi

toꝛ,vel creditoꝛ:quod dic vt dicã in l.pꝛopter litem.ĩ.de exc.tut.
1 ¶ †Quero,an tutoꝛ teneatur a ſe exigere debitũ naturale: Gl. hic non determinat.Dic,aut illud debitum naturale fuit contra ctuʒ ante adminiſtrationẽ,⁊ non tenetur illud a ſe exigere alias eſſet ſibi damnoſuʒ officium ſuum abſq; ſui culpa:quod eſſe non dʒ.l.ſi quis ex ſignatoꝛibus.ĩ.quemad.teſt.aper.aut fuit contra ctum rõne adminiſtrationis ⁊ teneť a ſe exigere, arg.eius quod dicitur de ſeruo,in l.at qui natura.in pꝛin.de neg.geſt.ſm Pe.

§. Si tutoꝛ.

Tutoꝛ finita tutela,teneť admonere minoꝛem,vt petat ſibi curatoꝛẽ, alias tenetur.h.d. ¶ Querit glo.quid ſi tutoꝛ admonuit,⁊ minoꝛ noluit: Dicit glo.ꝙ tutoꝛ eſt excuſatus.ꝙ Dyn.intelligit de curatoꝛe ad negotia,ſecus ſi ad litem.Naʒ cogitur recipere inuitus,⁊ ſic non excuſatur pꝛopter ſolam admonitioneʒ.Satis puto, ꝙ ipſe tutoꝛ excuſaretur,qđ eniʒ dr,inuitus recipit curatoꝛem ad litẽ, intelligitur ad petitionem aduerſarij,non ad petitionẽ tutoꝛis.

1 ☞ Syndicus conſtitutus ad certum tempus, finito tempoꝛe, ⁊ lite conteſtata,an poſſit cogi ad cauſam pꝛoſequendam.

§. Poſt completum.

Poſt completaʒ tutelam,vel curaʒ,cogitur quis litem ceptam perficere,niſi inſtrumẽta litis ⁊ rationes reddiderit.h.d. ¶ De hoc habes rubꝛ.C.vt cau.poſt pu.adſit tuto.
1 Facit ĩ.de ap.l.tutoꝛ. ¶ †Quero,ſyndicus [a] fuit conſtitutus ab
a aliqua vniuerſitate vſq; ad certuʒ tpˢ,lis fuit cõteſtata,tempus
b eſt finitum,an finito tempoꝛe teneatur [b] litem pꝛoſequi:diceret ſic,aut tu queris vtrum poſſit compelli ad cãm peragendam ab aduerſario:Et dico ꝙ ſic,niſi ſyndicus allegetaliquã iuſta cãm de his que penuntur in l.poſt litem,cum l.ſeq.ſ.de pꝛocu.Non eniʒ põt reuocari in pꝛeiudiciũ aduerſarij,vt ibi.Aut queris,an poſſit cogi ab illa vniuerſitate,ita ꝙ ei teneatur,ſi nõ exerceret:
c Et non poteſt cogi,nec tenetur,niſi foꝛte ceſſauerit in reddẽdis inſtrumentis,⁊ in reddenda ratione,vt hic dicitur in tutoꝛe.

ADDITIONES.

a AND.BAR. ¶ Quero,ſyndicus.Uide ſcribẽtes in c.j.de ſyn. ibi Joan.de Jmo.tenet contra.
b ALEX. ¶ Teneatur.An ſyndicus poſſit cogi finito ſuo tempoꝛe litem per ipſum ceptã finire,vide Bar.in l.fi.ad fi.de ap.⁊ vide que no.in l.dãni.§.Sabyn.de dam.inſe.poſt Bart.tʒ Jmol. in c.j.de ſyn.vbi vide no.per do.Ant.de but. ¶ Adde tu, ꝙ hic dicta per Bart.repꝛobat Pau.de caſt.conſi.ccxxxv.viſis,⁊ diſcuſſis.ſequitur dictum Bar.in l.j.ſ.de pꝛoc.vbi vult,ꝙ pcuratoꝛ conſtitutus ad certum tpˢ,etiam volente aduerſario, finito tempoꝛe ⁊ lite conteſtata,nõ poſſit pꝛoſequi,qꝛ imputet ſibi aduerſarius qui ſciebat tempus appoſitum a pꝛin.eſſe finiturum.
c ALEX. ¶ Nec tenetur.Uide Bar.qui idem tʒ in l.creditoꝛ.§. ſubſtituti.de appel.

LEX VI.

a Quidam decedens. [a] Si relinquiť liberatio a reddendis rationibus, nihilominus tutoꝛ de dolo teneť, qui nõ põt remitti. Secus ſi de dãno,quod ſua culpa ſentiret.h.d.Concoꝛ.l.ſi ſeruus vetitus.de le.j.⁊ ibi dixi.⁊ in l. Aurelio.§.j.de lib.le.C p.ſ.de pa.l.ſi vnus.§.j.So.vt ibi.Op. de l.ſi quis rationes ĩ.dt lib.leg. Sol.illa dʒ intelligi ſm iſtam, quando legatur liberatio ab adminiſt.pꝛeterita ante factum teſtamentum, ſed ſi ab adminiſtratione futura, dolus nullo modo
b videtur remiſſus. [b] Jta loquitur hic:⁊ hoc tʒ dom.Dyn.vel aliter in lege contraria fuit relictum quicquid teneretur reddere.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Decedens.Uide Alex.conſi.cxxxv.in pꝛin.ij.vol.
b POMA. ¶ Remiſſus.Uide Ale.conſi.lxij.vo.iiij.Barb.lxviij. ij.volumine.

§. Papinianus.

Si tutoꝛ iubetur gerere de cõſilio eius qui non põt eſſe particeps officij,de honeſtate illud requirit,ſed nõ tenet ſequi:ſicut alias quãdo a voluntate defuncti receditur.h.d.C p.ĩ.c.l.titiũ
1 ⁊ meuium.in pꝛin.Sol.ibi fuit aſſumptus,vt † conſultoꝛ.ille qui potuit eſſe particeps officij;hic mulier, que eſſe non poterat.qđ plene examinaui in repet.l.j.§.ſi plures.ſ.de exer. Et hoc facit
2 ad q.Dixi † teſtatoꝛ,ꝙ executoꝛ teneatur exequi voluntatem defuncti de cõſilio alicuius fratris Minoꝛis, an executoꝛ ſine eo poſſit facere: Plene examinaui [a] in iij.lib.Minoꝛicarum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Plene examinaui.Uide Bld.in auth.ingreſſi.C. de ſacroſan.ec.⁊ quod no.Bar.in l.a filio.de aliment.⁊ cib.leg. ⁊ melius Barto.in l.j.§.ſi plures.de exerci.

1 ☞ Scire ſufficit quem ſine pꝛoteſtatione.
2 Denunciatum alicui per aliquem ꝙ ſit tutoꝛ,an ſufficiat.

§. Ex quo.

A tempoꝛe ſciente periculum eſt tutoꝛis,⁊ ignoꝛantia pꝛeſumitur, niſi ſciẽtia pꝛobe-
1 tur.h.d. † No.ꝙ ſufficit queʒ ſcire ſine pꝛoteſtatione.Qđ intellige quando pꝛoteſtatio fit ad notificandum tantum,cum ille,qui eſt certus certioꝛari non dʒ.l.j.in fi.de ac.emp.⁊ extra de re.iu. c.eum qui certus.Secus ſi pꝛoteſtatio fieret ad aliud.l.denunciaſſe.in pꝛin.de adul.Dixi in l.fi.ſ.ſol.matrim. ¶ C pp.quod teneatur tutoꝛ a tempoꝛe quo fuit iuſſus,vt ĩ.e.l.qui iuſſus.Huius timoꝛe poſita eſt quedam diſtinctio per gl.quam vide ⁊ ſig. Sed in vltimo mẽbꝛo in quo dt quod tenetur ex quo iuſſus eſt, Dy.dt,ꝙ imo tenetur ex die,qua debuit adminiſtrationem accipere,⁊ ex quo ſciuit ſe datum.vt ĩ.ſi tut.vel cura.ap.l.j.⁊ ij.ĩ.e.l. tut.qui poſt.§.tutoꝛ datus. ¶ Op.C.de peri.tut.l.ſi tutoꝛ.Sol. ibi tutoꝛ pꝛobat ignoꝛantiã ex voluntate,non ex neceſſitate.Jta dt gl.vel verius,ſufficit pupillum pꝛobare publicam famam,ex quo pꝛeſumitur ſcientia,niſi per tutoꝛẽ pꝛobetur ignoꝛatia,idẽ ſi denunciatum fuit ad domum,vt no.in lege contraria.ſim.dixi
2 vobis in l.is poteſt.ĩ.de acqui.here. ¶ †Quero,quid ſi per aliquem eſt denunciatum mihi,quod ego ſum tutoꝛ,an ſufficit:tex. innuit quod ſic.Jn contrarium eſt,quod non debeam alteri cre-
a dere,vt ĩ.quod fal.tuto.auth.l.ij.Eſt ergo modus [a] quod illi,qui datus eſt tutoꝛ,oſtẽdatur teſtamentum,vel dicatur ei perſonas, que dicant ſe vidiſſe teſtamentum,adeo ꝙ ſi non credit, ſit ignoꝛantia ſupina.l.ſi quis inficiatus.ſ.depoſi.dixi plene in l.nõ ſolum.§.fi.de oper.no.nun.in materia pꝛoteſtationis.

ADDITIO.

a AND.BAR. ¶ Ergo modus.Uide que dixi in cap.cum contingat.de reſcriptis.

LEX VIII.

1 ☞ Tutoꝛ tenetur facere inuentarium.
2 Actoꝛ conſtitutus a tutoꝛe non facit inuentarium.
3 Tutoꝛ honoꝛarius facit inuentarium.
4 Tutoꝛ datus ad vnum articulum tantum,puta ad adeundũ,non tenetur inuentarium facere,cautius tamen eſt vt faciat.
5 Tutoꝛ ad lites non facit inuentarium.
6 Jnuentarium debet fieri quaʒ pꝛimum poterit.vide etiã nu.7.
8 Jnuentariuʒ vt faciat fidem contra debitoꝛes in eo deſcriptos, debet fieri coꝛam iudice.
10 Jnuentario que res debent poni.
11 Jnueniri dicitur pꝛopꝛie quod manibus appꝛehenditur.
12 Jnuentario res taliter adſcribi debẽt, vt tutoꝛ ex illo poſſit conueniri.
14 Tutoꝛ ſi in inuentario dicit quod credit tales res eſſe pupilli, ⁊ ad eum pertinere,quod ſufficiat.
15 Tutoꝛ non ponens omnes res in inuenturio, quando videatur dolo facere.
16 Jnuentario neceſſario expenſe inſeri debẽt,⁊ inſtrumenta,in quibus continentur nomina debitoꝛum ⁊ citatis nominatiʒ ad hoc ipſis debitoꝛibus.
17 Neceſſaria cauſa que dicatur,qñdo non conficitur inuentarium.
18 Cauſa iuſtiſſima que dicatur,licet non neceſſaria.
19 Judex ex cauſa poteſt remittere confectionem inuentarij.
21 Juratur in litem contra tutoꝛem pꝛopter dolum verum,nõ pꝛopter pꝛeſumptum,⁊ ex quibus caſibus.
22 Tutoꝛ non debet aliquid gerere antequam non fecerit perfecte inuentarium.
23 Pꝛoteſtatio appoſita in inuentario,ſi qua non appoſuit apponenda,⁊c.nihil releuat.
24 Jnuentarij copia quod debet dari per tutoꝛem aduerſario petenti,vide numero 25.
27 Tutoꝛ ante confectionem inuentarij poteſt expedire illa, que dilationem non recipiunt.
28 Tutoꝛis ſcientia ſufficit ad tranſlationem iuris deliberandi.

a Tutoꝛ qui repertoꝛiuʒ. Cõtra tutoꝛẽ qui non facit inuentarium abſq; cã iuratur in litem: ⁊ ante quã faciat non põt adminiſtrare,niſi ſi que ſunt dilationem non recipiunt.h.d. Pꝛimo ponit dictuʒ ⁊ exceptionem.Secundo effect⁹ dicti.Secunda ibi,ſi quis igitur.Pꝛima ſubdiuiditur in duas,ſcilicet,in dictum ⁊ exceptionem.Secunda ibi,niſi foꝛte.Jtẽ ſecunda ibi,ſubdiuiditur in quatuoꝛ.Pꝛimo ponit vnum effectũ.Secũdo eius pꝛacticam quantũ ad mo-

dum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

dum pꝛobãdi. Tertio, ponit aliũ effectũ. Quarto. ab eo excipit.
Secũda ibi, ꝙ ex iureiurãdo. Tertia ibi, nihil itaqꝫ. Quarta i-
bi, niſi id quod. Anteq̃ ponã caſum in terminis ſcias ꝙ iuriſcõ-
1 ſultus ſ ponit pꝛo cõſtanti ꝙ tutoꝛ inuentariũ facere tenet. b vt l.
b tutoꝛes. C. eo. ⁊ C. arb. tu. l. fi. ⁊ l. iij. §. tutoꝛes. j. de ſuſp. tut. Hoc
pmiſſo caſus eſt planꝰ, examinemꝰ p particulas. Pꝛimo habe
mus vnũ, quod hic pſupponitur, ꝙ tutoꝛ tenetur facere inuenta
riũ, cõcoꝛdantias dixi ſ. Idẽ in curatoꝛe, vt C. de cur. fur. l. fi.
2 C. de epi. au. l. de creationib. † ¶ Sꝫ quero quid de actoꝛe. e Re
e ſpon. actoꝛ nõ gerit noĩe ſuo, ſed gerit noĩe tutoꝛis, ⁊ eiꝰ pericu-
lo cõſtituitur l. ſolet. ſ. de tu. ⁊ l. decreto. j. eo. ⁊ ideo nõ eſt neceſ
ſe, ꝙ faciat inuentariũ, ſed ſufficit a tut. eſſe cõfectum. Tutoꝛ e-
nim per eũ gerit. l. ita autẽ. §. geſſiſſe. ſ. eo. ſꝫ tutoꝛ qui daretur
in locũ abſentis vel coad utoꝛ, vel quicunqꝫ haberet authoꝛita
tẽ per ſe, ⁊ periculo pꝛimi tutoꝛis nõ gereret, teneretur facere in
uentariũ pꝛopter generalitatẽ huius legis, ⁊ ſimiliũ. ¶ Querit
3 † glo. an tutoꝛ honoꝛarius, vel datus cauſa notitie, teneatur fa-
cere inuentariũ: Et determinauit ꝙ ſic, ꝑpter generalitatẽ hu-
ius legis. Itẽ, qꝛ põt eis ſolui q habent cõmunionẽ in tutela, vt
4 in glo. ¶ † Quero, vtrum d tutoꝛ datus ad vnũ articulum, vt ad
d adeundam hereditatẽ, teneatur facere inuẽtarium: Ja. de are.
dicit ꝙ non. l. impuberi. ſ. de tuto. ⁊ cur. da. ab his. argu. C. de
tut. vel cura. qui ſatis nõ dede. l. vlt. ſm vnã lec. Ita dicit ipſe:
ꝙ puto verũ, qꝛ inuentariũ debet fieri ſolũ de coꝛpoꝛibus, que
inueniuntur in bonis pupilli, vt j. dicã: ſed ante aditam heredi-
tatem nullum tale ſ repetitur, vt j. dicaꝫ, ergo ⁊c. Tutius tñ eſt ꝙ
inuentariũ faciat, ⁊ in inuentario ſolũ ponat quod in bonis pu-
pilli, ipſe inuenit pupillũ habere ius adeundi illã hereditatẽ, ⁊
5 ita videtur ſentire Cy. in l. tutoꝛes. C. eo. ¶ † Quero, an e tutoꝛ
e datus ad lites teneatur facere inuentariũ. Reſpõ. ꝙ nõ, vt not.
C. de epi. aud. l. de creationib. licet quidã cõtra, p l. ⁊ ſi ad ſpẽs.
6 infra rẽ pup. ſal. fo. dic vt ibi. ¶ † Quero qñ f debeat fieri inuẽ-
f tariũ. tex. in l. tutoꝛes. C. eo. dicit, mox quã creati fuerint. quod
quidã intelligunt intra tẽpus quod datur heredi. Quidã intra
iiij meſes, glo. ibi ⁊ hic, ⁊ etiã oẽs doc. intelligũt mox. i. quam-
pꝛimũ poterit. Facit j. de cõdic. ⁊ demon. l. hec cõditio. ꝙ ſi nõ
7 fecit, dolo feciſſe videtur, vt hic. ¶ † Sꝫ quero g quid ſi neglexit
g facere p plura tẽpoꝛa, ⁊ poſtea inuentariũ facit, an admittat ad
agendũ: glo. dt ꝙ non. imo debet remoueri vt ſuſpectus, ⁊ in-
carcerari. l. iij. §. tutoꝛes. de ſuſp. tut. ⁊ C. arb. tut. l. vl. Et hoc vi
detur tenere Spe. de inſtr. edi. §. fi. circa pꝛin. §. vbi dicit ꝙ cõ-
tra inuentariũ põt obiici, ꝙ nõ fuit factũ mox cũ potuit ⁊ debuit
Contrariũ puto. h Nam d. leges dicunt, ꝙ tutoꝛ q nõ facit in-
uẽtariũ debet remoueri vt ſuſpectus, ergo interĩ eſt tutoꝛ. Pꝛe
terea, nõ facere inuentariũ eſt dolus pꝛeſumptus, vt hic: ſꝫ cõtra
tutoꝛem, q nihil geſſit, ad eum remouendũ vt ſuſpectũ, non põt
i obiici dolus pꝛeſũptus, i l. hec enim. §. q nihil. j. de ſuſpe. tu. Tã
k gitur p glo. ⁊ clarius p Cy. C. de ſuſpe. tu. l. ij. k Dico ergo, ꝙ ſi
tutoꝛ nil adminiſtrauit, lꝫ tardius venerit ad cõficiendum inuẽ
tariũ, ⁊ tardius venerit ad gerendũ, nil põt ei obiici q quocũqꝫ:
ſed ſi adminiſtrauit anteq̃ faceret inuentariũ, nil põt obiici in-
uẽtario, qꝛ tutoꝛ eſt, ⁊ facere debet, ſꝫ poſſet accuſari vt ſuſpectꝰ
8 vt d. ll. ¶ † Quero, qualiter inuentariũ debeat fieri: Reſpon.
l tex. in l. tutoꝛes. C. eo. dt, ꝙ in pſentia publicarũ pſonarum: l gl.
tñ ibi in ver. pſonarum. intelligit ꝙ ſufficit vnus notarius, ⁊ ita
ẽt hic. ⁊ ita etiã cõmuniter obſeruatur. ¶ Quero vtrũ debeat
fieri corã iudicẽ: glo. hic dt ꝙ ſic, arg. l. chyrographis. j. e. Doc.
9 dicũt, ⁊ bene, ꝙ quantũ ad tutoꝛem ſufficit fieri extra iudiciũ,
ſꝫ quantũ ad hoc vt inuentariũ fidẽ faciat cõtra debitoꝛes, quo-
rum nomina in inuẽtario ſcribũtur, requirit ꝙ corã iudice fiat,
10 vt d. l. chyrographis. ¶ † Quero q̃ res debent poni in inuenta
rio: tex. in l. tutoꝛes, dt ꝙ debeat fieri inuentariũ oim rerũ, ⁊ in-
ſtrumentoꝛũ. quod intellige verum. ſ. omnium coꝛpoꝛaliũ. Et
quod dt inſtrumentoꝛũ, intellige, id eſt iurium incoꝛpoꝛaliũ, de
quibꝰ apparent inſtrumenta, ſeu pꝛobationes in bonis pupilli.
m Et ex hoc concludo m duo. Pꝛimo, quod debita a pupillo aliis,
tutoꝛ nõ tenet ponere in inuentario, qꝛ illoꝛũ ius nõ eſt res pu-
pilli, ſꝫ eſt res creditoꝛis ipſius. Pꝛo hoc tex. in l. vl. C. de ali.
n pupil. pꝛeſt. nõ tñ nego quin poſſit ponere, ſi vult. Sc̃do n cõclu-
do, ꝙ ſi ſũt debita aliqua ipſi pupillo, de quibꝰ in bonis ſuis nõ
reperiatur inſtrumentũ, ꝙ tutoꝛ nõ tenetur ponere in inuenta
rio, antequã exigat. Quod pꝛobo, inuentariũ dicitur, qꝛ reperta
11 ⁊ inuenta in bonis pupilli ibi deſcribũtur, vt hic o no. in j. gloſ.
† Sed inueniri dicitur illud pꝛopꝛie, quod manibꝰ appꝛehẽdit
vt Inſtitu. de re. diui. §. itẽ lapilli. C. de fideiu. l. ſi barſatoꝛam, ⁊
no. p doc. in l. licet. de acquir. poſſ. Sed talia debita nõ inueniũ-
tur, nec capi poſſunt manibꝰ, ergo non poſſunt ſcribi in inuenta
rio. poſtquã vero illa debita erunt exacta, poterunt in inuẽtario
poni, ſicut res de nouo obuenientes. l. fi. §. tali. C. de curat. fur.
12 Quero qualiter ores debeant deſcribi in inuentario: Reſpon.
taliter, ꝙ tutoꝛ ex illo inuentario poſſit cõueniri. l. fi. in pꝛin. C.
arbi. tu. Ex hoc dico ꝙ oẽs res debent ſcribi p ligna, per late-
ra, ⁊ cõfirma, ſicut in libello poneretur, vt dicitur in l. ſi in rem.
ſ. de rei vendica. ⁊ l. in actione. infra de furt. Dico etiã ꝙ tutoꝛ
debet ſcribere ſe inueniſſe in bonis dicti pupilli, vt hic, ſm quod
13 glo. intelligit in d. l. tutoꝛes. C. eo. ¶ † Et per hoc non placet mi
hi foꝛma inuentarij, quã Spec. ponit in tit. de inſtr. edi. §. dicto.
vbi dt, talis tutoꝛ dixit ⁊ aſſeruit in pupilli dicti bonis pꝛimo
eſſe talem rem, item talem, ⁊c. nã ſm illã foꝛmã nõ dt ſe inueniſ-
ſe, ſed dt eſſe in bonis. Quod põt intelligi de re exiſtente etiã
apud alium, cuius habeo petitionem. l. rem in bonis. de acqui-
rendo rerum dom. ⁊ ſic ex hoc inuentario tutoꝛ nõ poſſet cõue-
niri ad reſignandam rem, cum ſe eam inueniſſe non aſſerat. Et
iſtam foꝛmã Spec. arbitroꝛ eſſe coꝛruptam vitio ſcriptoꝛis, cũ
14 in ſequentibꝰ foꝛmis ſemp adiecerit verbũ, inueniſſe. ¶ † Que-
p ro, quid p ſi tutoꝛ dt in inuentario q credit eſſe tales res dicti pu
q pilli, ⁊ ad eum pertinere, vtrũ ſufficiat: q Reſpond. inuentariũ fit
de eo ꝙ inuenitur, vt dixi. ſi ergo inuentarium clare dt, id quod
ſpectat ad inuentionẽ, vt ꝙ poſſeſſionẽ, ſeu ipſam rem inuenit in
bonis, ſatis ẽ. Nec puto ꝙ tutoꝛ habeat neceſſe aſſerere de dño
ipſiꝰ rei, cũ hoc nõ ſubiiciat inuentiõi de facili, ꝓ pꝛie loquẽdo.
r ¶ † Quero, qd ſi tutoꝛ in inuentario nõ poſuit r oẽs res: Reſp.
r dolo facere videtur, cũ omnes debeat ponere, d. l. tutoꝛes. C. e.
non tñ pꝛopter hoc remoueretur ab agendo contra debitoꝛes,
niſi pꝛimo remoueretur, vt ſuſpectus, vt j. dicam. pdicta vera,
niſi aliqua iuſta cã eſſet, pꝛopter quã non poſuit, vt qꝛ ille res e-
rant ſibi occulte, vt hic, ibi niſi aliqua neceſſaria, ⁊c. Facit j. ꝙ vi
16 aut clã. l. ſemp. §. in hoc interdicto. ¶ † Quero, an inſtrumẽta
in quibꝰ continentur nomina debitoꝛum, debeant poni p extẽ-
ſum in inuentario, videtur ꝙ ſic. l. chyrographis. j. eo. Et hoc vi
detur tenere Spe. in palleg. §. dicto. vbi dt quod cõtra inuenta
rium opponitur quod inſtrumenta nõ ſunt ſcripta p extenſum
in inuentario, puto ꝙ ſi aliquis vellet ꝙ inuentariũ ꝓbaret cõ-
tra debitoꝛes, deberet ſcribi totũ p extẽſum d. l. chirographis.
⁊ deberet inuentarium eſſe cõfectum corã iudice pſentibus de-
ſ bitoꝛibꝰ, vel citatis legitime ſ ad hoc, alias inuentarium nõ face
ret fidem. vt in auth. ſi quis in aliquo. C. de eden. ⁊ quod dico ci
tari, hoc intelligo clare. ſ. quod cõpareant corã iudice ad vidẽ-
dum cõfectionẽ inuentarij, in quo exemplatur tale inſtrumentũ
debiti. Debet enim eſſe clara citatio. l. aut qui aliter. in pꝛin. j.
quod vi aut clã. ⁊ de adul. l. denũciaſſe. in pꝛinci. Sed quantum
ad tutoꝛem volentem gerere, ſufficit quod ſumma ſeu ſententia
inſtru. ponatur in inuentario, lꝫ tenoꝛe non excuſo, argu. l. ſcire
leges. ſ. de legi. ⁊ ita obſeruatur. ¶ Uenio ad ſecundã partẽ:
dicit hic, niſi foꝛte aliqua neceſſaria iuſtiſſima cauſa allegari poſ
17 ſit. † Quero, que ſit illa cauſa neceſſaria. Reſpon. põt eſſe pꝛimo
in perſona tutoꝛis, quia moꝛbo ſontico impeditus. l. queſitum ſ
re iud. poteſt etiam eſſe impedimentũ ex parte rei, quia nõ repe-
ritur adhibita diligẽs inquiſitio, vt ſ. dixi. Facit j. de acq. poſ. l.
iij. §. Neratius. ⁊ j. de leg. i. l. cũ res. verſ. ſed ſi ſtichus. ⁊ verſ. itẽ
18 ſi res. ¶ † Quero que dicat cauſa iuſtiſſima, licet non neceſſaria:
t Reſpond. ſi teſtatoꝛ remiſit t confectionem inuentarij. vt l. fin. in
fin. C. arbi. tu. ꝙ intellige, niſi ex cauſa iudici aliud videret, argu.
l. in confirmando. ⁊ l. vtilitatẽ. ſ. de cõfir. tut. l. quidã deſcendes
v §. vſque adeo. ſ. eode. Item ſi conſuetudo v eſſet ꝙ tutoꝛes nõ fa
x cerent inuentariũ. argu. ſ. de legi. l. de quibus. x ⁊ C. que ſit lon.
conſue. der totũ. Et hoc tangit Spe. in pꝛeall. §. dicto. Item pu
19 to, † ꝙ etiã iudex ex cauſa poſſit remittere confectionem inuen-
tarij, ſicut quandoque expedit pupillo non habere tutoꝛem, vel
quantitatem patrimonij ſui non manifeſtari, vt j. ad Tertyl. l. ij.
§. tractari, verſicu. ego atiã ſi mater. C. de ali. pu. pꝛe. l. vlti. ⁊ C.
quando ⁊ qui quar. pars debe. l. ij. ¶ Uenio ad ij particulã pꝛin
20 cipalem, ſcilicet ad verſi. quis igitur. ex † quo coniuncto cũ pꝛin
y ctp. not. quod ille y qui non facit id ad quod ſcit, vel ſcire dꝫ ſe te-
neri ratione officij ſibi iniuncti, eſt in dolo pꝛeſumpto. Simile j.
de cuſto. reo. l. carceri. ⁊ ſ. mãda. l. ſi pꝛocuratoꝛem. §. dolo. ⁊ j.
ad legẽ Fal. l. dolo. Et ex hoc obligatur ad intereſſe, v hic patet
¶ Uenio ad tertiã particulã, ſ. ad verſ. ꝙ ex iureiurando. No. ꝙ
21 † licet pꝛopter dolũ ſuum iuretur in litem, ⁊ non pꝛopter latam
culpã vt in l. in act. ſ. de in lit. iurand. tamen intelligitur pꝛo do
lo vero, nõ pꝛo dolo pꝛeſumpto, vt hic. Item ꝙ dicitur in litem
iurari quando inuentarium non facit, idem puto ſi faciat, ali-
quas res non poſuit, vel obſcure poſuit, ita ꝙ de bonitate ipſarũ
apparere non poteſt. Paria enim ſunt, non eſſe, ⁊ non apparere
l. in lege. de contrahen. empt. facit l. cum res §. item ſi res. infra
de le. i. Non enim videtur legitime feciſſe ſi ex eo conueniri non
poteſt, vt d. l. vlti. C. arb. tut. ⁊ C. de ſuſpe. tut. l. neminem. Item
hoc verum contra ipſum tutoꝛem: contra autem heredem ſuum
quomodo iuretur in litem, dic plene, C. de in lite. iure per to-
tum. ¶ Uenio ad quartam particulam, ſc. licet ad ver. nil itaqꝫ

22 † in [illegible] ibes ꝙ tutor non dꝫ aliquid agere ante factum in-
3 uentari[illegible]. Et aduerte diligenter, q2 dt factum, quod rem per-
fecta[illegible] ſignificat: vt l. j. in fi. ſ. qd quiſq; iur. Eſt enim participiũ
p[illegible] temporis. non ergo ſufficeret eſſe ceptum, ⁊ hoc tenet
[illegible] tit. de tut. §. ⁊ generaliter, ver. hoc autem. ⁊ verſic. ſeq.
[illegible] ligo perfectum, quando ab ipſo tutore eſt habitũ ꝓ per
2? fecto [illegible] l. ꝯctus. C. de fid. inſtru. ¶ † Quero, quid ſi tutor appo-
aa ſui[illegible] in inuentario proteſtationem, ꝙ ſi qua poſuit non ponen-
da [illegible] habeantur pro non appoſitis, ⁊ ſi qua non appoſuit ponen-
[illegible] parat⁹ eſt apponere, vtrũ ex hoc inuentariũ dicatur non per
[illegible] am: Reſpõ. non. q2 quantum eſt in ſe, tutor hꝫ pro perfecto.
[illegible] Preterea hec proteſtatio nihil operatur, fit enim circa ea, que
[illegible] is hꝫ neceſſe facere, ⁊ ſic nihil importat. l. alimenta. C. de neg.
[illegible] ſt. Dixi plene in materia proteſtationis in l. non ſolum. §. fin.
[illegible] de ope. no. nun. Itẽ aduerte, q2 text. hic dt, nihil gerere eũ opor-
tet, i. expedit. Et ſic videtur conſi. ſed in l. fi. C. arbi. tut. declarat
Imperator, ꝙ non audeat ad adminiſtrationem accedere ante
confectum inuentarium, ⁊ ſic imponit neceſſitatem, ergo nõ po-
2? terit legitime adminiſtrare, niſi pri⁹ faciat inuentariũ. ¶ † Que
ritur, quid ſi tutor agit contra aliquem, an illi petenti debeat fie
bb ri[bb] copia inuentarij. Ur̃ ꝙ ſic, alias illi aduerſario nõ eſſet cau
tum, ꝙ agat cum legitima perſona, ꝙ dꝫ eſſe ſicut ſi ageret cum
principali. l. v. §. recte defendi. ex quibus cau. in poſ. ea. In con
trarium ꝙ non debeat edi videtur, q2 facultates pupilli nõ de-
bent manifeſtari alijs. d. l. fi. de ali. pu. preſt. ⁊ l. ij. quando ⁊ qui.
quarta pars deb. lib. x. ⁊ ibi tetigi. Reſp. ꝙ inuentarij copia dꝫ
fieri per primam rationẽ, non tñ ponentur in copia omnes res
poſite in inuentario, ſed ſolum dabitur parti aduerſe tantum ꝙ
ſibi ſufficiat, ⁊ probare poſſit tutorem habere legitimam perſo
naꝫ ſtandi in iudicio, per iura ſecundo alleg. Dic ergo ſic, hec eſt
copia cuiuſdã inuentarij confecti per talem tutorẽ, cuius tenor
talis eſt. ⁊ ponit totum vſq; ad res, ⁊ poſtea dt. In primis, ⁊c. vl
timo ponit, lectum, ⁊ publicatũ, vſq; ad fi. non enim dꝫ edi, niſi il
la particula que ſpectat ad aliũ. l. argentarius. §. edi. ſ. de eden.
⁊ hoc eſt verum tenendo opinio. quam dixi, ꝙ inuentarium non
vitiat ex eo ꝙ aliquid ſit omiſſum. Si enim vitiatur, deberet da
ri copia inuentarij, alias non eſſet cautuꝫ parti aduerſe. ¶ Sed
25 quero † quid ſi totius inuentarij petijt copiam aduerſarius, quia
intendit tutorem accuſare de ſuſpecto, eo ꝙ omnes res non po
ſuit in inuentario, vtrum debeat habere copiam: Ur̃ ꝙ ſic, ſicut
quando petit copiam fieri cum die ⁊ conſule, q2 vult redarguere
in die ⁊ conſule de falſo. l. j. §. editiones ſ. de eden. Contrarium
eſt verius. Nã forte ibi quis copiam petit vt poſſit redarguere
de falſo proſequendo ſuam iniuriam, vt q2 contra eum ſunt in-
ſtrumenta producta, hic vero petit copiã totius vt accuſet eum
de ſuſpecto ad vtilitatem pupilli non ad ſuam: ⁊ iſta reconuen-
tio de crimine quando quis ſuam iniuriam non proſequitur, nõ
permittitur. l. neganda. C. qui accuſ. non poſſ. ⁊ j. de pup. iud. l.
is qui reus. maxime cuꝫ iſte cõuentus, ſit ſuſpectus ꝙ faciat ani
26 mo differendi litem, vt l. ij. C. de falc. ¶ † Quero, an tutor hꝫ alia
facere vt poſſit adminiſtrare. gl. ꝙ ſic, ⁊ poſuit illa que poſuit in
l. legitimos. in prin. ſ. de le. tu. quod examina, vt ibi dixi. ¶ Ue
cc nio[cc] ad vltimã particulaꝫ † ex qua no. ꝙ illa, que dilationeꝫ non
27 recipiunt poſſunt geri[dd] ante confectioneꝫ inuentarij. Idẽ puto
dd de his que de neceſſitate confectionem inuentarij precedũt, vel
expectant vt perſcrutatio rerum hereditariarum, vt j. de aqui.
hered. l. ariſto. Idem puto de his, que pupillo nullo modo poſ-
ſunt obeſſe, ſed prodeſſe tantum, vt l. fi. C. de tu. vel cur. qui ſatis
28 non ded. Pro hoc dico, † ꝙ ſcientia tutoris, qui facit ea, que re-
quiruntur, vt poſſit adminiſtrare, ſufficit ad tranſlationem iuris
deliberandi, vt plene dixi in l. qui duos. j. de reb. dub.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Tutor qui repertorium. De pena tutoris non fa-
cientis inuentarium, vide Ro. conſi. cxviij. Ad materiam hu-
ius l. vide Ang. conſi. cclxxvij. inci. tutor alimentauit. Poma.
¶ Uide quid per hanc legem dicat Rom. conſi. cxviij.

b ALEX. ¶ Facere tenetur. Adde, ꝙ ſi plus deberet expendi in
confectione inuentarij, quam eſſet vtilitas, tunc nõ dꝫ tutor con
ficere inuentarium vt in terminis dt Bart. per illum text. in l.
mediterranee. in prin. C. de an. ⁊ trib. li. x. vbi plura dt in ſimili.

c ALEX. ¶ Quid de actore. Utrum actore debeat facere inuen
tarium, vide Petr. de anch. in cle. ij. de ſta. mon.

d AND. BAR. ¶ Quero vtrum. Nota pro queſtio. j. in qua conſu
lo, nunc, vtrum tutor qui non confecit inuentariuꝫ de bonis ⁊ re
bus inter pupillum ⁊ alium, ſed inſtituit vt fieret, an incidat in
iſtam l. Et vide Bar. in l. j. ſ. de tu. Alex. Adde Bart. in l. ſi he-
reditas. de teſt. tu. in princ. Item dꝫ ſatiſdare curator datus ad
vnum actum l. mulier. ⁊ ibi Bald. de iur. do.

e P. PAV. P. ¶ Quero an quid in patre adminiſtrante in bonis
aduentitijs, vide que ſcripſi in l. cum pater. verſi. non autem. C.
de bon. que liberis. And. Barb. ¶ Et vide Ange. in l. ſi vacan-
tia. C. de bon. vacan. lib. x. vbi ponit ſingularem limitationem, ⁊
vide Bart. in conſi. cxlix. incip. literas magnificentie veſtre. vbi
conſuluit contra eum qui non poſuit in inuentario res, que erãt
pupilli ⁊ in conſil. ſequen. vbi tangit quomodo excuſetur tutor
non ponendo res in inuentario. ⁊ ibi vide de libro rationẽ, ⁊ qua
liter dꝫ confici. vide Bart. conſil. ccxxxix. incipien. proponitur,
ꝙ Archolus Hoff. vbi conſuluit, ꝙ ſi tutor dt, ꝙ talia bona ſunt
in hereditate, non ſequitur ꝙ hereditas illa poſſideat, vnde po
teſt probari contra. ⁊ ſic limitat illam regulam, l. fi. C. arbit. tut.
ꝙ non poteſt probari contrarium eius quod ſcriptum eſt in in-
uentario. Et quando pupillus agit contra tutorem, dicens tuto
rem non poſuiſſe res in inuentario, qualis debet eſſe probatio:
dic talis, que concludat tutorem in dolo, vel culpa, ſcilicet ꝙ ſci-
uerit illas res, vel communiter ſciebatur, vel ꝙ diligens pater-
familias ſciuiſſet. ita dt Bart. in conſil. incip. cum predicta exa
minarem. Et an poterit probari per indicia, vide eundem ibi,
vbi requirit legitimas probationes. l. fi. §. licentia. C. de iur. de-
lib. Et ita probatur in l. fi. ꝙ. de in lit. iur. ⁊ l. ſi defunctus. C. ar-
bit. tut. Et an poterit probari per iuramentum. vbi tꝫ ꝙ ſic. Sꝫ
in contrarium facit quod no. in l. ſi qñ. C. vnde vi. Et qualiter dꝫ
fieri liber rationum, vide ibidem per eum. ⁊ vide Lu. Roma. in
conſi. cxv. ⁊ in conſi. clxvij. vbi diſputat, ſi tutor paternus poſ
ſit adminiſtrare bona venientia a matre pupilli. Alex. ¶ Et an
curator datus ad lites, teneatur facere inuentarium, ⁊ an ad exi
genda debita teneatur, ⁊c. vide Spe. in tit. de acto. ab vniuerſi.
verſi. puberes autem. Et vide eum in ti. de tuto. §. generaliter.
verſi. vtrum curator, ⁊ ibi etiam tangit quid poſſit facere.

f POMA. ¶ Quando. De iſta dictione mox, vide Iaſon. in l. fru-
ctus. ſoluto matrimonio.

g ALEX. ¶ Sed quero. Adde hic Bal. in l. j. §. item ſolent. de of.
pref. vrb. ⁊ vide oĩo Bar. in l. legitimos. in verſi. vlterius ſcias
de legi. tuto.

h P. PAV. P. ¶ Contrarium puto. Uide Comp. conſi. v. inci. auis
paterna. Alex. conſil. lxxvj. vol. ij.

i ¶ Preſumptus. Et quid ſi tutor omiſit aliqua ſcienter ponere
in inuentario, vide l. in eos. ſ. de tut. ⁊ j. proxi.

k POMA. ¶ L. ij. vide Rapha. cuma. conſil. xv.

l ¶ Perſonarum. An requiratur decretum, vide Bal. in authẽ.
ſed cũ teſtator. C. ad leg. fal. ⁊ Bal. in l. j. C. q bo. ce. poſ. ⁊ Spe.
in tit. de inſt. edi. §. fi. ver. qd ſi hr̃s. ⁊ Salyc. in l. fi. §. j. de iu. del.
dt, ꝙ nõ eſt fiendũ in iudicio, ⁊ ꝙ ita terminatur hec q. in d. l. fi. ⁊
in §. ſancimus. in auth. de he. ⁊ falc. lꝫ ſecundum eum glo. aliter
dixerit in d. §. ſancimus. in ver. ſi vero. Bart. in §. hinc nobis. in
d. authent. de hered. ⁊ fal. dicit quod dicta glo. facit pro opinio.
Mar. de Fa. relata in Specu. in prealleg. loco. ſcilicet, ꝙ inuẽta
rium fieri debet coram iudice, Bald. in l. facultas. C. de iur. fiſ. li
bro x. tenet ꝙ inuentarium heredis non ſit fiendum in iudicio,
ſecus in inuentario tutoris. ⁊ an inuentarium debeat fieri in iu
dicio, vide in l. de creationibus. C. de epiſ. au. in l. nulli. §. autẽ.
de epiſ. ⁊ cler. per que iura Angel. in l. j. §. hec ſtipulatio. j. ſi cui
plus quã per l. fal. tenet ꝙ heres non debet facere inuentariũ ĩ
iudicio. Cogita, q2 in inuentario heredis requiruntur teſtes, l. fi
na. §. ſin autem. C. de iur delib. §. ſi vero abſint. in authẽti. d hr̃.
⁊ fal. qui non ſolent in actibus iudicarijs interuenire. l. in dona-
tionib⁹. C. de do. ⁊ cogita, q2 de hoc ſm Angel. videtur gl. in d.
§. ſancimus. in verbo noſtra. Itẽ hic adde Bald. per illum text.
in l. orphanotrophos. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ in authen. ſi omnes. C. ſi
ſe ab herede. abſti. ⁊ in l. ſi tutor. C. in quib. cau. in ĩteg. reſt. ⁊ ibi
dicit, ꝙ requiritur decretũ iudi. ⁊ ꝙ etiam decernat adminiſtra
tionem. Et cum Bartol. tranſit ſimpliciter Petr. de Ancha. in
cle. ij. de ſta. mo. Et de modo inuentarij ponit ꝑ Bal. in l. j. C. q
bo. ced. poſ. Et adde ꝙ in inuentario heredis non debet poni le
gatũ relictũ poſt mortẽ defuncti ꝑ extraneũ teſtatorẽ, ſm Bald.
in l. j. in princ. C. vt acti. ab here. ⁊ contra hered. quod limita, vt
ꝑ eũ, j. eadẽ l. ſine. Et vltra hec d. ꝑ Bar. qualit pecunie, res, ⁊
nomina debitoꝝ debeãt dſcribi in inuẽtario, vid l. ſi qs. in prin
cip. ⁊ ibi Bal. C. d bõ. ꝑſcri. ¶ Adde q̃ requirant in inẽtãrio hr̃
dis, cõſil. lxxiij. ij. libr. ꝑ Abba. Et ꝙ inuentariũ hr̃dis de q̃ do-
mi. Alex. in poſt. reliquit cogitãdũ, ſit fiendũ in pñſentia iudicis.
tenuit Bal. ꝯſi. cccxxvj. iij. vo. alleg. Spe. ĩ tit. d iſt. edi. §. dicto.

m POMA. ¶ Concludo. Uide Are. conſi. cxlviij. in prin.

n POMA. ¶ Secũdo. Uid Cep. in rep. legis ſi fugitiui. de ſer. fu.

o POMA. ¶ Qualiter. Uide Bar. cõſ. lix. ij. vol. ⁊ conſi. lxij. ij. vol.

p POMA. Quero quid. Uide Pan. conſi. lxxiij. ij. dub. ij. vol. ⁊ vi-
de aliquid per Barba. conſi. cxlv. Imo. xcix. in vij. dub.

q ¶ Utrum ſufficiat. Uide Bal. in l. fin. C. arb. tuto. Sed an ante
aditam heredi. poſſit tutor facere inuentarium, vide gl. ⁊ Bald.
in l. tutores. C. eo. ⁊ Bart. in l. in eos. ſ. de tuto.

Non

r ALEX. ¶ Nõ poſuit. Quid ſi res modicas dimiſit ponere in in
uentario, non nocet, ſm Bal. in Spe. in tit. de inſtr. edi. §. d. ſed
quid ſi nihil eſt in bonis, an tutoꝛ teneatur facere inuentarium,
vide Bal. in l. fi. C. qui bo. ced. poſſ. ſed an debeat poni eſtimatio
rerum in inuentario, vide Bal. in l. fi. C. de mag. conu.
ſ ALEX. ¶ Legitime. Sed an requiratur citatio creditoꝛũ. adde
gl. Bar. ꝛ Bal. in l. tut. C. eo. ꝛ an in inuentario requirat̃ ſignuȝ
crucis, vide not. Jo. An. in Spe. de inſtr. edit. §. fi. verſi. hoc au-
tem. Adde ꝙ contrarium videtur voluiſſe Ab. cõſ. lxxiiij. ij. lib.
Primam tamen opi. ſequitur Bal. plene conſi. ccccxxxj. iij. lib.
t POMA. ¶ Remiſit. Adde an valeat remiſſio inuẽtarij facta per
teſtatoꝛem. Bar. ꝛ alios in l. nemo poteſt in v. queſt. de leg. j. vbi
communiter concludit ꝙ ſic, ꝛ idem in tutoꝛe legitimo. ꝛ datur
ſecundum glo. in l. ſi tutoꝛes. ij. in verſi. perſonarum. ad ſi. C. de
adminiſt. tuto. An autem ſit idem in inuentario conficiendo per
heredem, vide ibi per eos, ꝛ per Ale. conſi. ccxix. inci. perſpectis
que in themate narrantur.
v AND. BAR. ¶ Si conſuetudo. De materia vide Ang. in tractat.
inuẽtarij. ꝛ dominũ meũ in l. diuus. §. hec ſtipulatio. j. ſi cui pluſ
quam per leg. falc. ꝛ quod no. per Mode. in rub. de acquir. he.
x ALEX. ¶ De quib9. Adde qđ not. Bar. in l. nemo poteſt. de le. ij.
y ALEX. ¶ No. ꝙ ille. Vide quod dixi poſt Bar. in dic. l. fin. vbi
dicit, ꝙ hoc caſu requiritur ꝙ remittatur apud iudicem.
ȝ ALEX. ¶ Non debet. No. ꝙ ante inuentarium confectum nõ po
teſt tutoꝛ adminiſtrare. Adde Bald. in l. ſi tutoꝛ. C. in quib. cau.
in integ. reſtit. vbi etiam dicit, ꝙ ante decretũ adminiſtrationis
ſpecialiter non poteſt tutoꝛ adminiſtrare, ꝛ adde Bal. in l. legiti
mos. de legi. tut. ꝛ not. ꝙ ſi facultates augentur, tutoꝛ dȝ augere
inuentarium ſm gl. ꝛ Bal. in l. tutoꝛis. C. eo. ꝛ d. hic per Bart. li
mitantur in fi. huius principij. per eum. Adde que requirant̃ in
tut. anteq̃ adminiſtret, quindecim notata per Ro. conſi. ccccxxv.
aa ALEX. ¶ Appoſuit. Vide Bal. in l. fi. C. arb. tuto.
bb ALEX. ¶ Debeat fieri. An conuento a tutoꝛe debeat fieri copia
inuentarij, vide que dixi in l. in illa. de verbo. obliga.
cc POMA. ¶ Venio. Vide Rom. conſi. cvj. ad fin.
dd ALEX. ¶ Poſſunt geri. Vide tex. in dic. l. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ doc. de
tu. vel cur. qui ſat. nõ de. põt etiam omnes fructus vendere, etiaȝ
ſi biennio non coꝛrumpantur, ꝛc. Ang. in l. procu. C. de procur.

a **§. Si tutoꝛ** [a] Nimia feſtinantia vel negligentia tutoꝛ. in rebus pupilli vendendis, punitur. h. d.

ADDITIO.

a AND. BAR. ¶ Si tutoꝛ. per iſtum. §. no. ꝙ ſi eccleſia infeudat, ꝙ
communis opi. erat, ꝙ eſſet commodum eccleſie, lȝ ex poſt facto
illud eueniat, ꝛ ſic actualiter requiritur, ꝙ ſit pꝛoficuum eccleſie.
ꝛ vide gl. ſing. ſm domi. Ant. in c. cũ apoſtolica. de his que fiũt
a pꝛela. Et per hoc dicet ſaluari gl. que cõmuniter repꝛobatur.
xij. q. ij. in ſumma. ibi per doc. in c. j. de in integ. reſti. ꝙ alienatio
in caſu nõ cõceſſo ſeruata foꝛma, ſit valida: qꝛ dȝ intelligi quan-
do ſaltem apparet, lȝ exiſtentia de caſu conceſſo conſtabat, quia
hoc habebat communis opi. ꝛ vide d. Ant. in d. c. cũ apoſtolica.

§. Comperit In emendis rebus tutoꝛ non tenetur, niſi de dolo ꝛ lata culpa. h. d. ¶ Ex pp.
C. arb. tu. l. quicquid. vbi etiã tenetur de leui. Sol. Specialis ca
ſus eſt hic, ſ. q̃do emit pꝛedia, vt nõ teneatur, niſi de lata culpa.
1 ☞ Tutoꝛ poteſt cogi ad emendum.
2 Tutoꝛ pꝛopter negligentiam in emendo, tenetur ad vſuras.
3 Negligentia tutoꝛis quomodo pꝛobetur.
a **§ Si poſt depoſitionem** [a] Hic vſque ad fi. Juriſc.
tractat materiam de vſuris pupillaribus, quam glo. ſummat j.
1 ea. l. §. que autẽ. ꝛ ideo vſq̃ ad fi. nõ dabo ſummariũ. No. qđ † tu
toꝛ põt cogi ad emenduȝ. Et eſt caſus ſpecialis cum regulariter
2 nõ cogatur authoꝛari in certo articu. vt j. de autho. tu. ¶ † Iteȝ
b qđ pꝛopter [b] negligentiaȝ in emendo tenetur ad vſuras, qđ foꝛte
hodie non eſt coꝛrectum. nõ enim directo petit vſuras pecunie,
3 ſed magis quantũ ex fructib9 pcepiſſet ex pꝛedio emp. ¶ † Vl
c timo ad hoc vt tutoꝛ cõueniatur ex hac negligẽtia eſt neceſſe, qđ
pꝛobetur qđ pꝛedia erãt venalia, que emere potuit, alias negli-
gentia nõ pꝛobaretur pꝛobatur in auth. vt ij. qui obl. perhi. res
mi. §. pe. facit j. ea. l. cum plures. §. ſi. ꝛ ſ. pꝛo ſocio. l. idemq̃. §. j.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Si poſt depoſitionem. Circa iſtam materiam, que ꝛ
quãte vſure ſint pꝛeſtande, vide Ro. ſin. clxxvij. inc. Jure hodier
no. alle. ad hoc tex. pꝛo ſing. in §. ex ceteris. hac l.
b POMA. ¶ Quod pꝛopter. Vide Ro. conſi. xxviij. j. du. Ale. poſt
Bart. ibi in l. diuus. in j. col. verſic. in gloſ. ij. ff. ad legem falcid.
c ALEX. ¶ Vltimo. Habes hic, quãdo quis dicat eſſe in negligen
tia, adde etiaȝ qđ anteq̃ quis habeat teſtes, nõ dicitur eſſe in ne
gligentia agendi, vel accuſandi. ita no. dixit Bal. in l. j. C. de his
quibus vt in dig. Et ad pꝛobandã negligentiam in genere, vide
l. idemque. ꝛ quod ibi dixi. ſ. pꝛo ſoc. ꝛ adde ꝙ teſtis deponens
ſup̱ negligentia, etiã non interrogatus, debet deponere cauſam
dicti ſui, ſm Bal. in l. ſolã. C. teſti. Adde ad pꝛobandã negligen-
tiã, qđ in actu requirit̃ diligentia. Et qualiter debeant deponere
teſtes, vide Barto. conſi. cij. incip. chariſſime domine. ꝛ vide Ro
man. conſil. xxviij. incip. viſa facti ſerie. An tutoꝛ teneat̃ ſi pecu-
niam pupilli non collocauit in emptionẽ pꝛedioꝛũ vel ſub lucro.
2 ☞ Judex non poteſt hodie pꝛecipere vt poſt tempus vſure cur
rant, licet inobedientem mulctet, nec teſtatoꝛ.
a **§ Si deponi** [a] Oppo. qđ etiã facta depoſitione cur rãt vſure vt ſ. ea. l. §. ſi poſt Sol. Poſt
depoſitionem poſſunt vſure currere ob moꝛã factam in compa-
rando, vt ibi, non ob moꝛam factã in deponendo, vt hic. ¶ Que
1 ro, an † hodie iſte §. ſit coꝛrectus, cũ vſure hodie nõ poſſint exigi.
Azo in ſum. de vſur. videt̃ tenere qđ ſic. quod intellige, niſi tan-
b quam intereſſe petantur, vt dixi in §. ſi poſt. Puto etiam [b] qđ † iu
2 dex non poſſit hodie percipere, vt poſt tempus currãt vſure, nec
etiam teſtatoꝛ, vt j. de adimen. le. l. iij. in fi. licet aliter iudex poſ-
ſit mulctare inobedientem, vt C. de modo mulcta. l. mulctarum.
ꝛ ſ. ſi quis ius dicend. non obtem. l. j.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si deponi. Adde Bar. in l. diui. j. ad le. fal. ꝛ an iudex
poſſit pcipere qđ poſt tp̃s currant vſure, ꝛ de teſtatoꝛe, vide que
ſcripſi in l. ſtipulatio iſta §. alteri. de ver. ob. ꝛ de iudice vid An.
in l. pꝛocuratoꝛi. la j. j. rẽ rat. ha. ꝛ vide que ſcripſi in l. ſi finita. §.
Jul. de dam. inf. in illo arti. an iudex poſſit iubere qđ miſſus ex
pꝛimo decreto ob nimiam contumaciam lucretur fructus, adde
an teſtatoꝛ poſſit mandare heredi vt ſoluat x. pꝛo centenario, ſi
non ſoluerit dotem mulieri teſtatoꝛis, Ancha. conſi. xcij.
b AND. BAR. ¶ Puto etiaȝ. Vide Bar. in l. diui. ff. ad l. fal. c. per
veſtras. de do. inter vi. ꝛ vxo. Ludo. Roma. in conſi. cxxvj.
POMA. ¶ Vide Alex. conſi. xxvij. vol. ij q. Rom. conſil. cxxxix.

LEX IX.

a **Si tutele** [a] Tutoꝛ non tenetur reſtituere pecuniã, quam credidit niſi adueniẽte die, niſi in
credendo potuit ſibi culpa imputari. h. d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si tutele. Hanc l. alleg. Barto. in l. ſi filius. de verb.
obliga. ꝛ Cyn. ꝛ alij in l. emptoꝛem. C. loc.

LEX X.

1 ☞ Tutoꝛis per ſeruũ querit̃ vtilis pupillo, ſicut p̱ ipſuȝ tutoꝛẽ.
2 Meum melius eſt, quam noſtrum.
3 Quedã exceptio põt opponi actioni directe, q̃ nõ opponit̃ vtili.
4 Tutoꝛ ſi ſtipulatur, quomodo debeant concipi verba.

Quoties Tutoꝛ debet facere pupillo, ſi poteſt, vt queratur directa alias actionem
vtilem queri ſufficit. h. d. No. tex. ibi, qui ve in poteſta-
1 te eius erit, qđ † per ſeruuȝ tutoꝛis ita queritur vtilis
pupillo ſicuti per ipſuȝ tutoꝛẽ. ¶ Quero que eſt ratio huius oꝛ
2 dinis: Dicit gl. qđ † melius eſt meum, quã noſtrũ, ꝛ ideo ſi ſtipulet̃
pupillus, hȝ actionẽ directam: ſi ſtipulatur tutoꝛ, queritur dire
cta tutoꝛi, ꝛ vtilis pupillo. Unde ſi pupillus lederetur, ſuper il-
la directa non poſſet impetrari reſtitutionem. Ita dt glo. quam
3 [a] vide, ꝛ ſigna. ¶ No. ex iſta gl. † qđ aliqua exceptio põt obſtare di
a recte, que non obſtat vtili. De quo per Dy. in ca. pꝛo poſſeſſoꝛe.
extra de re. iu. lib. vj. in vlti. q. Dixi in l. ſi culpa. ſ. de rei vẽ. Iſtã
gl. repꝛehendit Pet. ꝛ Jac. de raue. dicentes, qđ ſiue agatur di-
recta, ſiue vtili, põt peti reſtitutio: qꝛ inſpecta oꝛigine, fauoꝛẽ pu
pilli reſpicit. Pꝛo quo facit quod no. in l. non ſolum. in pꝛin. ꝛ §.
j. ſ. de pꝛocu. vbi ita cauet de rato ille, qui agit directa, ſicut ille,
qui agit vtili. pꝛo quo vr̃ caſus in l. ij. in fi. ſ. eo. ¶ Quero an iſte
oꝛdo ſit neceſſarius: Gl. reſpõdet qđ eſt conſilij, nõ neceſſitatis.
4 ¶ Quero, quando † tutoꝛ ſtipulatur, quomodo debeant concipi
b verba ſtipulationis: Reſp. vnus modus [b] eſt, qđ tutoꝛ ſtipuletur
nomine pupilli: ꝛ iſte eſt bonus modus ꝛ indubitabilis. valeret
enim etiam in pꝛocuratoꝛe. l. huiuſmodi. in pꝛin. ꝛ quod ibi no.
j. de lega. j. Secundo, quod ſtipuletur per hec verba, Pꝛomit-
tis pupillo: vt l. cum qui. §. ſi actoꝛis. ſ. de conſt. pec. ita dicit gl.
Idem no. j. de ſtipu. ſer. l. j. in pꝛin. Jac. de Are. iſtum ſecunduȝ
modum non appꝛobat. Dic vt dixi in l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis
inſulam. j. de verbo. oblig. vbi tangit gloſſ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Obſtare. Vide Bal. in l. emptoꝛ. in fin. C. de heredi.
vel acti. ven. qui ſequitur iſtam gl.
b AND. BAR. ¶ Mod9. Vide Bar. ꝛ ibi An. in l. ſtipulatio iſta.
§. ſi quis inſulaȝ. de ver. ob. ꝛ Bal. in l. ij. C. per quas perſonas.

§. **Nequaquam.** Debitum ex alia cauſa in actiones tutele deuoluitur, ſi tutor debuit ⁊ potuit ſoluere, ⁊ pupilli intereſt, quod in actionem illam deuoluatur, h. d. ¶ Quero pro declaratione litere, quid vult dicere hoc, ⁊ ſuperius. Gloſ. variant, ⁊ ſecundum gloſſ. exponitur hoc, ſcilicet, proxime dictum. ⁊ ſuperius, ſcilicet dictum in prin. §. ſecundum vero reſponſum non mutatur, ⁊ hoc tenet Dynus. ¶ Oppo. ſ. de nego. geſt. l. diuortio. Gloſ. ſoluit, ibi debebatur pecunia pupillo: hic vero debebat pupillum liberare.

1 ☞ Tutor quando teneatur a ſe exigere debitum naturale.
2 Pupillus ſi debet naturaliter tutori, non poteſt ſibi ſoluere.
3 Actionem qui non habet experiri non poteſt.

§. **Item ſi temporali.** Ad hunc verſicu. oppo. Actio ſubrogata debet ſapere naturam eius, in cuius locum ſubrogatur. l. eum qui. §. qui iniuriarum. ſ. ſi quis cau. Sol. hic propter culpam tutoris,
1 qꝛ a ſe exigere debuit. ita no. in d. l. diuortio. ¶ † Quero an tu-
a tor teneatur a ſe exigere debitum naturale. [a] text. innuit ꝙ ſic. ⁊ gl. videtur tenere. Sed contra hoc, qꝛ officium eſſet ſibi damnoſum, dicunt quidam quod non eſt, qꝛ etiã antea poterat ſibi obijci compenſatio. Ita tenebat Jac. de Aret. Pet. propter omnia iſta diſtinguit, Aut debitum naturale cepit eſſe ante tutelam, ⁊ non tenetur a ſe exigere, alias ſecus, vt dixi ſ. eod. l. ita autez. §.
2 debitor. ⁊ iſtud videtur equius. ¶ † Quero, quid econtra, ſi pupillus dꝫ tutori naturaliter, an poſſit ſibi ſoluere: Glo. innuit qđ ſic. poſtea in contrarium addit. ſ. de peti. hered. l. ſi quid poſſeſſor. §. j. ⁊ ĩ. de ſol. l. Stichum. §. aditio. ⁊ iſtud vltimum tꝫ Dyn.
3 ⁊ eſt verius. ¶ † Ultimo no. tex. ꝙ ſine actione nemo experitur. Simile ſ. de neg. geſt. l. ſi pupilli. §. videamus.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Naturale. Et videtur ꝙ quilibet teneatur ſibi ſoluere, argu. bone litere, in l. frater a fratre. de condict. indebi.

§. **Sed ſi ſub vſuris.** Iſte §. videtur correctꝰ per authenti. minoris. C. qui da. tu. poſ. ꝙ debitor vel creditor nõ poteſt eſſe tutor. Et an hoc ſit verum in teſtamentario, dixi in l. ſi quis ſub conditione. ſ. de teſta. tuto.

1 ☞ Tutor quando condemnatur in expenſis, fit executio contra eum.
2 Tutor debet agnoſcere bonam fidem. Item in iudicio licet faciat contra pupillum, debet veritatem reſpondere.

a §. **Sicut autem.** [a] Tutor poteſt ſibi ⁊ alijs ſoluere. dꝫ enim bonam fidem agno
1 ſcere. h. d. Not. hic arg. ꝙ † ſi tutor condemnatur in expẽſis, fiat executio contra eum. ibi in ver. deniqꝫ Imperator, ⁊c. tetigi in l. ij. ſ. eod. ⁊ in l. qui inſolidũ. §. etiam. ĩ. de leg. ij. No. ꝙ tutor dꝫ
b bonã fidẽ agnoſcere. [b] † No. ꝙ tutor interrogatus in iudicio dꝫ
2 reſpondere veritatem, lꝫ faciat contra pupillum, vt ibi denuncia
3 re verum dꝫ. † Exponit gl. ſ. iudici, de quo plene per Cyn. C. de
c cõfeſ. l. j. in xiij. q. Dixi plene in l. certuz. §. ſed an ⁊ in ipſos. [c] ĩ.
4 de confeſ. ¶ † Quero, an iſte §. ⁊ p̄cedens ſint correcti per auth. minoris. que prohibet debitores, ⁊ creditores eſſe tutores. Reſpon. ſic in tutore legitimo ⁊ datiuo, in teſtamentario eſt magna controuerſia. Dicam in l. propter litem ĩ. de excu. tut.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sicut autem. Uide no. ſ. proxi. §. ⁊ vide Bal. in l. cũ ipſe. de contrah. emp. ⁊ Bar. ⁊ doc. in l. j. de ſtip. ſer. Quid in executore teſtamenti. vide Ioan. And. poſt Spec. in titu. de inſtr. edi. §. nunc aliqua. in addi. inci. ſupple. Quid autem in procuratore ⁊ officiali vide Bart. in l. j. §. hec verba. in fin. ne vis fiat ei. POMA. ¶ Limita vt per Ro. ſingu. cxiiij.
b POMA. ¶ Agnoſcere. Uide Fely. in c. quintavallis. de preſc.
c POMA. ¶ Et ipſos. Uide Car. conſi. lj. col. fi. vij. dub.

a §. **Non tantum.** [a] Tutor poteſt a pupillo mutuo accipere, ⁊ ſeipſum debitorem adſcribere. h. d. Not. ꝙ hoc caſu ſuſtinet tutor duplicem perſonam, ſcilicet, mutuantis, ⁊ eius cui mutuantur. hoc dicit.

ADDITIO.

a AND. BAR. ¶ Non tantum. Per iſtum tex. dꝫ domi. Antoni. poſt Inno. in cap. decetero. de tranſac. ꝙ lꝫ ille, cui data eſt poteſtas tranſigendi, non poſſet a lite diſcedere. puta renũciando, tñ poteſt, ſi lis erat iniuſta. Alex. Uide quod per iſtum tex. dicit gl. in l. ſingularia. ſi cer. pet. ⁊ eam reprehendit Bart. ibi. Adde ꝙ ibi preſtat arg. ad q. Bal. conſi. cclxviij. iij. vol. conſi. ccclxxv.

§. **Conſtat.** Tutor datus patrimonio ſuperuenienti, nõ tenetur de anteriori, ſed prior tenetur
a de augmento obuenienti, h. d. Ex fine huius legis, [a] ſumitur ar-
1 gu. † ꝙ ſi aliquis fundat eccleſiam hac lege ⁊ pacto ꝙ ſubſit Ab
b bati, ꝙ nihilominus erit ſub epiſcopo. [b] Jac. de Are. Itẽ † finis
2 huius l. preſtat arg. ad queſt. ꝙ ſi aliquis ad regendam terram vel caſtrum, que, vel ꝙ denouo adiungitur territorio ciuitatis, deputaꝫ ſingularis rector, quod nihilominus generalis, iudex id eſt poteſtas hꝫ in illa terra, vel caſtro iuriſdictionem, qꝛ in illis, que poſſunt eſſe apud plures inſolidum, vt eſt iuriſdictio, nõ videtur ademptum vni, ꝙ eſt conceſſum alteri, vt hic, ſecus in his, que non poſſunt eſſe apud plures inſolidum, vt eſt in dominio rerum, quia tunc obtinet regula contraria, l. ꝙ rerum. §. j. de leg. j. ⁊ ibi dixi.

ADDITIONE.

a POMA. ¶ Huius legis. Uide Fe. in c. cũ venerabilis. de exce. ALEX. LOS. ¶ He due queſtiones Bart. non videntur, ſed potius Jac. de Are. cui hic inſcribuntur, ꝙ ſuadetur tum qꝛ in exẽplaribus ſcriptis non habentur, tunc etiam qꝛ Bart. de hoc non tractat quippiam in l. ꝙ in rerũ. ad quam ſe remittit, vt ibi dixi.
b P. PAV. P. ¶ Sub epiſcopo. Uide omnino Fely. in c. cũ venerabilis. ver. amplia ſecundo. extra de exce. ⁊ in ſuo tract. qñ litere apoſtolice noceant patrono. ⁊ in c. cũ acceſſiſſent. de cõſti. Barb. conſi. xxiij. volu. j. Abba. in capitu. nobis. de iureiuran. omnino domi. de Rot. in deciſion. antiq. ſub titul. de teſtamen. incip. factum tale eſt, reijcitur enim talis diſpoſitio, ⁊ ad epiſcopum ſpectat talis confirmatio.

LEX XI.

Generaliter. Tutor, qui nõ facit ea que faceret quilibet legitimus defendens, non videtur recte defendere. h. d. Quero, dicitur hic ſi detractat ſolutionẽ, quomodo ſolutio pertinet ad rectam defenſionem: Reſpondeo intelligas copulatiue, quia nõ ſoluit, nec defendit. ⁊ ita procedit clare, quia ſi ſolueret, nõ eſſet neceſſaria defenſio. Si vero intelligas alternatiue, vt ſonat text. tunc intelligas quod detractat ſolutionem, ſcilicet ſportularum, vel ſalarium notariorum, ⁊ aduocatorum, propter ꝙ impeditur proceſſus.

LEX XII.

Circa. In rebus emptis per tutorem, cui eſt inuentus ſeruus, dominus non habet ius deductionis. Ratio, quia res empta de pecunia pupilli eſt pupilli. l. ſed ſi pecunia. ĩ. de reb. eorũ. ⁊ ideo ſicut in rebus alienis dominus non habet ius detractionis. l. ſi cum dotem. §. fin. ſ. ſolu. matr. ⁊ l. ex facto. ſ. de pec. ita nec in his habet ius detractionis.

LEX XIII.

Cum plures. Durante tutela non poteſt agi actione tutele. Circa ꝙ diſtingue plene, vt l. ij. C. eod.

§. **Que bona.** Que legitime ⁊ bona fide alienata ſunt nõ retractantur, eo ꝙ bona pupilli fuerunt. h. d. Quero, de quibus rebus intelligitur hic §. gl. fi. intelligere videtur in rebus, que caſibus videntur eſſe ſubiecte, ⁊ cõſeruari non poſſunt. Precedentes gl. intelligere videntur ſimpliciter in omnibus rebus cuiuſcunqꝫ conditionis, que ſi legitime ⁊ bona fide alienate ſunt, non retractantur de iure communi, vt hic: ſed ſi retractantur per reſtitutionem in integruz, tunc bene adhibetur diſtinctio leuis damni, ⁊ enormis, vt in glo. Et ita intelligit Dyn. Quero an ſit veruz indiſtincte, ꝙ non intereſt an tutor ſit pauper, vel diues. gloſſ. dicit ꝙ non. Dicam plene in l. fina. infra eodem.

§. **Nimium.** Non poteſt tutor propter pupillum plus expendere de bonis pupilli quam ex ſuis.

1 ☞ Tutor dotat ſororem pupilli, ex eodem patre natam.
2 Filia cui aſſignatur dos in teſtamento per patrem, videtur dotata.

§. **Cum tutor.** Circa perſonam pupilli dꝫ tutor expendere quod moribus, honeſtati, ⁊ conditioni pupilli congruit. h. d. C. p. ꝙ iſta munera non debeãt tutores mittere, vt ĩ. l. proxi. §. fi. Sol. hic loquitur de muneribꝰ ſolitis, ⁊ conſuetis, ⁊ que ſm̃ honeſtatem dimitti non poſſunt: ibi loquitur de muneribus que ſalua honeſtate dimitti poſſunt.
1 ¶ † Quero, dꝫ hic, ꝙ non dabit ſorori dotez ex alio patre natę,
a quid ſi eſt nata ex eodez patre, an eã dotabit, ſi non habet vnde ſi
b ſe dotet: gl. dꝫ ꝙ ſic. ⁊ bene per l. qui filiũ. §. queſitum. ĩ. vbi pup.
c educ. de. tangit gl. C. eod. l. non omni. ⁊ ibi per Cyn. ¶ Ultimo
2 gl. † iſta facit ad queſtionem, an ſi pater aſſignauit filie dotem in teſtamen

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

d teſtamento, videatur dotata: gloſſ. hic innuit qđ ſic[d] quod plene examinaui in l. titio. ℱ. ſin. j. de condic. ⁊ demonſt.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Dicitur. Adde Bar. in rub. ff. de teſt. vide Pe. de anch. co ſi. ccccl v. alias ccccxv. incipi. ex mari is ſuperius.
b ALEX. ¶ Ex alio patre. Frat nō tenetur dotare ex alio patre natā ſororē, adde Bald. in l. fin. C. de do. promi. Et an filius teneatur dotare matrem, vide Bal. in l. iij. C. de preſcrip. lō. tēp.
c POMA. ¶ Ultimo. Vide Jaſ. in rub. ff. ſo. ma. Al x. cōſi. cli. in
d j. vo. Alex. ¶ Quod ſic. Filia cui eſt aſſignata dos in teſtamēto, an dicatur dotata, ⁊ adde quod dicit Bart. in l. qui pupillum. j. de adul. Adde Bal. conſil. cciij. iij. volumine.

LEX XIIII.

Tutor ſecundum.

2 ☞ Tutor, qui non potuit collocare pecuniā pupilli, ſed ſuā ſic, eſt in culpa, ſi ſuam collocauit

1 §. Non eſt.† Quod quis facit de ſuo, preſumitur qđ potuerit de alieno. hoc dicit. Oppō. ſ. o in lit. iur. l. videamus. Solu. Tutor in proprijs, ⁊ in pupillarib[9] eādē diligentiam debet adhibere, vt j. eo. l. a tutoribus. Sed in proprio facto non compellitur diligens paterfamil. ſubire periuriū eodem modo nec in pupillaribus. dicta l. videamus. hic antē ꝯſtabat diligentiam adhibitam in proprijs, ergo debet adhibere
2 in pupillaribus, ſm Dyn. ¶ † Quero, quid ſi eſt certū[a] qđ pe-
a cuniā pupillarem non potuit collocare, ſuam ſic. Reſpond. hec lex loquitur in caſu dubio: ſed in caſu certi nō eſt tutor in culpa, ſi vtilitatem propriam pretulit vtilitati pupilli, ne alias officiū ſuum ſit ſibi damnoſum, quod eſſe nō debet. argu. pro hoc qđ not in l. ſi vt certo. §. plane. ſ. commo. ita tenet Pet. C. arbit. tut. l.
3 quicquid. ¶ Ultimo not. † ex hoc §. qđ ſi quis vult arguere aliquem de negligentia qđ pecuniam non mutuauit, oportet qđ probet directe, vel preſumptiue, qđ eam mutuare non potuit.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Eſt certū. Vide Ro. ſing. dccxxxvj. icipi. attēde.
1 ☞ Tutori non poſſunt imputari munera nuptialia miſſa ſorori pupilli. ſi ſine dedecore illa euitare non poterat.

a §. In ſoluendis.[a] Tutor debet ſoluere debita ⁊ expenſas neceſſarias facere, ⁊ tutores ſuſpectos arguere, expenſas vero que in donatione caderent, facere non poteſt, hoc dicit. Cppon. ſ. l. proxi. §. vlt. gl. ſoluit hoc vt ibi dixi. ¶ Quero quid ſi indebitum exigit, an teneat reſtituere pupillo. Et determinat qđ ſic ⁊ bene. Sed ꝯ hoc facit ſ. de peti. hrd. l. ſi quid poſſeſſor. §. ſed an bone fidei. Sol. vt
1 not. ſ. de nego. geſt. l. ſi quis negotia. Hic † videt caſus qđ ſi tutor maritauit ſororem pupilli, ⁊ eidem miſit munera nuptilia,
b qđ nō pōt imputari pupillo: intellige, ſi poterat ſe abſtinere [b] a dictis munerib[9] ſine dedecore, ita loquitur hic. Si vero nō pōt ſe abſtinere ſine dedecore, ⁊ verecūdia, tūc id debet mittere. Illud enim eſt munus ſolenne de quo loquitur. l. proxi. §. pē. ⁊ per hoc ſ. man. l. quintus. ⁊ j. de alimen. ⁊ ciba. lega. l. pecunie.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ In ſoluēdis. Hic eſt tex. qđ filius nō teneat matrē dotare, quē alleg. Bal. ⁊ ibi etiam eſt text. in l. j. C. de preſcrip. long temp. ⁊ vide l. j. ſ. ſolut. matrimo. ⁊ ibi no. per ſcribentes.
b P. PAV. P. ¶ Se abſtinere. An tutor. curator, ⁊ ſimiles poſſint remunerationis gratia largiri aliquid vide Franciſ. cōſil. xxiij. colum. vltima.

LEX XV.

Etiam Querit gl. de quo tutore loquitur. Et dicit de datiuo, vel legitimo, non de teſtamentario, qui non ſatiſdedit. Jacob. de are. dt qđ etiam poteſt intelligi in teſtamentario, vel datiuo ex inquiſitione, ſi ex poſtfacto eſt factus non ſoluendo, vt j. loquit litera, q2 que de nouo exmergunt, ⁊c. pro hoc. j. eo. l. tres tutores

LEX XVI.

Si tutor Negligentia in non conueniendo debitores, ⁊ in non mutuando pecuniā, imputatur tutori, hoc dicit.

LEX XVII.

a Cum queritur[a] Si in eadem adminiſtratione plura nomina contrahantur ad petitionem adminiſtrantis, debet dominus vel omnia agnoſcere, vel omnia repudiare hoc dt. Oppon. glo. infra rem ratam haberi. l. cum debitore. nec ſoluit Hic quod ibi ratihabitio partis valet ad commodum procuratoris hoc acceptantis, ſecus ſi in ei[9] cōmodū hoc acceptare nollet: ita loquitur hic. Oppon. ſ. mandati l. ſi vero non remunerādi. §. idem ait. Solu. ibi gerens non deferebat conditionem, hoc eſt, non petebat vt totum approbaret, vel totū reprobaret hic ſecus. Oppon. ſ. de nego. geſtis. l. ſi quis aliena. Solu. intelligas ibi, ꝙ diuerſe ⁊ ſeparate erant adminiſtrationes, hic vna. vel ſi intelligeres, ꝙ ibi vna eſſet adminiſtratio, dicas ꝙ id quod ibi deficit per hanc ſuppletur: q2 ſi deferatur conditio. debet vel in totum approbare, vel in totum reprobare. ſm Dynū. Querit gl. quid erit eo caſu quando pupillus in totum reprobauit: Reſpōdeo, tutor tenetur ad vſuras centeſimas, ac ſi in vſus ſuos conuertiſſet, vt in gloſſ.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Cum queritur ad hāc legem vide Bald. in lege, abſentis. ff. ſi cetum petatur.

LEX XVIII

Quiiuſſus. Tutor tenetur a tempore, q[o] iuſſus eſt adminiſtrare ſi ante ignorauerit. hoc dicit. Oppon. ſ. eodē. l. quidam decedēs §. finali, cum l. ſequenti gloſſ. ſoluit ibi vno modo, Dynus aliter, vt ibi dixi. ⁊ dicā infra eodem titulo lege tutor. ⁊ ibi vide.

LEX XIX.

Qui tutor. Tutela pōt geri. ⁊ tutor obligari licet in nullo actu interponatur authoritas. hoc dicit. Inueſtigatio huius legis eſt facta propter id quod habuiſtis in l. ita autē, §. geſſiſſe. ſupra eodem, vbi gerens tenetur directa, ⁊ non gerens tenetur vtili.

§. Ex duobus Oppon. gl. de l. ſi ex duobus. de tuto. ⁊ ra. diſtr. gloſſ. ſoluit ponendo quandam diſtinctionem, quam plenius ponit. ⁊ examinat in. l. j. C. de tranſac. dicam. in l. contraria. ⁊ in l. j. §. nunc tractemus. j. de tuto. ⁊ ra. diſtra.

LEX XX.

1 ☞ Tutor faciens inuentarium alteri nolēti facere, an teneatur illud oſtendere.

Actus Durante adminiſtratione non tenetur gs reddere rationem collegę, ſed eum ad adminiſtrationē admittere. hoc dicit. ⁊ eſt bona lex. Nota. argumen. imo † caſum, q ſi vnus turpi facit inuentarium, illud alteri nolenti facere inuen. arium, non tenetur communicare, vel ei oſtendere. Sed circa hoc poſſe dubitari quomodo plures tutores aſſerent ſe eaſdē res inueniſſe ſeparatim: Reſpondeo non eſt incongruum, quia res ad eos non veniunt, niſi quantum ad curam ⁊ cuſtodiam: ſed cuſtodia poteſt plurib[9] inſolidū pertinere. l. ſi certo. §. ſi duobus. ſ. cōmo. Not. cuy. reſpon. qualiter contutor cogitur admittere contutorem qualiter, vt ſuſpectus accuſatur, dixi in l. j. in princi. ſ. eod. tit.

LEX XXI.

Tuto Tutor, qui ſuccumbit in excuſatione tenetur, ex quo debuit gerere. hoc dicit. Oppo. ſ. eo. lege, qui iuſſus. Quidam dicunt quod dies iuſſus eſt illa qua debuit accedere, ⁊ ſic cōcordat. Alij dicunt, illud tenet Dyn. quod dies iuſſus inſpicitur, ſi ſcientia non procedit: alias dies ſcientie, vt hic, ⁊ l. quidam decedens. ſupra eodem.

LEX XXII.

1 ☞ Conſenſus patris quādo in tutela habeatur pro obligatione. ⁊ an requiratur expreſſa obligatio, cum quis contrahit preſente patre. ⁊ num. 2.

Lucius. Si pr̃ conſentit filio qui adminiſtrat, vt teſtamentarius non obligatur niſi de peculio. ⁊ de in rem verſo. hoc dicit. Oppon. ſupra de tute. l. ſi filius. vbi pater conſentiendo obligatur in
1 ſolidum. Solu. dicit † gloſſa hic in teſtamentario, ibi in datiuo. Ratio, quia non eget ita confirmatione teſtamentarius ſicut da-
a tiu[9], ſecundum gloſſ. Alij dicunt, qđ ratio eſt, fauor iudicij.[a] Alij, vt Jacob. de Aretio, qđ ratio eſt, quia teſtamentarius non tenet ſatiſdare. vnde patris conſenſus cum non obligat ad ſatiſdandum. Sed datiuus tenetur ſatiſdare, vnde patris conſenſus eū obligat ac ſi ſatiſdediſſet, vt l. contraria. Ego dico qđ ratio[b] eſt quia in tutela, in qua requirit ſatiſdatio, pater pōt cogi filio conſentire, ⁊ pro eo ſe obligare. l. ſi quis inter tres. §. Imperator. infra, de excuſatione tutorū. Cum ergo poſſit cogi, merito cōſenſus habetur pro promiſſione. que ratio ceſſat in tutore teſtamentario. Hoc plene expediui. ſupra ſoluto matrimo. l. ſi cū dotē. §.
2 tranſgrediamur. ¶ † Ultimo nota diligenter, in celebras contra-
b cū cū filio de voluntate patris:[d] q2 ſi quid in inſtrumēto ſcri

batur pater preſente, vel conſentiente, propter hoc ipſe nō obligatur, vt hic: ꝛ no. ſ. qđ iuſſu. l. ij. j. quod intellige ſm diſtinctionem, quam dixi in dic. §. tranſgrediamur. Eſt ergo neceſſe quod pater expreſſe obliget.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Fauor iudicij. Hāc gl. alle. Bal. ſin. in l. fi. §. ſinautē. ď bo. que lib.
b POMA. ¶ Quod ratiħ. ſequitur Are. conſil. xxix.
c POMA. ¶ Ultimo. Uide Alexan. conſil. clxxj. in j. col. ij. val.
d ALEX. ¶ Uoluntate patris. Conſilium, quando filius voluntate patris contrahit: ꝛ adde Bald. in l. j. C. quod cum eo.

LEX XXIII.

Tutor ad vtilitatem. ¶ Quero, qd ſi eſt dubium an ad vtilitatē pupilli pertineat. Reſpō. idem, qui poteſt, vt l. nouare. §. j. ſ. de no. ꝛ ibi not. per Dyn.

LEX XXIIII.

1 ☞ Tutor quando dubitatur de mandato, quando caueat.
2 Mandatum procuratoris ſi appareat plene, ꝛ de reuocatiōe ſemiplene, locus cautioni de rato eſt.
3 Actore probante plene de credito, ꝛ reo ſemiplene de ſolutione, efficitur dubia.

Uulgo. Tutor non debet cauere de rato, niſi ď eius poteſtate dubitetur. h. d. ꝛ eſt not. caſus. ¶ Quero quid vult dicere text. ibi dū dicit, in iudicium deducit: Reſpon. hoc eſt ius pupilli i iudi- facit periclitari, ſi ipſe litigaret. ſ. ď excep. rei iud. l. ſi mater. §.
d hoc iure. facit l. procurator. ſ. rem ra. habe. Quero, quando, dubitatur de mandato. quam cautionē preſtat tutor. Quidam intelligunt de rato, Alij, vt Joan. ꝙ non eſt de rato: ſed quod aduerſarius damnificabitur, quod eſt idem, ſecundū Dyn. ac ſi caueret de cōſeruando aduerſarium indemnem, ſi apparet ipſum non eſſe tutorē, vt ſ. de dā. in. e. l. pretor. §. ſi cōtrouerſia. ꝛ l. qui
a vias. §. j. Et eſt differentia[a] inter hanc, ꝛ cautionem de rato, qꝛ illa de rato committitur, etiam ſi vere habeat mandatū, ſaltē ad ſumptus litis. l. ſi ſine. §. cū autem. ꝛ §. Marcellus. ſ. rē ra. ha. Sed iſta nullo modo cōmittitur, ſi apparet eum habere manda. Et propter hoc doc. in l. j. C. de pcur. formāt q. qualiter debet cauere procurator, de cuius mādato dubitatur. Ego de hoc dixi in l. inter quos. §. alieno. ſ. de dā. infe. vbi gl. tangit ſm diuerſas lectu. Nā ille q hꝫ officiū volūtariū, vt pcurator, cauet ď rato: ille, q hꝫ neceſſariū, cauet ſub hac cōditiōe, ſi nō apparebit eū
2 eſſe tutorē, vt hic, ſm Joan. ꝛ bene. ¶ † Quero, ď mādato conſtat plene, de reuocatione ſemiplene, an ſit locus cautioni ď rato Doc. dicunt ꝙ hic eſt caſus ꝙ ſic, ibi, vel an duret tutor. ď hoc p
3 doc. in l. j. C. de pcurat. ¶ † Itē facit ſi actor ď credito pbat plene reus de ſolutione ſemiplene, ꝙ dicat res dubia, adeo ꝙ deueniatur ad iuramētū. de hoc p doct. in l. i bone fidei. C. de re. cre.
b Dixi in l. admonendi. ſ. de iureiur.[b] ¶ † Ultimo ſcias, ꝙ Inn.
4 extra de offi. de le. c. corā. dt, ꝙ ſi aliquis hꝫ inſtrumenta cauſe,
c ex quo preſumitur pcurator, ꝙ admittatur cū cautione de rato.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Eſt differentia. Sed Rayn. tenuit contrarium in l. j. ď pcur. ꝛ l. inter quos. §. alieno. ď damn. infect. ſm vnā lec. Itē qꝛ dominus non pōt contrauenire, niſi de facto, ſed ſm eum etiam iſtud nō debet attendi l. eo tēpore. in prin. de pecul. propterea ſi vera eſſet ratio reddita p Barto. ꝛ ſequaces hic, ꝛ in. d. §. alieno ſequeretur ꝙ quilibet procurator, etiam de cuius mandato conſtaret, deberet cauere de rato. quod eſt falſum. l. vnica. C. de ſatiſdā. ꝛ l. j. de pcur. Ita opin. videtur mihi ſuſtentabilis vt referā ſtatim, quā tn̄ limita ex dictis Bal. in d. l. j. nā Sal. ibi, lꝫ de Ray. nullā mentionem faciat alleg. p. opin. Cyn. fere omnia que Ray. dicit, ꝛ finaliter concludit Saly. ꝙ aut cōditio appoſita in cautione exprimitur per hec verba, caueo ꝙ dominus meus ratum habebit, ſub hac tn̄ conditione, ſcilicet ſi non habeo mandatum vel ſi non probetur mandatū, ꝛ ſic onus pbandi nō reſidet i pcuratore, ꝛ tunc nō pcedit opin. Cyn. ꝛ ſequa. Aut cōditio exprimitur p hec verba, ſcilicet ſi pbes me nō habere mandatum ꝛ ſic onus pbādi in aduerſarium trāſferatur. ꝛ ſic procedit opi. Cyn. qꝛ ſi poſſet opponi dicta conditio inuito aduerſario, ſequeretur ꝙ qn̄ dominus conueniretur haberet neceſſe aduerſarius pbare de mandato procuratoris, ꝛ etiā in hoc facere expenſas, quas non poſſit repetere a procuratore ex cautione rati. Et ſic eſſet deterior conditio aduerſarij litigantis cum tali pcuratore quam ſi cum domino litigaret, qđ eſſe nō debet. l. ij. §. defendi. ſ. ex qb⁹ cau. in poſ. ca. Pau. ď caſt. in d. l. nō ſolū. §. qui alieno. ff. de procu. diſtinguit, aut procurator eſt in culpa qꝛ nō oſtendit inſtrumentū mandati, cum debuerit venire parat⁹. ar. l. ſi quādo C. de dilat. ꝛ tunc procedat opi. Cy. ꝛ Bar. Nā iputet ſibi qui ſuo defectu ſubijcit ſe cautioni rati. Item nō debet ei⁹ alterare naturam inuito aduerſario: ꝛ natura eius eſt, vt faciat pcuratorem, ꝛ ei⁹ fideiuſſorē teneri ad expēſas litis, dato ꝙ ſit verus pcurator ſi dominus cōtraueniat. d. §. cum autem. Aut pcurator nō eſt in culpa, qꝛ inſtrumentū mādati produxit, ꝛ aduerſari⁹ replicat ꝙ eſt reuocatū, ꝛ p hoc dubium, preſtat cautionem rati, ꝛ tūc poſſit apponi dicta condō, per d. §. q alieno. cū gl. ſed hec diſtinctio nō videtur iure probari in j. caſu. Nā ſi s procurator fuit in culpa nō exhibendo mādatū grauat in hoc, qꝛ tenetur ſatiſdare de rato. Unde ſi pcurator in cautione rati preſtita ſub cōditiōe aſſumit in ſe onus pbandi de mādato legitimo nullo, videtur fieri preiudicium aduerſario nec ob. dictus. §. cum autem. qꝛ ibi nō fuit adiecta hec conditio in cautione rati.
b POMA. ¶ De iureiu. Uide Ro. ſin. lxvj. ꝛ ſin. dlvij. Cep. cōſi. xij.
c ALEX. ¶ Habet inſtrumēta. No. ꝙ idē tenet Bar. in l. ij. §. cauſe. ſ. ad carbo. quod intellige verū ſm, Imo. in c corā de off. delega. ſi erat mittetur cū cautione rati niſi manifeſte cōſtaret ď traditiōe facta p dominū qꝛ tunc videtur ꝙ nō ſit neceſſaria cautio rati. Et ad predicta vide domini. An. in d. c. corā. ꝛ Jn. in n. j. e. p Bal. ꝛ Pau. de caſt. in l. ſi qua p calumniā. de epi. ꝛ cle. Itē tenet Bal. in l. j. C. de procura. quem ſeqtur ibi Salicet. ꝛ adde gl. doc. in l. fi. C. de pac. conuen. ¶ Adde an ex eo qđ quis habet inſtrumenta cauſe, videatur procurator. Ro. conſi. ccccxlvl.

LEX XXV.

1 ☞ Tutor actorē an conſtituere poſſit ſi nulla ſubſit neceſſitas.

a Decreto. [a] Ex cauſa cōſtituitur actor per tutorem decreto iudicis. h. d. No. ex hac l. ꝙ ad hoc vt cōſtituat actor, ſufficit ꝙ neceſſitas ſit ex parte rei, vt in prin. Nā ſi patrimoniū eſt diffuſū neceſſitas eſt ex parte rei non ex parte perſone tutoris: qꝛ pōt facere procuratorē volente pupillo, ſi fari pōt. l. neqꝫ. C. de pcu. Itē ſufficit ſi eſt neceſſitas pſone ex parte tutoris, vt ſi eſt infirm⁹, vel in dignitate, licet poteſt facere pcuratorē eo modo, tn̄ poteſt conſtitui actor. Sed quādo eſſet neceſſitas ex parte pupilli, qn infans vel abſens, qui non poſſunt facere pcuratorē, tunc de neceſſitate fiat actor vt hic. i fi. quod intelligo ad iudicia cum ibi non poſſit facere tutor procuratorem ante litē cōte. vt d. l. neqꝫ: ſed ad negotia poſſet facere pcuratorē. l. ſi pcurator. §. j. ſ. mā. Poteſt
1 autem p alium exercere. l. ita autē. §. geſſiſſe. ſ. e. ¶ Sed quero an ſi nulla ſubeſt neceſſitas poſſit cōſtitui actor: Dy. ꝙ ſic per hāc l. in prin. ꝛ quod no. C. qui da. tu. poſſ. l. curatorē. Certe hic etiā aliqua ſubeſt neceſſitas, vt dixi: quod videtur requiri, vt ſ. de tut. l ſolet. ꝛ Juſt. de cur. §. ſi. Communiter tenet, ꝙ ex volūtate poſſe fieri actor: pro quo. C. de procura. l. neque. Conſultius tn̄ eſt qđ ſemper aliqua opponatur cauſa quantumcunque gn̄alis. Puto enim ꝙ propter impedimentum rei familiaris, proprie pōt gerere per actorem. l. Thais. §. j. de fidecommiſ. lib.

ADDITIO.

a Decreto. Pro concordia eorum que vult Bar. in hac l. decreto ſcilicet ꝙ etiā ſine cauſa cum decreto tn̄ iudicis actor per tutorē vel curatorē poteſt conſtitui. Uide concordatiā, quā poſui i l. neqꝫ C. de procur. vbi alleg. cōtrari⁹ p Fran. Are. i ſuo cōſi. xxix. ꝛc.

1 ☞ Tutores an poſſunt ſimul agere.

a §. Si duobus. Unus ex pluribus tutoribus poteſt agere. h. d. ¶ Opp. ſ. man. [a] l. creditor §. duob⁹ de arbi. ſicuti. de procu. l. q proprio. §. fi. ꝛ l. ſequen. Sol. Aliud in tutorib⁹, cum ius tutele ſit indiuiduū ꝛ inſolidum apud quemlibet, vt ſ. eo. l. inter tutores, aliud in pcuratorib⁹ vt in contrarijs. Quā materiā expediui plene i repetitione l. j. §. fi.
1 plures. ſ. de exer. ¶ Quero ſi ſūt [b] plures tutores, ꝛ volūt ſimul
c agere, an poſſunt: [c] Bl. videt tenere ꝙ ſic. Quod enim hic dicitur
c ꝙ ſimul agere non poſſunt, intellige impedimento facti, non iuris Idem not. C. ſi vnus ex plurib⁹ l. j. ꝛ hoc tenet Dy. Contrariū tenet ibi Cy. ꝛ Jacob. de are. C. q accuſ. nō poſſ. l. ſenatus ꝛ ibi p Cyn. in vltim. q. ꝛ hoc p rationem poſitā in l. iam tn̄. §. pe. ſ. iud. ſol. Debet ergo poſtulante reo eligi vnus ex eis quia agat. vt dictis legibus. ſecus ſi reus non conqueritur, ꝛ iſtud videt equius

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Supra mand. Uide Are. conſi. clxvj.
b AND. BARB. ¶ Quero ſi ſunt. Nico. neapo. hic dt, ꝙ gl. pcedit quando agunt vt omnes admittantur, non quādo omnes cōueniuntur, qꝛ in poteſtate actoris eſt vnum illorū eligere, ne inuitus in plures diſtinguatur. et de hoc dicit eſſe caſum in lege. iā tamen §. ſi tamen plures. iud. ſol. Adde quod etiā in eodē libello omnes

lo omnes admittuntur, ⁊ non in diuerſis, ⁊ hoc ideo eſt, q᷑ omni
intereſt ratione officij ⁊ communis periculi, vt d. §. ſi tñ l plures
in ſi. ⁊ de ſepul. vio. l. ij. ſi plures. Et pro hoc induco l. ij. ⁊ l. ſe-
natuſconſulto. C. qui ac. non ꝑ oſ. q̃ in tutoribus loquitur i plura
li. ⁊ eſt ibi caſus, niſi tex. cauilletur, ſi conuenit. Nã ſi conueniri
pupillus, omnes poſſunt interuenire, caſus eſt nõ cauillando in
j. §. ſufficit. ſ. hoc tit. Et probatur in text. l. j. C. ſi ex plu. tu. Aut
cõuenitur tutor tutorio nomine pro infante, ⁊ tunc actore in ui-
to, alij contutores poſſunt defenſionem ſuſcipere. ita dicit Sal.
in d. l. j. iſta ſũt v̓ba ſua Et dt Nico. d Neapo. fuiſſe doctorẽ ſuũ.
c ALEX. ¶ An poſſunt. Vide quod not. Bald. in l. ſenatuſconſul
to. C. qui accu. no poſſ.

LEX XXVI.

1 ☞ Auxilium ordinarium non impedit extraordinarium, qñ cõ
petit contra diuerſos. ⁊ nu. 3.
2 Actio generalis qñ eſt ꝓpoſita, ⁊ proſequutio in vna ſpecie, in
non proſequutis quando agi poſſit.
4 Iudex ſi male iudicaui, ⁊ ab eius ſententia ſit appellatũ, an ap-
pellatione pendente, poterit tempore ſyndicatus conueniri.
5 Reſtitutio in integrum cedi poteſt.
6 Exceptio doli quando poſſit opponi poſt ſententiam.
r SI MINORS. Auxilium† ordinarium nõ im
pedit extraordinarium quãdo
competit contra diuerſos. Item beneficiũ reſtitutio-
nis poteſt in alios per ceſſionem transferri. h. d. Pri
mo ponit vnũ dictũ. Secũdo, illationem ex dicto. Tertio, vnã q.
circa premiſſa. Secunda ibi, ⁊ idcirco. Tertia ibi, qd tamen ſi
¶ Oppon. ꝙ ſi egit in minus, de iure cõmuni põt agere in pl⁹,
vt Inſtit. de act. §. ſi minus. ergo non habet reſtitutionẽ, vt l. in
cauſe. ſ. de minor. Et huius timore hoc principium legitur du
bus modis Primo ꝙ actio tutele fuit propoſita ſimpliciter ⁊ in
indefinite. ſed in proceſſu cauſe cupã frumenti male venditi po
ſuit in x. cũ deberet poni xx. ⁊ ſic inſpecto libello fuit actũ in to-
tũ: ſed fuit actũ minoris inſpecta ꝓſecutione. In contrarijs ab
ipſo initio fuit actũ i minori quãtitate, ⁊ iſta eſt bona lect. ¶ Sed
2 oppon† q᷑ adhuc põt agi ꝓ his que non eſt ꝓſecut⁹: ⁊ ſi excipit,
replicabitur de iure communi, ſine reſtitutione. l. licet. C. d iudi
Reſpõ. qñ actio generalis eſt propoſita. ſed proſecutio in vna
ſpecie eſt facta, ⁊ in alia non, tunc loquitur l. licet. Sed ſi in vna
ſpecie eſt facta proſecutio, licet nõ in totum quod debetur pro
a reſiduo non poteſt agi iure communi, niſi putatur reſtitutio hic
eſt caſus[a]. Idem ſi fuerit omiſſum aliquo acceſſoriũ illius ſpeci
ei, in qua facta eſt proſecutio. l. ſi cũ tibi. C. de iud. que tene mẽti
Et ſic habes in gl. ibi dũ dt. In ſpecie vero frumẽti in integrũ
reſtitutio ꝯ ſentẽtiã. Licet quidã habeãt ſiue nõ, ſed tunc debe-
ret dici, in ſpecie vero frumẽti replicatio contra ſentẽtiã ceſſat.
¶ Secundo modo legitur quod ab ipſo initio fuit actum ꝓ ſpe
cie frumenti, tantũ, ⁊ tutores fuerunt condẽnati in parte ⁊ i par
te abſoluti, ⁊ ſi ꝓ parte illa poteſt peti reſtitutio. Nec ob. §. ſi mi
nus. q᷑ ibi pro parte fuit actum pro alia parte nihil dictum fuit
3 nec in libello, nec in ſententia. ¶ † Oppon. vbi hꝫ locũ remediũ
ordinariũ, vt ſ. d mino. l. in cauſe. Sol. gl. hic cõtra diuerſos, ibi
ꝯ eũdẽ, ⁊ bene. ¶ Contra hoc oppo. de iudi. l. properandum. in
fi. glo. ibi dicit ſpeciale in inſtantia iudicij. Petr. dicit ꝯ. Dicit
enim qd quando eque bene pupillo poteſt eſſe conſultum ꝑ ordi
narium, ſicut per extra ordinarium, vt qñ petitur pecunia, tunc
licet competat cõtra diuerſos vnum tollit aliud dic. l. properan
dũ. in fi. ſed quando non poteſt eſſe eque conſultũ. vt puta quan-
do tutor vendit vnã ſpeciẽ, ſi ageret cõtra tutorẽ, haberet pecu
niam ideo põt agere cõtra emptorem, vt re habeat rẽ. l. etiã. C.
ſi tutor vel cura. interuene. Sed hec ſol. eſt cõtra hãc legem. vbi
agitur de intereſſe ſicut ad pecuniã: tamẽ q᷑ cõtra diuerſos vnũ
nõ tollit aliud. Bene ergo ſolu. gloſſ. q᷑ vnum ſpeciale eſt ibi in
iudicijs. ¶ Venio ad ſecunda partem, ⁊ oppo. actio cõpetẽs cõ
tra tutorem eſt extincta per ſententiam, vt dictum eſt, ergo non
poteſt cedi. Huius timore iſta pars legitur tribus modis. Pri
mo, q᷑ illa ſententia qua tutores fuerunt cõdẽnati in minus, cu-
ratores appellarũt, ⁊ hoc videtur dicere tex hic, dũ dt, prouocã
tes Sed ꝑm hoc queritur, in qua cauſa exceptio doli obijcitur,
de qua dicitur in text. Reſpondeo in actione in factum de re iu
dicata, que preponitur cõtra curatores condemnatos. Iſta eſt
b vna licet.[b] ꝑm quã videt caſus, ꝙ ſi iudex† male iudicauit, ⁊ ab
3 eius ſententia eſt appellatum, ꝙ tempore ſyndicatus appella-
c tione pendẽte. iudex poſſit conueniri[c] ad intereſſe, ſicut ſi appel
latum non eſſet. Nam licet hic curatores appellauerint, nihilo
minus fuerunt conuenti ⁊ condemnati ab adulto propter culpã
eorum. Sed ego diſputaui hanc queſtionem, ⁊ determinaui ꝯ-
rium, ꝙ iudex non poſſet conueniri, niſi ad intereſſe ſumpt⁹ litis
tantũ, argu. l. iij. §. ex quibus. de alie. iu. mu. cauſa fa. ⁊ l. ſi ſine.
cũ aũt, ⁊ §. Marcell⁹. j. rem ra. habe. Ad hãc legẽ reſpõdeo ꝙ
hic curatores appellauerunt, vnde appellando nõ poterant pe-
rimere actionem competẽtem minoribus ꝯ ipſos. Sed in que-
ſtio ꝓpoſita appellauit, qui non vult agere ꝯ iudicem vnde bene
poterit perimere actionem competentẽ ſibi ipſi qd plene dic
vt in illa diſputatione. ¶ Secundo modo legitur, ꝙ hic fuit ap-
pellatũ a ſententia, q᷑ ipſi curatores fuerunt cõdemnati, ⁊ in illa
cauſa appellationis opponit exceptio doli. Sed tũc remanet cõ
trarium, quomodo poteſt cedi actio cum ſit extincta: Rñ. intelli
go ꝙ ceditur in integrum reſtitutio. ⁊ ſic ſpes actionis quã cõſe
d quutus eſt ꝑ reſtitutionem. Ex quo[d] notat† ꝙ in integrum reſti
5 tutio poteſt cedi.[e] Simile in l. qd ſi minor. §. fi. ſ. de mino. ſed
e tũc inſtatur, quomodo poteſt cedi, cum ſit beneficium perſonale,
Reſpon. cum ſit tranſitorium ad heredes. l. non ſolum. in fi. de
integ. reſti. poteſt per ceſſionẽ. trãſferri, vt j. e. l. ex plurib⁹. Ter
tio modo legitur ꝙ intelligatur, prouocantes, id eſt reclaman-
tes, ⁊ ſic nulla fuit interpoſita appellatio. Sed iſta oppoſitio ex
6 ceptionis doli prouocatio vocatur. ⁊ ſic no. ꝙ† omni modis ꝑ
quem quis inuocat auxilium iudicis poteſt dici prouocatio ſimi
7 le in l. ſi arbitrio. ſ. qui ſatiſd. cog. ſecundum diuerſas lec.* Op.
exceptio doli eſt peremptoria, ergo non põt opponi poſt ſenten
tiam. l. peremptorias. C. ſen. reſcin. non poſſ. Reſpond. vel di-
cas hic fuiſſe appellatũ, ⁊ ſic cauſa non eſt finita. vel ſic dicas nõ
fuiſſe appellatum ⁊ reſpondeo ꝙ exceptio cedendarum actionũ
nõ repugnat ſententie, ⁊ ſic poteſt opponi poſt ſententiam. l. ſi fi
deiuſſores. §. j. j. de fideiuſ. ⁊ l. ex diuerſo. §. fi. ſ. ſo. ma. Venio ad
vltimã partẽ ⁊ videtur ꝙ poſt ſolutionem ceſſio non poteſt fieri,
vt j. de ſolu. l. modeſtinus, Dicunt quidã ꝙ hoc fuit actũ. Tu dic,
qd hic tutores ⁊ curatores fuerunt obligati diuerſo genere obl.
⁊ ſic ſolutio vnius non tollit obligationem alterius prout no. in
ſimili in l. Stichũ. §. ſi mãdato. j. de ſolu. l. Papinianus. ſ. man.
Op. actio que eſt inutilis penes cedentẽ, dꝫ eſſe inutilis penes
eum cui ceditur q᷑ non dꝫ eſſe melioris conditionis. l. in omnib⁹
§. non debeo. j. de reg. iur. ⁊ in eis qui in ius. extra de re. iur. li.
vj. Reſpon. cauſa que reddebat actionẽ inutilẽ, per ceſſionẽ pur
gatur merito efficit vtilis. Simile in l. fi. in princip. C. de iur. do.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Hic eſt caſus. No. pulchrã limitationem l. licet. C. de
iu. Vide Cyn. in l. ſi cum tibi. eo. ti. vbi declarat quãdo intelliga
tur vnum capitale, vel vna ſpecies.
b AND. BARB. Iſta eſt vna lec. Vide Angel. in l. argentarius.
§. cum autem. ſ. de eden. ⁊ in l. mancipia. ⁊ ibi Bal. C. de fur. et
Imo. in l. j. j. de appel.
c ALE. ¶ Poſſit conueniri. Utrum ſi iudex male iudicauit ⁊ fue-
rit appellatum, tpe ſyndicatus poſſit conueniri, adde no. doc. in
l. j. in prin. j. de ap. ⁊ Bar. in l. item ſi res. ſ. de ali. iu. mu. cauſa
fa. ⁊ in l. iij. §. ex quib⁹. e. ti. ⁊ ſequitur Ang. ſimpliciter in l. ſanci
mus C. de iu. ⁊ Bald. in l. obſeruare. §. ꝓficiſci. i xx. q. d of. ꝓcõ.
d POMA. ¶ Ex quo vide Bal. conſilio. xcij.
e ALE. ¶ Poteſt cedi. Vide quod no. Bar. in l. modeſtinus. in fi.
j. de ſol. ⁊ qd dixi in materia poſt Bar. in l. ꝑ diuerſas. ff. mãda.
1 POMA. ¶ Tertio modo. vide Rom. conſi. xc. in prin.

LEX XXVII.

1 ☞ Procurator quando poſſit conueniri officio durante.
2 Curator quando durante officio curatoris cõueniri poſſit.
CUM CURATORE. Opp. ſ. e. l. act⁹. gl. po
nit multas. ſol. Breui
1 ter hoc d. † Aut loquimur in procuratore ⁊ poteſt cõue
niri durante officio, vt hic. licet aliter non. Et not. bene
ſ. de procu. l. qui proprio. §. fi. cum l. ſeq. quod dic vt ibi. Aut lo
quimur in procuratore in eo quod gerit tãquã curator ⁊ ille ſta
tim poteſt cõueniri, vt hic ſecundum vnã ſol. ⁊ l. nõ quan. §. illud
2 j. rẽ pupil. ſal. fo. Aut † loquimur in curatore vero, ⁊ tũc aut in cu
ratore furioſi, ⁊ poteſt conueniri durante adminiſtratione ſim-
pliciter l. niſi in §. cũ furioſi. j. de tu. ⁊ ra. diſt. Et ita põt intelligi
hic. aut loquimur i curatore adulti ⁊ tũc ſi qdẽ loqmur de actiõe q̃
oritur aliunde, quam ex geſtione illa ⁊ poteſt conueniri, vt hic ſe
cundum diuerſis ſolutiones. Aut loquimur in ea que oritur ex
geſtione, ⁊ tunc aut conuenitur ꝓ tota illa adminiſtratione, ⁊ nõ
poteſt ea durante. l. actus. ſ. eo. Aut pro particulari adminiſtra-
tione ⁊ poteſt conueniri ea durante, vt hic: ⁊ no. C. eo. l. ij. Si vero
loquimur de tutore, dic vt no. in dic. l. ij. ꝑ Guil. ⁊ doc. Dicã in l.
ſi tutor Reipublice. §. fi. j. de tut. ⁊ ra. diſtrahen.

LEX XXVIII.

TUTOR. Tutor qui bene facit habetur pro domino.
hoc dicit.

LEX XXIX.

TUTOR. Finita tutela finiuntur ſatiſdationes iudi-
ciales. hoc d. vt i gl. Op. C. vt cau. poſt pu.
ad ſcri. tu. l. j. Sol. vt in gl. tetigi. ſ. eo. l. ita autem. §. fi.

§. **Tutor.** Ille, per quem non ſtat quo minus reliqua ſoluat, ad vſuras non tenetur. h. d.

LEX XXXI.

Tutoris. Not. ꝙ quando tutor promittit bene ⁊ legaliter gerere, in hac generali ꝓmiſſione venit pupillum indefenſum non relinquere, vt hic: tñ hodie hoc debet exprimi in promiſſiõe. C. de adminiſtratione, tut. l. fin. §. de fenſionem.

LEX XXXII.

Diui. Done c plures gerunt ex officio publico, tenetur inſolidum: ſecus cum incipiunt gerere ex priuato. h. d. facit ad queſtione an plures mercatores ſocij teneãtur inſolidum: De quo dixi plene i l. j. §. nunc tractemus. j. de tuto. ⁊ ra. diſ. ⁊ in l. iij. §. j. ĵ. de duo. re. mo melius in l. eãdem. eo. titul.

LEX XXXIII.

5 ☞ Obligatio fideiuſſoria durat abſq; principali. Et an ꝯ fideiuſſorem, ⁊ heredem tutoris iuretur in litem. 2.

a **Sine herede.** [a] Mortuo principali ſine hr̃de tenetur fideiuſſor ad id, ad quod principalis tenebatur. h. d. † Nota caſu᷎, quo durat obligatio acceſſoria abſq; principali obligatione. Similem tex. habes in l. Stichu᷎ aut Pamphilũ prin. j. de ſolu. tangitur in l. poſt quã. i princ. j. vt lega. no. ca. ⁊ ĵ. de pol. j. §.
2 idem Pomponius. ⁊ ibi glo. ⁊ tex. Cyn. tangit. C. de lui. pig. l. intelligere. Dixi in l. Stichu᷎. in prin. ¶ Quero, an contra iſtũ fideiuſſorem iuretur in litem: glo. dicit quod non, q2 cõuenit actione ſtricti iuris. Quero, vtrum contra heredes tutoris iuret i litem. glo. videtur dicere ꝙ ſic, quod intellige ſi ipſe eſt in dolo, vt. C. de in litem iurand. l. ſiue. ⁊ per totum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Siue hr̃dẽ. vide Bart. in l. ſi quidem. C. de ꝑd. mino.

§. **Modeſtinus** Tutori non imputatur damnum abſque ſui culpa contingens. h. t.

§. **Modeſtinus.** In reddẽda ratione ſufficit ꝯ tutore probare quod fructus bona fide percipi potuerunt, licet perceptos per eum non probetur. hoc dicit, quod not. vt quando agis in faciendo articulo, non dicas ꝙ percipit fructus, q2 forte non poſſet probari: ſed dicas ꝙ tantum potuit percipere, ⁊ ſic communiter percipitur.

1 ☞ Probandi onus ꝙ pecunia ſit perdita, vel pupillus ſit fact⁹ locupletior, cui incumbat.
2 Reſtitutio rei, an fiat vigore primi iudicij reſcindentis.
3 Reſtitutio in integrum reſtituit quod leſio abſtulit.
4 Minor qui vendidit rem ſi pretium perdidit, an ex hoc habeat iuſtam cauſam petendi reſtitutionem in integrum aduerſus vẽditionem: vide num. 5.

a §. **Interpoſito** [a] Reſtitutus ad rem venditam non debet reſtituere pretium, niſi quatenus ex eo fact⁹ eſt locupletior, nec expenſas volũtarias: ſed auferre poſſũt. h. d. ¶
1 Querit gl. cui incũbit on⁹ ꝓbandi, an minori ꝙ pecunia ſit ꝑdita, an aduerſario minor ſit locupletatus:
2 Dic vt l. pdiorũ. C. ð pred. mi. ⁊ bene. ¶ † Ultimo iſte §. facit ad q. ꝙ ex vigore primi iudicij reſcindẽtis fiat reſtitutio rei, vt ibi in poſſeſſione induci iuſſus eſt. Quod dclaratur in l. qui ꝓ prio. §. item queritur. s. de ꝓcur. ⁊ l. ab hoſtib⁹. §. ſed ꝙ ſimpliciter. s. ex qb. cau. ma. ¶ Quero igitur, an ex hoc iudicio reſcindatur ꝯct⁹,
3 ⁊ reſtituatur poſſeſſio: Hic videtur tex. ꝙ ſic: † ⁊ breuiter reſtitutio id reſtituit, quod leſio abſtulit: vt ſi minor fuit leſus, q2 vẽdidit, ⁊ non trãſtulit poſſeſſionẽ, tunc ſolũ in venditione reſtituitur nõ in poſſeſſione, in qua nõ fuit deceptus. Et hoc ꝓbat in dic. l. q
4 ꝓ prio. §. item queritur. s. de procu. ¶ † Quero, minor vendidit ⁊ fuit ſibi ſoluta pecunia quã ꝑdidit, eſt ne iſta iuſta cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus venditionẽ: Et videtur hic tex.
5 ꝙ ſic. ⁊ iſtud habui de facto, ⁊ dixi, ꝙ iſta non erat iuſta cauſa petendi reſtitutionẽ aduerſ⁹ vẽditionẽ, ſeu ſolutionẽ. Et ideo † qñ formas articulũ, ⁊ qñ petis reſtitutionẽ aduerſ⁹ venditionem, ð bes dicere, ꝙ tibi non expediebat tunc vẽdere: ſed cum perdis pecuniã, es decept⁹ i ſolutione, q2 nõ fuit facta ꝓut fieri debuit. Et iſta ꝓbã tur in l. res. C. de iure do. ⁊ l. ſi quidẽ. C. de predi. mino. ⁊ iſta ſunt quotidiana. Not. etiam text. in fi. qui optime declarat

6 † que ſunt res, que poſſunt ab edificio ſeparari, ſcilicet quando per ſeperationem priſtinam facies edificij non mutatur.

ADDITIONES.

ALEX. ¶ Interpoſito. Uide Bart. in l. ſi quidẽ. C. de pred. mi.

a §. **Lucius** [a] Conſuetudo que reſpicit rẽ ſicut ligat maiores, ita ⁊ minores. hoc dicit. Examinam [b]
b in repetitione. l. omnes populi. de iuſti. ⁊ iur. i q. illa, quos ligẽt ſtatuta. per Guli. in l. de quibus. s. de legibus.

ADDITIONES

a AND. BAR. ¶ Lucius. Et vide Bart. in l. etiã. s. ð mino. Bal. in l. fi. C. in quibus cau. in inte. reſtit. non eſt neceſſ.
b ALEX. ¶ Examin aui. Adde qd not. Bart. ⁊ q ibi dixi in l. fi. i fi. C. in quib. cauſ. in inter. reſtit. vide que ſcripſi in l. cũ delaniõis. §. aſinam. de fun. inſtru. ⁊ vide in ſimili Spe. in titul. de iſtr. edi. §. dicto de impugnatiõe teſtamenti. ver. quid ſi ſit de cõſuetudine
POMA. ¶ Uide Alex. cõſ. xxxvij. limita, ⁊ Rom. ſing. l.

1 ☞ Bannitus an deſinat eſſe tutor.

1 §. **Tutores** Relegatione non finitur tutela, ideo tutor conueniri non poteſt. h. d. Oppo. j. de tute. ⁊ ra. diſtr. l. ſi tutor. §. fi. Sol. Intelligas hic de dato in exiliũ id eſt, relegato: ſecus ſi fuerit deportat⁹, vt l. contraria. ¶ † Quero bannitus deſinat eſſe tutor. Hic videtur caſus ꝙ non. In contrariũ videtur d. l. ſi tutor. in fin. de tute. ⁊ ra. diſt. Cõmuniter te
a netur; [a] aut per bannimenta bona ſunt publicata, aut nõ, vt Inſtit. quibus mod. ius pat. pot. ſol. §. relegati. ⁊ ibi not.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Cõmunite tenetur. Hoc idem voluit Bar. in l. ſi qua pena. de hic qui ſunt ſui. vide etiam no. Spe. ⁊ ibi Jo An. in ti. de actore. §. j. verſi. quid ſi bannitus. ⁊ i tit. de inſtru. edi. §. cõpẽdioſe. ⁊ per Bal. in l. ſeruum quoq;. §. publice. de procu. plene per Cy. Bal. ⁊ omnes in l. j. C. de here. inſti. p Jac. but. ⁊ Bald. in auth. itẽ nulla cõmunitas. ð epiſ. ⁊ cleri l3 cõiter cõcludat ꝙ bãniti noſtri tẽporis non ꝑdãt patriam ptãtẽ, tñ Bal. in l. j. de hered, inſti. ⁊ ibi etiã Pau. de caſt. ⁊ Imo. in l. ex facto. §. ex facto. ad trebe. ⁊ Bald. in l. iij. C. ſi pen. appel. mors interuen. ⁊ Imo. poſt Raynu. ⁊ Bald. in dic. l. j. de herepi. inſtitu. dicunt ꝙ talis bennitus perdit ea que ſunt ciuium Romanorũ quo ad ipſam ciuitatẽ. vide que dixi in l. ſi cum dotem. §. ſi dater. ſolu. mat. vbi limitaui cõmuẽ opin. ¶ Adde ꝙ Abba. conſi. ciij. cõſuluit in termin⁹. qſi banniti ex forma ſtatuti poſſint occidi, perdunt patriam poteſtatem. j. vol conſi. eius.

LEX XXXIIII.

A Tutoribus Tutor tenetur facere illud, qd diligens pater familias facturus eſſet. hoc Bart.

§. **Officium** Curatorib⁹ conſtitutis, in eos adminiſtratio transfertur, ⁊ officium tutoris finitur. hoc dicit.

§. **Heredibus** Ius legendi vnum ex reis tranſit ad heredes. hoc dicit. Contra. ĵ. eo. l. ex pluribus. Sol. Iſtud non eſt priuilegium, ideo tranſit ad heredes ibi ſecus. Et iſto modo intelligas.

a **Quemadmodum** [a] Expenſe facte circa perſonam tutoris non impu
b tantur pupillo, niſi per iudicem ſalarium [b] ei fuerit ordinatũ. h.
c d. Opp. tutori [c] non poteſt dari pecunia vt ſit tutor. s. de tut. l. i eos Huius timore dicunt quidã ꝙ iſtud quod hic dicit niſi refertur ad principium, ſcilicet ad ſumptus factos in tutela. Ueritas eſt ꝙ refertur ad ꝓmũ. Põt enim iudex ex cauſa ſtatuere tutori certũ ſalariũ, vt dixi plene in d. l. in eos. Oppo. ĵ. ð tut. ⁊ ra. diſt. l. j. §. ſi pupillis. Sol. hic ĩtelligit qñ tutor manet in domo vel ciuitate ꝓpria. Nã ſi oportet eũ alio ꝓficiſci, tũc ð bonis pupilli deberẽt fieri expẽſe, ita intelligit Jac de are. vt in l. ꝯtra

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Quemadmodum. De natura conſtituendi ſalariũ vide Pau. in c. qualiter ⁊ qñ. col. vlti. de accuſa. aliquid p Jo. Fab. Inſti. de tute. in prin. Limita iſtud non procedere i tutorib⁹ vel curatoribus principis, q2 debent habere ſumptus etiã p ſuis, vid Corſe. in c. grãdi. col. vlti. verſi. not. ex iſto text. coadiutorem. de ſupplen. negli. prela. in vj.
ALEX. ¶ Salariũ. An tutori conſtituatur ſalariũ, adde Bar. i l. j. s. mãd. ¶ Tutori. Uide Imo. conſil. lxxv. col. fin.
AND. BAR. ¶ Sed gl. d. l. in eos. ⁊ l. j. §. fi. ff. mand. dicit, ꝙ officiũ tutoris debet eſſe gratuitũ. Bar. ibi limitat illam gl. niſi interceſſiſſet authoritas iudicis vt hic Bald. in dic. l. in eos. idem ſeqt ⁊ dt. ꝙ hoc tenuit Jac. ð Are. Old. ⁊ And. ð Piſ. i l. j. §. ſi pupillis. ff. ð tu ꝯrat. diſtr. Et dicit hic Nico. de Neapo. ſolutã queſtionẽ, de qua vidit ſepe dubitari an tutor debet habere expẽſa ð bonis pupilli. ⁊ dt ꝙ, nõ niſi iudex ex cauſa ſibi ſalariũ cõſtituat

ꝙ poteſt

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

quod poteſt,⁊ illud firmauit in d.l.eos.⁊ ſubdit ibi ꝙ ſecundum conſtitutiones regni Apulie,minores habentes feuda debet habere. Bayllum qui debet habere ſalarium ab illis minoribꝰ Et ex predictis decidit aliam queſtionem.Capitulũ ſed vacãte elegit economum,⁊ conſtituit ſibi ſalarium,an ille poſſit percipere tale ſalariũ licite:Et dt,ꝙ aut ipſe petit,⁊ licite habere nõ põt Aut capitulũ motu ꝓprio cõſtituit,⁊ poteſt.In d.§.ſi pupillis. dicit duo,vide licet ꝙ ſi tutor accuſatur tãquã ſuſpectus,⁊ ipſe ↄfundit ſe,⁊ finaliter obtinet,quod omnes expẽſas,quas fecit ĩ lite,poteſt recuperare a pupillo,⁊ ſibi ſatiſfieri de bonis pupilli: ꝙ eſt mirabile, ⁊ aliud quod dicit ibi.Et quid in ſyndico an poſſit cõſtitui ſibi ſalariũ,dic qḋ ſic,capi.j.de ſyndi.⁊ vis ibi docto.

LEX XXXV.

Adinſtruendam. In cauſa ſuſpecti poſſunt torqueri ſerui pupilli.hoc dicit ibi,iudicantis.in cauſa ſuſpecti ⁊ rationis reddende,ſecundum Jaco.de are.

LEX XXXVI.

Tutor Sequẽs adminiſtrator nomina facta a primo non tenet recipere ſuo periculo, hoc dicit.Opp.de l.cum queritur.ſ.eo.Sol.Dicunt quidã aliud ĩ tutore vt ibi,aliud ĩ curatore vt hic.Ego neſcio quid ſit hoc dicere.Si tutor vult aſſignare nomina debitorum periculo eorũ,tunc non poteſt,ſed datur electio an velit omnia nomina acceptare,vel velit ab omnibus recedere.

LEX XXXVII.

1 ☞ Compenſatio pro debito vnius tutoris poteſt obijci alteri tutori etiam tutela durante.nun.4.
2 Tutoris pro debito quando poſſit alter conueniri.
3 Diuiſio quando eſt facta inter tutores,an ⁊ quãdo vnꝰ poſſit ſe intromittere de adminiſtratione alterius.
4 Obligatio naturalis ⁊ ciuilis datur in caſu,non tñ actio,⁊ tñ põt cõpenſari,ſcilicet tutela durante.
5 Tutele datio eſt imperij,⁊ delegari poteſt.
6 Juriſdictio peruenta in plures fratres,licet nõ poſſit diuidi, tñ eius adminiſtratio ſeu exercitium diuiditur.

Inter tutores. Hec lex legit quatuor modis Primo,ſm Jo. Secũdo,ſm quoſdam alios,de quorum opin.fuit mẽtio facta in lec.Azo.Tertio,legitur ſecundum Azo. Quarto ſecundũ Hu.proſequor lec.Azo.tanquam veriorẽ ſecundũ quã breuiter h.d.Diuiſio qualitercunqꝫ facta nõ impedit quin de re pertinente ad adminiſtrationẽ vnius ↄ aliũ poſſit obijci cõpenſatio,⁊ dari petitio.h.d.Primo ↄterminat vnã qſt. Secundo probat per rationẽ.Tertio ponit vnũ dictum,ex quo poteſt ſumi argu.ad probationẽ predictorũ a maiori.Secunda
1 ibi,nam diuiſio.Tertia ibi nec experiri.☙† No.ꝙ ↄbito vnꝰ tu
2 toris obijcitur cõpẽſatio alteri tutori.☙† Itẽ no.ꝙ adminiſtra
3 tio,licet ſit diuiſa,pro debito vnius tutoris poteſt alter cõueniri
Sed ꝓcedãus vlteriꝰ ⁊ oppo.de l.vel in partes.ſ.eo.vbi vnꝰ nõ debet ſe intromittere de portione,ſeu adminiſtratione alterius Iſtud eſt contra principale.Cuius timore ſunt hic plures lecture Dicit Jo.ego intelligo ꝙ hec adminiſtratio fuit diuiſa a iudice ⁊ ꝙ in tota hac lege ponatur vnꝰ caſus,ſcilicet de eo q̃ obijcit cõpenſationẽ.tunc ad cõtraria fateor ꝙ alius nõ põt ſe impedire de adminiſtratione alterius,principaliter agendo ſeu defendendo:ſed obijciendo cõpenſationẽ ſic,vt hic.☙ Sed cõtra hoc videtur litera in fin.dũ dt,nec experiri,⁊c.ſed Joã.exponit experiri,id eſt cõpẽſare,⁊ ſic eſt totꝰ vnꝰ caſꝰ.☙ Itẽ oppo.C.ↄ ↄpẽ.l. eius.vbi ex ꝑſona alterius non obijcitur cõpẽſatio.Solu.hic ex parte vnius videtur eſſe,q2 ambo tutores repreſentãt ꝑſonam eiuſdẽ pupilli,ibi vero prohibetur opponi ex perſona alterius, ſcilicet extranei.Hec lectu.lꝫ in ſe ſit vera,tñ in eo quod hãc legẽ reſtringit vt exponat experiri,pro cõpenſare non placet: q2 eſt cõtra verborum ſignificationem.Nec ſubeſt ratio quare hoc cere debeamus,merito,⁊c.l.nõ aliter.j.de legatis tertio.Primaratio poſita in text.congruit volenti agere,ſicut volenti cõpẽſare.☙ Unde alij legunt aliter,⁊ dicunt diuiſionẽ eſſe factam ab ipſis tutoribus,nõ a teſtatore vel a iudice:⁊ ideo vni debito ex ꝑſona alterius poteſt obijci cõpẽſatio.Item poteſt vnus conueniri pro debito ex perſona alterius:⁊ ſic in fine experiri,ꝓprie ponit.Nec obſt.l.vel ĩ partes.q2 hec fuit diuiſio facta a ſeipſis q̃ non poteſt alij preiudicare,vt text.dicit.ibi fuit diuiſio facta a teſtatore vel a iudice.Iſta lectura ĩ quantum reſtringit iſtã legẽ ĩ diuiſione facta a ſeipſis,non eſt vera,cum indiſtincte loquatur. ☙ Azo legit tertio modo,ſcilicet ſiue diuiſio ſit fcã a ſeipſis ſiue a teſtatore vel a iudice,ꝙ ex perſona vnius alteri poſſit obijci compenſatio,⁊ agi cũ altero.Non ob.ſ.e.l.vel in partes,q2 fateor ꝙ vnus non põt agere de re ꝑtinẽte ad adminiſtrationem alterius, vt ibi ſed conueniri ſic.ita loqt hic,⁊ iſta eſt vera lec.Hec enĩ diuiſio quocunqꝫ modo facta poteſt preiudiciare eis,vt nõ poſſint agere non autẽ extraneis vt eos non poſſint cõuenire ⁊ hoc innuit.tex.dum dicit inter ipſos locũ habeat.Pro hoc facit ꝙ ius tutele remanet apud quemlibet inſolidum,vt hic dicit litera.ad idẽ C.de pac.l.pacto ſucceſſorũ.facit etiã,ꝙ es alienũ reſpicit totum patrimoniũ,vt l.ſi fideicommiſſum.§.tractatum.de iud.ad tre.l.j.§.ſi heres.⁊ j.de here.inſti.l.ex facto.⁊c.Cp.j.e.l.ſi duo. Sol.dic aliter poteſt cõueniri ex ꝑſona alteriꝰ.ſcilicet,de re ꝑtinẽte ad adminiſtrationẽ alteriꝰ actiõe ꝑſonali,nõ reali.Rõ q2 illa nõ datur ↄ obligatũ,nec reſpicit totũ patrimoniũ,ſed dat cõtra eum qui habet facultatem rei reſtituende.l.officiũ,ſ.de rei ven.⁊ ita loquitur l.ſi duo.j.eo.Cp.C.ſi vnus ex plu.l.ij.ibi expreſſe dicit.ꝙ ſi eſt diuiſa adminiſtratio,non põt alter agere vel cõueniri ex ꝑſona alterius.Sol.dt My.ĩtelligo illud ad commodum actoris q2 non hꝫ neceſſe citare,niſi tutorẽ illiꝰ regionis. Sed ſi vellet conuenire aliũ poſſet ſi vellet.Uel dicas ꝙ ibi loqtur de actione reali,ſm Dy.⁊ ſic concordat cum l.ſi duo.Tu dicas qḋ ſi tutores,qui diuiſerunt ſunt eiuſdẽ fori,tunc vnus põt cõueniri pro alio actione perſonali,vt dixit hic.Si vero ſunt diuerſi fori,tunc ſi quidẽ volo tutorem conuenire in foro adminiſtrationis ſue ⁊ poſſum ſimpliciter vnũ ꝓ alio.ita loquitur hic Si vero volo eum conuenire,vt ille q eſt in vna regione,cogatur ire ad aliã regionem non ſue adminiſtrationis,⁊ non poſſum ita loquit ibi Cp.ꝙ etiã agendo poſſet vnus ſe intromittere de his que pertinent ad adminiſtrationẽ alterius l.tutores qui poſt.§. heres.j.eo.Sol.ibi ille qui conueniebatur erat de regione que ſpectabat ad adminiſtrationem agẽtis tutoris,vnde rõne ꝑſone dicebatur ꝑtinere ad eius adminiſtrationẽ.☙ Ex predictis diſtingue quãdo eſt facta diuiſio an vnus poſſet ſe intromittere de his,que pertinẽt ad adminiſtrationem alterius,aut adminiſtrãdo agendo ↄ aliũ,aut defendendo.Si adminiſtrãdo tunc nõ poteſt ſe intromittere,q2 diuiſio ĩter eos habet effectũ,vt hic. Aut agendo contra aliũ,⁊ tunc aut nullo modo ſpectant ad adminiſtrationem ipſius, nec ratione rei, nec ratione perſone,⁊ repellit exceptione.l.vel in partes.ſ.e.vel pertinet ad eiꝰ adminiſtrationẽ ratione perſone cõuenti,⁊ põt agere.l.tutores.§ heres.j.eod. Tertio caſu quãdo defendendo,põt ĩtelligi duobꝰ modis,Prio an ipſe poſſit accedere ad defenſionẽ.voluntarie.Secundo,an ſi conueniatur teneat reſpondere.Ad primũ dico qḋ ſponte non poteſt venire ad defendendum eadem ratione q2 non poteſt agere d.l.vel in partes.⁊ hoc ſi vult defendere vt tutor.ſed ſi veniret vt quilibet extraneus non eſt dubium quod poſſit.Secundo modo quãdo neceſſario,q2 vel contra principalem excipitur vel principaliter cõuenit ex ꝑſona alteriꝰ,tunc aut conuenitur reali ⁊ nõ põt l.ſi duo.j.e.Aut perſonali,⁊ tunc aut conuenitur in foro adminiſtrationis ſue ⁊ poteſt cõueniri,vt hic.Aut quis vult eum trahere ad aliã ꝓuinciã,⁊ nõ põt vt l.ij.C.ſi vnꝰ ex plu.Expedita
4 eſt lec.Azo.bona,vtilis,notabilis,⁊ vera,quã teneas.† Quarto modo legitur ſecundum Hugoli vt in gl.ex qua not.ꝙ licet durãte tutela cõtra tutorẽ nõ poſſet agi,poteſt tamen cõpenſatio opponi.quod tene menti.Eſt tamen hic caſus,in quo dat ciuilis,⁊ naturalis obligatio,⁊ nõ actio:⁊ tunc poteſt obijci compenſatio. qḋ alibi expreſſũ non habes.☙ Uenio ad ſecundã an partẽ, et quero qd vult dicere tex.ꝙ diuiſio tutele nõ eſt iuris,ſed iuriſdictionis,⁊c.Quidã exponunt,vt dicit gl.hoc non fit iure,ſed iudicis authoritate,qḋ nõ placet:q2 iſtam legẽ intelligo quocunque modo ſit facta diuiſio,etiã a ſeipſis,vt dixi.Alij exponunt, nõ eſt diuiſio iuris,id eſt,eorum que in iure conſiſtunt,que non diuidũtur,vt debita,⁊ credita,quod non placet:quia etiã iſta diuidũtur ſaltem credita,cum vnus non poſſit agere de eo qḋ pertinet ad adminiſtrationẽ alterius.d.l.vel in partes.ſ.eo.Tertij exponũt vt colligitur in gl.in formatione contrarij ⁊ eiꝰ ſolutione, vt dicamꝰ ꝙ diuiſio tutele nõ eſt iuris,ſcilicet,magni,vt dicat meri vel miſti iperij,ſed eſt iuriſdictionis.ſcilicet minime.Sed cõtra,
5 oppo.ſ.de tuto.l.muto.§.tutoris dato.Sol.† Datio tutoris eſt miſti imperij:vt ibi:ſed diuiſio tutele eſt iuriſdictionis,vt hic qḋ tene menti.Et ſic innuit quod diuiſio tutele petatur per modum actionis,alias non eſſet iuriſdictionis.Sed hoc eſt falſũ,q2 imo officio iudicis petitur,vt l.iij.in fi.ſ.eo.Suſtinendo tamen gl.in h poſſumus dicere qḋ eſt ĩperij,ſcilicet minimi,⁊ ſic cõpetit cuilibet,ſcilicet magiſtratũ ⁊ ſic poſſet delegari.l.cognitio.§.vt poſſeſſio bonorum ſ.de offici.eius cui mandata eſt iuriſdic.⁊ plene dixi in l.iperium.ſ.de iuriſdic.omnium iudicum.Hec tamẽ expoſito huic litere non congruit.Dic ergo quod hoc vult dicere quod diuiſio tutele non eſt iuris,hoc eſt,quod ipſum ius tutele non diuiditur,cum ſit apud quemlibet inſolidũ:ſed qḋ infra ſe

quitur,ſed eſt iuriſdictiõis,hoc eſt,diuiſio ad miniſtratiõis,⁊ ita intelligit Dyn.⁊ quod ſequitur infra,⁊ modum adminiſtratiõis facit,⁊c.reſpondet cuidã obiectiõi,que fieri poſſet,quomodo adminiſtra io que conſiſtit in facto,diuiditur.Reſpõdeo q̃d diui
b dere eſt modũ adminiſtratiõis tradere.Alia ſunt plana.ᵇEt p̃
c dicta multum diligenter not.in queſtione quam habui de facto
6 †Quidam Comiti fuit conceſſum feudũ a Principe de plurib⁹ caſtris,filij poſtea diuiſerunt,dicebam quod nõ erat diuiſa iuriſdictio,que non poteſt diuidi a ſeipſis.l.imperialem.§.preterea
d ꝺ.prohib.feud.alie.ſed eſt diuiſa adminiſtratio,ſeu exercitũ iuriſdictionis,vt hic.Et ex hoc ſequitur quod ſi vnus ex illis delinquat in territorio alterius nõ poteſt ab alio puniri,q2 cũ iuriſdi
e ctio ſit communis,par in parem non habet imperium.¶ Itẽ ex hoc ᵉſequitur quod propter delictũ vnius ex eis poſſet ſuperior exercere iuriſdictionem in bonis vtriuſq;:q2 illa diuiſio int̃ eos h3 locũ tm̃,non quo ad alium,vt hic in tex.¶ Venio ad tertiam partem,⁊ iſta declarata eſt ex precedẽtibus,q2 diuerſis modis legitur,vt ſuperius dixi.

ADDITIONES.

a POM.¶ Tutori.Vide late Felyn.c.cum iter priores.ꝺ excep.
b POMA.¶ Sũt plana.Vide Alex.cõſi.xviij.ij.vo.⁊ cõſi.xxv.vol.⁊ conſi.vj.⁊ ſeq.v.vol.⁊ conſi.xxv.in prin.eo.vol.Fely.in c.q̃ in elecclesiarum.de conſtit.Bart.conſi.clxxxij Barba.cõſil.xx.
c P.PAV.P.¶ Et predicta.Quomodo diuidi poſſit iuriſdictio,vide Felyn.in cap.prudentiam.de offic.de leg.
AND.BARB.¶ Not.iſtam q.no.ego conſului in cauſa illorũ de Ramponib⁹ Bald.tenet contra in dic.§.preterea.⁊ ego dixi,ꝙ illud dictum eius fuit domin.Bart.⁊ ita debet intellig illꝰ ꝗ hic Bart.dicit,videl3 qñ iuriſdictio ĩheret ꝑſone,ita dt Bar.ff.commod.l.ſi vt certo.§.ſi duobus:⁊ vide Bal.in c.j.de no.for fid.⁊ vide do.Abb.⁊ do.Ant.⁊ Joan.de Imo.in c.prudentiã.ꝺ offic.dele.vbi trãſeunt cũ iſto dicto Bart.⁊ vide Bart.ĩl.ſi vni,alias Põponi⁹.ff.ꝺ re iu.⁊ viꝺ doc.in c.ij.ꝺ arb.li.vj.vbi refert hoc dictũ Bar.⁊ viꝺ Bal.ĩ c.vno delegatorũ.ꝺ offi.deleg.⁊ viꝺ Pet.de anc.c.poſtulati.de for.compet.vbi alle.Bart.hic vtrũ collega poſſit punire collegã.⁊ vide Bar.in l.ſi quis violauarit ff.de re.diui.Et an iuriſdictio poſſit vẽdi.viꝺ Bar.cõſil.clxxxix incip.primo querit.vtrũ iuriſdi.⁊c.vbi pulchre loquit̃.Et vide Angel.in l.ij.§.ex his ff.de verborum oblgat.⁊ vide dñ.Abb.in cap.fin.de re iud Barto.ĩ l.Lucio.§.j.de aqua quo.⁊ eſti.Bart in l.arbor.§.iudex.ff.com diui.
d ALEX.¶ Diuiſa adminiſtratio.Vtrum iuriſdictio conceſſa alicui poſſit diuidi inter filios,bene facit quod not.Bartol.in l.ſi vni ex pluribus ꝺ re iudic.in verſic.quinto quero.⁊ l.Lucio.§.j.⁊ ibi Bar.de aqua quoti,⁊ eſti.⁊ p Imol.in c.prudentiã.ꝺ offi.lega.adde q̃d not.Bar.in l.fina.in fin.ĩ.de re iudic.⁊ ad no.hic p Barto.vide Bald.in d.capi.⁊ in preterea ducat⁹.de ꝓhi.f u.alic.p Fede.⁊ adde quod not.idem Bal.in authen.hoc ampli⁹.de fideicomiſ.⁊ viꝺ Angel.in l.ij.§.ex his.de verborũ obliga.vide que dixi in l.eſt receptum.de iur.omni.iud.
e POMA.¶ Item ex hoc,limita,vt per Bal.c.j.ĩ fin.qualit̃ vaſſ.iur.debe.fidelita.refert ⁊ ſequit̃ Lancel.l.j.ff.de offici.ei⁹.⁊ Iaſ.vbi ponit multa ſimilia in l.de pupillo.§.ſi quis riuos.ff.de op.nou.nun.Felyn.late in c.nihil prodeſt.de preſeri.

LEX XXXVII.

a TUtorem.ᵃSi variatur cõdititio perſone gerẽtis,vel eius,cuius negotia ex neceſſitate geruntur,obligationis conditio variat̃.hoc dicit.¶ Primo ponit vnã regulam.¶ Scdõ exemplificat illã per quatuor exempla.¶ Scda ibi,ſ3 quã.¶ Quero circa princi.de cuius tutoris perſona loquitur:Gl.dicit,de omni,ſiue ſit liber,ſiue ſeruus,ſiue paterfamilias,ſiue filius.In eo q̃d dt de ſeruo,nõ intelligas tutorem,ſed alio modo negotia gerentem,cum tutor eſſe non poſſit.l.ſi arrogati.ſupra de tutel.⁊ tex.infra probat.Oppon.quod durãte tutela nullus tutor obligatur,vt infra de tutelis,⁊ ratio.diſtrahend.l.ſi tutor.in fine.gl.ſoluit.ſed iſta opinio eſt vera q̃d durante tutela oritur obligatio ciuilis,⁊ naturalis,ſed non actio,vt in l.cõtraria ⁊ hoc innuit hic in fine.Op.ſupra de nego.geſt.l.Pomponius in negotijs.Dicit gl.Sol.vt ibi,nam variatur ibi conditio eius,cuius negotia geruntur per rationem ibi poſitam,hic conditio perſone gerentis.Sed hec ſolut.videtur contra text.iſtum in verſicul.ſic enim.quare dic q̃d in geſtione que fit ex voluntate habet locum hec diſtinctio ſ.aut variatur conditio gerẽtis,aut eis,cuius negotia geruntur per rationem ibi poſitam:ſed in eo qui gerit ex neceſſitate dicta diſtinctio non habet locum,ſed in cuiuſcunq; ꝑſona variatur conditio,variat̃ obligatio,vt hic:ceſſat enim ratio iſtius diſtinctionis.¶ Vltimo illud q̃d dicitur hic,ꝙ negotium connexum geſtum in ſeruitute,venit in actionem deſcẽdente ex de negotio geſto.in libertate,intellige ſecundum.l.eum actum.ſ.de ne.geſt.⁊ ibi not.per gl.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Tutorem.Ad intellectum huius legis vide Bal.in l.j.C.de tranſac.

LEX XXXIX.

1 ☞ Ceſſio an fiat.⁊ pro quanta parte quando vnus ex pluribus tutoribus,fideiuſſoribus,vel correis conuenitur.

SI plures.Inter tutores cõtumaciter non gerentes habet locum beneficium diuiſionis nõ autem ceſſionis.hoc dicit.Primo loqtur de beneficio diuiſionis.Secũdo de beneficio ceſſionis Secunda ibi vnde querendum.Item in prima ponit vnũ dictũ deinde circa illud examinat vnum dubium.Secunda ibi ſi qui
a dem ¶ Oppo.no h3 beneficium diuiſionis.l.j.§.nunc tractem⁹.ĩ.de tut.⁊ ra.diſt.Sol.hui⁹ timore prin.iſtud legitur duo.mod.Primo ꝙ habeat beneficium diuiſionis.Nec ob.cõtrarium q2 ibi denegatur beneficium ceſſionis.Vnde cõcordat cũ fi.huius l.Alij vt Azo,dicunt,q̃d etiam beneficium diuiſionis denegatur his.q doloſe geſſerunt,vel ꝯtumaciter ceſſauerunt.Ad iſtũ text.reſpondet.Accur.accuſando Azo.ꝙ hic non dicit̃ ꝙ habeãt beneficium diuiſionis,ſed ꝙ pupillus non põt vnum eligere,ſed in omnes ſimul debeant conueniri.Et ſm̃ hoc eſt facienda vis i modo excipiendi.Aut enim tutor excipit petens actionem diuidi.⁊ non audietur.Aut excipit petens non ſe ſolum conueniri,ſed alios ſimul debere cũ eo conueniri,⁊ audietur.hec lec.Azo.inquãtum concludit ꝙ vnus non poſſit eligi,nõ videtur vera.Nã contra plures tutores etiã non doloſos,pupillus habet ius eligendi,vt ſ.eo.l.a tutorib⁹.§.heredibus.C.de diui.tu.l.ij.ergo multo magis contra doloſos.Item in eo ꝙ dicit̃ idem eſſe in beneficio ceſſionis,⁊ beneficio diuiſionis,non videtur verum:q2 non eſt eadem rõ in vtroq;.Nã bñficiũ diuiſionis eſt mera defenſio,beneficium ceſſionis finaliter tendit ad defenſionem,vel actionem dandã ꝯ alium:ſed fauorabiliores ſumus in defenſionibus quã in actionibus,vt in regula iuris fauorabiliores.⁊ de act.⁊ ob.l.Arrianus.⁊ ita tenent doc,in l.j.C.de tranſ.tenẽda eſt ergo prima lec.q̃d hic tutores conſequũtur hoc opponẽdo beneficium diuiſionis.In hoc tñ no.lec.Azo.q̃d opponendo beneficium diuiſionis ꝓcedit libellus,ſi omnes conuenirentur tutores ſimul,imo hoc habebat neceſſe facere,ſecundum eum.Quod intelligo verũ ſi in libello dicerẽ,Conuenio omnes in ſolidũ,ita q̃d vna ſolutio,ſufficiat ⁊ eodẽ modo fiet condemnatio:ſed in executionẽ fiet diuiſio,ſi omnes ſunt ſoluendo,alias fit executio tantũ ꝯ illos qui ſoluendo eſſent,vt hic.Facit in aut̃.de duo.reis.§.pe.Examinaui plene in l.iij.§.j.ĩ.de duo.reis.¶ Ad ſecundã partem oppo.q̃d ſit cedenda,vt ĩ.eo.l.ſi pupill⁹.de tut.⁊ ra.diſt.l j.§.nũc tractemus.Sol.ibi in plurib⁹ tutorib⁹,q cõueniuntur ex culpa hic vero cõueniuntur ex cõtumacia,⁊ ſic ex dolo ⁊ maleficio ita dicit
1 gl.⁊ bene,q̃d no.†Appellat enim cõtumaciã maleficiũ,quod an ſit verum,doc.tãgunt.C.de cri.ſtel.l.j.Ego examinaui plene in
2 l.omne delictũ.§.contumacia.ĩ.de re mili.†Quero qñ ceſſio fit,pro qua parte d3 fieri:Tex videtur hic dicere q̃d pro parte.glo.hic ſingulariter diſtinguit.Aut eſt renunciatum beneficio diuiſionis,⁊ ceſſio fit ĩ ſolidum alias pro parte.quã gl.no.alibi videtur dicere gl.q̃d ſi eſt reonnciatum indiſtincte nõ fiat ceſſio,vt l.vnꝺ querit̃ in fi.ſ.com.⁊ ibi gl.alibi.gl.dt indiſtincte ceſſionẽ fieri p parte,vt l.j.C.de duo.reis.⁊ ĩ.de ſol.l.modeſti.Dy.dt q̃d diſtinctio huius gl.non h3 locum in correis,vel cõtutorib⁹.Ratio q2 ſi vnus ſoluit totum repetet ab alio p ſua parte.l.j.C.de duo.reis.non põt ergo impetrare ceſſionez actionis in ſolidum ꝯ alium effectualiter:q2 ille ꝗ ꝯuenirit poſſet excipere ſi ſoluiiſem in totum a te repeterem in parte,ergo pro ea parte non potes agere per regulam cui damus actionem.Sed in pluribus fideiuſſoribus põt procedere hec diſtinctio,ſecundum Dy.cum ſoluens non habeat regreſſum contra alium fideiuſſorem l.vt fideiuſſor.infra de fideiuſ.⁊ C.de fideiuſ.l.cum aliter,Ego dico q̃d nec iſta diſtinctio procedit in fideiuſſoribus actiones ſuas.Si ergo cedit vni fideiuſſori,cedit illã cum ſua cauſa.Vnde ipſo agente in ſolidum ꝯ fideiuſſorem conuentus excipiet,non habes agere in ſolidum,q2 ſi in ſolidum ſoluerem tibi tu deberes mihi cedere,actionem ꝯ teipſum ſicut tenebatur creditor principalis.Et ſic patet q̃d eſt eadem ratio in tutoribus,correis,⁊ fideiuſſoribus.Pro quanta ergo parte ſit facienda ceſſio.Doc.tãgunt in l.j.C.de tranſac.Ego examinaui plene in l.modeſtinus infra de ſolu.

Vltimo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

¶ Ultimo circa prin. querit gl. quid vult dicere text. ibi, q nulle partes, &c. Tene vltimam expoſitionem Azo.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Duobus modis. Uide Bartol. in l. j. C. de trāſac.

LEX XL.

a Tutores. a Ei, qui non poteſt agere, nō imputatur periculū. ſi nomina debitorū ſunt effecta deteriora. h. d. ¶ Querit gl. quid ſi iſte tutor erat coniuncta perſona. Reſpō. q tunc tenetur, vt ſupra de nego. geſt. l. ſi autē. quod not. Aperte enim dicit, qđ coniuncta pſona poteſt agere p̄ m more. quod tenet Iaco. de are. & doc. tractant. C. de procur. l. exigendi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Tutores. Uide Bart. in l. ſi actor. C. de appel.

1 ☞ Curatoris datio in teſtamento impuberi, non tenet.

2 Tutor non legitime datus, non poteſt adminiſtrationem deſerere, niſi alium facit dari legitime.

a §. Curator. a Tutor inutiliter donat⁹ gerēs poſtq̄ alius fuerit legitime datus, nō tenetur. 1 h. d. ¶ No. qđ dicit, curator datus in teſtamēto impuberi, non valet. Nam ī contrariū facit quod debet valere, & debeat exponi curator. id eſt, tutor, vt l. pater Seuerinam conditionum. j. d. cō di. & demon. Sed ibi bene exponitur tutor, id eſt, curator, q2 cū ſit plus cū d̄tur perſone, & rebus, poteſt trahi ad id, q eſt minus, non autem exponitur curator, id eſt, tutor, cum ſit minus, vt hic vides. ¶ Op. q non teneatur inſolidū p̄ tota adminiſtratiōe, l. ſi pupilli. §. fi. ſ. de nego. geſt. Sol. intellige hūc ſinē in diſtinctione illius §. ¶ † Ultimo no. q tutor non datus legitime, non 2 pōt deſerere adminiſtrationem, niſi alium faciat legitime dari, & faciendo dari alium ipſe eſt liber ab adminiſtratione ſequētis tēporis Et ſic feci his dieb⁹ practicari in ciuitate Tuderti. Nā qdā erat datus tutor. & geſſerat plura, & q2 erat ſenex volebat nō gerere amplius, tunc ego feci oſtendi mihi tutelam, & vidi q nō erat legitime datus, & ſic feci peti q daretur ali⁹, vt redderet ratio geſtorum per iſtum, & non tenebitur amplius, vt videtis in hoc. §.

ADDITIO.

a ROMA. ¶ Curator. Uide Are. in l. a titio. i vlti. co. ſ. d̄ verbor. obliga. & conſil. lxvj. vide Iaſo. l. qui quartam de le. j.

1 ☞ Publicatis bonis per iudicem Marchie ficto ſuo, nō veniūt bona exiſtentia in ducatu, ſed ad ipſum iudicē ducatus ſpectat.

a §. Heres. a Ea que ſunt agenda cum perſona, ptinent ad tutorem eius regionis, vnde eſt perſona, & ea que ſunt agēda in rebus pertinent ad tutorem eius regiōis 1 vbi ſunt res. h. d. ¶ † No. q ſi per rectorem b Marchie publicāt b bona alicuius, ea bona que ſunt extra prouinciam, vt in ducatu d̄bēt pertinere ad theſaurariū ducatus, vt hic in fi. Gl. intrat hic quandam materiam non multum pertinentem ad tractatū noſtrū. Primo, an aliquo caſu heres heredis inſtituti poſſit cogi adire: Et reſpondet q ſic in caſu. l. non iuſtā. C. ad Trebel. Hic plenius, vt no. in l. eam quam. C. de fideicom. Querit ſecūdo, q. d. ſi deceſſit inſtitut⁹ poſt aditionē ante reſtitutionē: Dic vt in gl.

ADDITIONES.

a ROMA. ¶ Heres. Uide Alexan. conſil. maxime in j. & vlt. col. in iiij. volum.

a AND. BAR. ¶ Not. q ſi per rectorem. Uide Bartol. & Bald. ī l. cunctos populos. C. de ſum. trin. & fid. catho.

§. Aduerſus. Qui contraxit cum tutore tāquā cū priuata perſona, poteſt eū conuenire licet pecunia ad pupillū peruenerit. h. d. ¶ Oppo. ſ. eo. l. ij. Sol. hic contraxit principaliter, ibi vt tutor. ¶ Item ibi cōtraxit cū creditoribus hereditarijs, a qua hereditate pupillus abſtinuit: hic cum alijs. ¶ Quero an pupillus ipſe poſſit conueniri. Diſtingue, cuius rei contemplatione fuit contractum, vt in glo.

§. Curatores. Sublata cauſa cautiōis interponēde, tollitur effectus cautionis interpoſite. hoc dicit.

a ☞ Appellans fruſtatorie eſt in dolo, vel lata culpa. ideo debet ſuccumbens indiſtincte in expenſis condēnari, ſi ſentētia emanauit ex primis probationibus, alias ſecus.

§. Tutor. Periculum temporis currentis pendēte appellatione fruſtratorie interpoſita, ad piculū 1 tutoris ptinet. hoc dicit. ¶ † Nota qui appellat fruſtratorie, non eſt in leui culpa ſed in dolo. vel lata Et ex hoc dicunt doc. q ille, q ſuccūbit in cauſa appellationis. indiſtincte debet condēnar i a expenſis: a quia non poteſt habere iuſtā cauſā litigādi. Uidebat enim acta prime cauſe, & ſic errabat in iure. Ita not. p Ioā. And. in cap. iuris ignorantia. extra de regu. iur. lib. vj. quod intellige qñ ſententia appellationis emanauit ex primis pbationibus. Si enim ex nouis probationibus ſententiaretur in cauſa appellationis, ceſſat ratio predicta.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Condemnari in expenſis. An ſuccumbens ī cauſa appellationis ſit condemnendus in expenſis, vide Bart. in l. ppe randum. §. ante penul. qui eſt §. ſine autem. C. de iudi.

§. Rerum. Tutor vnius pūincie recte petit curatorē cōſtitui ad cām, que in alia puincia agitur.

§. Patruus. Tutor dat⁹ certe regioni adminiſtrat ea que tempore dationis adminiſtrationis erant eiuſdem regionis. hoc dicit.

§. Curatores. Protutores tenentur inſolidum, vt tutores. h. d. No. quod dixi in ſūmario. Oppo. ſ. eo. l. diui. Solu. hic loquit in eis, qui geſſerunt tanquam tutores, vel tāquā curatores, & ſic ex neceſſitate, vel neceſſitatis ſuſpicione, ibi in eis qui geſſerunt ex voluntate. Ultimo vides hic qđ tex. innuit quod datus inutiliter debet petere ſe cōfirmari. Quod intellige vt dixi ſ. de confirma. tuto. l. qui a patre & videbitis in l. proxim.

§. Tutoribus. Iſte §. legitur in gl. tribus modis, tene illam lect. q vnus heres nō tenetur ex ſua perſona ſi non exegit heredem alterius. hoc dicit.

§. In eum. Prius tenetur gerens quam nō gerens p̄ geſtis. p̄ neglectis quilibet equaliter. h. d.

§. Tutores. Quamuis finita tutela, cauſa cepta poſſet peragi per tutorem, non poteſt tamen agi iudicati per eum. hoc dicit, iſte §. quem not. bene.

a §. Ubeo. Hic caſum. † Tutores damnificauerūt pupillū in cētū, poſtea pupillus factus maior cepit agere contra eos & cum nollet litigare, dederunt ei pupillo quinquaginta & ipſe remiſit eis actionem tutele. Primo querit an teneat remiſſio. Secundo, an videatur remiſſio ex cauſa donationis vel tranſactionis, q2 aliquid eſt datum. Et reſpondetur q remiſſio tenet, q2 facta a maiore xxv. ann. & quod nō videt ex cauſe donationis, ſed trāſactionis h. d. Epp. C. de trāſac. l. pſes. ſ. de iureiur. l. tutor, Sol. Maior factus pōt liberare tutores, vel curatores ſine dubio, vt hic Exiſtens minor non poſſet liberare ex cauſa donatiōis, ſed trāſactiōis hic ſi fieret bona fide, vt ī 3rijs: alias ſecus, q2 pōt reſtitui p̄ titulū. C. ſi aduer. tranſac. hodie vero valeret iſta remiſſio cum iuramēto per auth. ſacramenta. C. ſi aduer. vend. & no. j. de contra. iudi. tu. l. iij. §. contrariū.

§. Periculo. Gloſſ. legit pluribus modis, tene quā vis. Bartol.

§. Adoleſcens. Per actionem propoſitā cōtra tutores, non tollitur actio p̄ curatores, niſi quatenus eſt exactum. hoc dicit.

§. Tutor. Tutori imputatur negligētia ſi heredem cōtutori non conuenit ſicut ſi cōtutorem ſuſpectum facere neglexit. hoc dicit.

§. Tutele. Neget ſūmario. Ratio dubitatiōis erat quia actio tutele non poteſt intentari, niſi finita tutela, hic autem licet eſſet finita ī perſona vnius. tn̄ ppter perſonam alterius in cuius perſona tutela durabat, videbat nō poſſe agi tutele, quod remouet hic §.

LEX XLI.

1 ☞ Tutori inutiliter dato in teſtamento non imputatur ſi non gerit, nec ſe confirmari petit.

2 Priuilegium debet intelligi ſine alterius iniuria.

3 Priuilegium militum non extenditur extra diſpoſitionem factam, ſuper ſuis bonis.

5 Tutela datur iure patrie poteſtatis, non militie premio.

Impuberi. Priuilegium cōceſſum militibus circa teſtamenta, intelligit conceſſum circa eorum bona nec vltra ſe extēdit. hoc dicit, notabilis caſus eſt. † Not. primo q ſi dat⁹ tutor 1 in teſtamento inutiliter, non gerit nec ſe confirmari petit, nō eſt quod ſibi imputetur: ſecus ſi ſponte gereret, vt ſ. l. proxima. §. 2 curator. † Secūdo nota, quod priuilegium debet intelligi ſine alterius iniuria. C. de eman. liber. l. nec auus. & j. ne quid in loco 3 publi. l. ij. §. merito. & §. ſi quis a principe. † Tertio nota, quod priuilegia militum non extēdūtur vltra diſpoſitionē actam ſuper 4 bonis ſuis Et ſic videtur hic caſus quod † priuilegium conceſſū hodie patribus vt poſſit. eſtari inter libros non ſeruata ſolennitate. l. hac conſultiſſima. [illegible] imperfecto. C. de teſtmēt. nō ha

§. **Tutorem.** Si tutor facit de re pupilli id ad ꝙ tenetur licet ſuo nomine ad vtilitatē tamen pupilli facere preſumitur. h. d. Et eſt caſus valde not. Nota ꝙ dixi in ſummario, declarabo j. l. proxi. §. altero.

§. **Queſitum** Finita tutela ante ſolutionem currūt vſure, que prius currebant. h. d.

1 ☞ Caſtrum qui accipit in cuſtodiam per ſex menſes, ⁊ dedit fideiuſſores, elapſis ſex mēſibus ſi caſtrum capiatur pro mala cuſtodia, non tenentur fideiuſſores.

a §. **Paulus.** a Fideiuſſor tutoris non tenetur ad ea que tutor poſt pubertatē ſpōte geſſit. h. d. Ex hoc ꝙ dicit, ſponte, ⁊ nulla neceſſitate cogente, apparet ꝙ ſi negotiū erat connexū, ita ꝙ geſſit de neceſſitate, ꝙ teneatur fideiuſ

b ſor, vt in Jac. de Are. Jſte §. facit ad queſtionem, b ꝙ † ſi aliquis

1 aſſumpſit cuſtodiam caſtri vſq; ad ſex menſes, ⁊ dedit fideiuſſores, ꝙ ſi finitis ſex menſibus remanſit in cuſtodia, ⁊ caſtrum perdatur, quod fideiuſſores non teneantur: ⁊ ita dicit Jac. de Are.

c ⁊ hanc queſtionem fuiſſe de facto Verone. Cyn. dicit idem c, qn ibi cuſtodes promiſerunt ſeruare ⁊ cuſtodire caſtrum per illud tēpus, ⁊ in hoc dederunt fideiuſſores, per hanc l. ⁊ j. de adminiſtra. rerū ad ciui. pertinen. l. ij. §. pen. ⁊ fin. ⁊ vt ie. nomi. ca. l. j. ij. bellissime. ſed ſi promiſerunt dictū caſtrum reſtituere, quia tunc non reſtituerunt adhuc fideiuſſores tenentur: ita dicit Cy. Jſta queſtio fuit de facto Florētie ⁊ in ea conſului. quod plene examinaui in l. item queritur. §. qui impleto. ſ. loca. dic vt ibi.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Paulus. Vide Are. conſi. xxix. ⁊ conſi. lxxiij.

b ALEX. ¶ Ad queſt. Vide hoc dictum relatum per me in l. mora. in fi. ſo. mat.

c ALEX. ¶ Cy. dt idē. Facit ꝙ dixi poſt Bar. in l. vbicunq; de fide iu. ⁊ Jo. an. in d. c. preterea requiſit. d. ap. ⁊ adde l. ſi cū Hermes ⁊ ibi Bal. C. loc. ⁊ adde ꝙ no. Cy. ⁊ Bar. in l. ſi mora. ſolu. mat. IO. FR. RV. ¶ Adde ꝙ cum Bar. tenent Can. in c. conſtitutus. d fideiuſ. ⁊ Jaſ. in l. j. co. j. C. de iudic.

1 ☞ Confeſſio tutoris non nocet pupillo.

a §. **Tutele.** Apoche tutoru debitorib9 date fidē faciūt cō pupillū, licet ipſe contra tutores habeat

1 regreſſum. h. d. ¶ No. ergo a ꝙ ſcriptura tutoris probat contra

a pupillū. ¶ Sed quero, quid cōtinebat iſta ſcriptura: Reſpōdet

b gl. b ꝙ tutor confeſſus fuit ſolutū. quod ſi verū eſſet, notabile eſſet Docto. ſi tenent quod confeſſio tutorum ſponte facta non preiu

c dicat c pupillo, vt j. de cōfeſ. l. certū. §. ſed an ipſos, ⁊ ibi plene dixi per don. C. de confeſ. l. vnica, ⁊ ibi per Cy. in ix. q. dico ergo ꝙ

d ſcriptura debet cōtinere ꝙ tutori veritate pecuniā illā accepit d ⁊ ſi ſolam confeſſionem continet, non noceret pupillo. j. ſi quid in frau. pat. l. j. §. ſi metuam. vbi eſt tex. no. Et hoc eſt ꝙ dicit hic iuriſconſultus, reſpondendo, ſi bene aduertat. dicit enim ſi debitores ſoluiſſent, ⁊c. quaſi dicat non ſufficiat confeſſio. ⁊c.

ADDITIONES.

a ANDR. BAR. ¶ No. ergo. Vide Pa. de Ca. in j. conſi. vbi reprobat Bar. hic, ⁊ vide Ang. in l. nō abſtulit. C. de noua. ⁊ vide que dixi in c. ſi cautio. de fide inſtrumen.

P. PAV. P. ¶ Cōtra Bar. hic, tenet Com. conſ. xxiiij. inci. teſtator filio iam nato. in fin. col. pen. ſed cum Bar. tranſit idē Com. conſi. clxviij. in c. venerabilis vir. col. j. vide Alex hic.

b ALEX. ¶ Reſpōdet gl. Hanc gl. ſequitur Ang. in l. a diuo. §. ſi ſuper de re. iu. ⁊ vide ibi, Jm. ⁊ etiā in l. ſi debitori. de noua. ⁊ ꝙ no Bar. in l. ex contractibus. de non nu. pe. ⁊ Bal. in auth. iſdē. d ſecun. nup. per Pau. de ca. in conſi. j. ⁊ ſequitur etiam Lud. gl. iſtam in l. predia. de acquiren. poſſeſ.

c POMA. ¶ Preiudicat. Viſte Alex. conſi. l. in v. vol. ⁊ cōtra Bar. hic tenet Pa. de Ca. conſi. vl. ⁊ cōſi. j. hic alle. per Alex. inci. ego Paulus opi. tamen Bar. dicit eſſe cōēz Are. conſi. iiij. ⁊ pro ea dicit ꝙ facit tex. in l ſi is pro quo. ff. quod quiſ. iur. Vide Alexā. conſi. xxvij.

d ALEX. ¶ Accepit. Jmo nō eſt differētia an dicta apocha ꝯtineat ꝙ tutor receperit, vel ꝙ cōfeſſus fuerit recepiſſe, vt no Bal. in l. ſi cautione. de non num pe. alle. gl. j. l. ſi non ſinguli. C. ſi cer. pe. Jta dicit Pau. conſi. j. vbi in omnibus tenuit hic contra Bar.

§. **Cum in teſtamento** Si tutor teſtamentarius, ⁊ datiu9 gerunt diuiſim: pro datiuo prius peruenitur ad magiſtratū quā a contutore, ſecus ſi omnes eſſent datiui. hoc dicit ꝙ lectu: quā teneo, ⁊ eſt ſingularis caſus. E p. ꝙ habenti tutorem tutor dari nō poteſt. C. in quib. ca. tut. habe. l. j. Sol. Specialis caſus eſt hic ¶ E p. ꝙ prius debeat cōueniri cōtutor, quā magiſtratus. l. j. §. nunc tractemus. j. de tu. ⁊ ra. diſt. Sol. gl. intellige, ꝙ hic in principio fuit diuiſa adminiſtratio per iudicem ꝙ text. nō patit. Dic

a ergo ꝙ §. nūc tractemus, loquitur a qn plures ſunt tutores eiuſdē conditionis, q2 oēs teſtamentarij, vel oēs legitimi, vel oēs datiui hic qn ſunt diuerſe cōditionis, puta vnus teſtamētari9, vel legitimus alter datiuus. Et hāc diſtinctionē expreſſe facit tex. nec

b opus eſt aliqua cauillatione. Et hoc etiā b tenet Jaco. de are. Dicit gl. primo a teſtatore diuiſa tutela imo a ſeipſis, ꝙ Jac. de are. Vide gl. ſuper verbo alias ibi, vel eſt inter ſe. Jmo non vult facere hanc diuerſitatē, ſed dicit alias, id eſt aliter obſeruabitur qn vnus eſt datus a iudice, alius a teſtatore, ⁊ diuiſa eſt adminiſtratio a ſeipſis, vt ſ. dixi. aliter qn ambo eſſent dati a iudice, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Loquitur. Vide Bar. in l. j. C. de tranſa.

b ¶ Hoc etiam. Vide Bar. in l. j. C. de tranſa. Ro. fin. ccxcviij.

§. **Tutoribus.** Tutor poteſt ſolutionem recipere nō donare vel pro modico ſine cauſa tranſigere, hoc dicit iſte notabilis §.

LEX XLVIII.

1 ☞ Tutor ad hoc vt teneatur requirere conſilium alterius, etiam teſtatore iubente quid requiratur.

2 Dictio, ⁊, implicat.

3 Poteſtatem habens a lege, vel homine aliquid faciendi cum alterius conſilio, quando teneatur illud ſequi.

a **Titium.** a Juſſus facere cum conſilio alterius ſi

1 quidē eſt particeps officij tenetur cum requirere, ⁊ ſequi alias ſecus. h. d. No. ꝙ ad hoc † ꝙ tutor teneat requirere conſiliū alterius, etiā teſtatore iubēte, duo requiruntur in perſonā illius, ſ. ꝙ ſit tutor, ⁊ particeps officij. Jtem ꝙ ei adminiſtratio non ſit denegata, ſed poteſt ad

2 miniſtrare. h. d. tex. ibi ſi adminiſtrationē, ⁊ nemo, ⁊c. ¶ † Nā illa dictio, ⁊. implicat etiā iſta duo, ſ. ꝙ officium, ⁊ adminiſtrationem habeat. ¶ Sed iſtud opponitur ſ. eo l. quidā decedens. §. pater tutelam. Reſpond. ſi non eſſet particeps officij de vrbanitate deret quirere cōſiliū, vt in contrario: non de neceſſitate, vt hic. Op. ſ. d exercito. l. j. §. ſi plures. ⁊ l. idē ꝙ. §. ſi quis ea. ſ. mandati, ⁊ j. d acqui. here. l. ſi quis mihi bona. §. ſi cora Titia. Reſpōdeo contra-

3 ria loquuntur in eo qui habet poteſtatē ab homine, vnde ſi ab homine adijciatur ꝙ faciat cū cōſilio alterius, valet iſta adiectio ⁊ eſt ſequēda. Hic loquit in tutorib9, qui licet ſint nominati a teſtatore officiū tamen habent a lege. l. j. in prin. ſ. de iu. Jdeo teſtator adijciendo, ꝙ faciat cū cōſilio alterius extranei, vel cōtutoris non habentis adminiſtrationem, non pōt officiū datum a lege infringere, vt hic. ⁊ d. l. cum quis. in prin. ⁊ §. j. ſ. eod. Et ita dt Oldra. in quadā ſua diſputatione. Et eadē ratiōe dico ꝙ ſi data eſſet alicui poteſtas a lege, ⁊ a lege adijciatur ꝙ faciat cū cōſilio alterius, ꝙ illud debet d neceſſitate requiri, vt l. impuberibus. d ſuſpec. tut. Et hoc examinaui plene in repetition l. j. §. ſi plures de exercit. ¶ Circa ſecundum reſponſum querit gl. an conſiliū ſeu arbitrium iſtarū mulierū ſit requirendū: Circa ꝙ diſtinguit gl. ſi quidem alimenta ſint recta ipſi pupillo, vt in caſu legis noſtre: q2 hoc ſpectat ad adminiſtrationem tutorum cum habeat plenum officium, ⁊ mulieres non poſſunt eſſe participes officij, non requireretur earū conſiliū de neceſſitate. d. l. dū quis. §. j. ſ. eo. Sed ſi legata non eſſent de adminiſtratione tutorū, tunc illorum arbitrium debet requiri, ⁊ ſi male arbitrarētur corrigerentur per arbitrium boni viri. l. j. j. de le. ij. ⁊ l. ſi cum annuū. j. de annuum. lega. Jaco. de Are, dicit, ꝙ etiam ab ipſo initio videtur relictum arbitrio boni viri, nec eſt neceſſe quod arbitretur. d. l. j. de lega. ij. ⁊ ibi plene dixi. ¶ Vltimo glo. ſignat argumentum contra. Vide glo. ibi arbitrio. Sol. illud eſt ſpeciale fauore matrimonij. vt l. turpia. §. j. de leg. j.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Titiū. A ſententia lata conſilio ſapiētis pōt appellari, l. j. §. j. de app. ⁊ ibi Bar. in fi. vbi ēt habet ꝙ conſultor nō pōt noua recipere inſtrumēta. Quid de verbo, licentia, ⁊ ſimili vide in l. ſi aūt plures. j. de aqua plu. ar. ⁊ ibi quid partes cōſenſerūt cōmitti cum conſilio ſapientis, an iudex faciat litem ſuā ſi ſecundū id iudicet vide Bar. in l. ſi conuenerit. ff. de re iudi. ⁊ Bal. i l. mācipata C. de ſer. fu. ¶ Adde an cōſiliū ſapiētis poſſit peti d iure. Et an iudex debeat dare, ⁊ an illo teneat ſequi. vide Bal. cōſ. ccclxx. j. li. ⁊ ibi quid iuris, ſtāte ſtatuto, ⁊ p Ang. cōſ. clxxviij. ⁊ quid ſi poſt terminū conſiliū iudici preſentatu ſuit, ⁊ publicatū, ⁊ cōfirmatū per iudicē, an valeat. vide Bar. cōſ. cliiij. ⁊ clvij. An aūt teneatur ſequi conſilium imperiti. vide eod. vol. conſ. cxcij. ⁊ Ang. cōſ. cclxxi. vbi dixit qd non eſt turpe imperito ſequi ꝯſiliū periti. An autem petito conſilij ſapientis ita ſuſpendat ſententiā quemadmodum appellatio: vide Roma. conſi. ccxxxv.

P. PAV. P. ¶ Vide Bar. in l. j. §. ſi plures. ff. de exercit.

1 ☞ Conueniri qualiter poſſit qui promiſit ſoluere vbicunq; fuerit petitum.

Tuto

tratur reſtitutio nō placet, qꝛ huic litere nō cōgruit. Preterea,
cū ſit tuta beneficio iuris cōmunis, vt ſtatim dicā, non habet ne
ceſſe petere reſtitutionē. Reſpōdeo ergo ſecūdo, ꝙ tam curatoꝛ
quā pupilla habet exceptionē, ne cōueniat vltra vires patrimo
nij. ¶ Sed tūc quero que eſt iſta exceptio: Reſpōdeo, † mulier
cōſtāte matrimonio non pōt cōueniri vltra quā facere pōt, ⁊ iſta
eſt exceptio, ꝙ opponit marito, ⁊ hoc innuit litera, que dt, ipſam
cogi ad cauendū, de ſupplēda dote, ſi effecta fuerit locupletioꝛ.
Apparet ergo ex pꝛedictis, ꝙ illo curatoꝛe cōuento tanquā pꝛo
pꝛio nomine pōt mulier comparere, ⁊ opponere exceptionē iſtā
⁊ cauere, ⁊ ob hoc ipſe curatoꝛ abſoluet: pōt etiā hoc facere ipſo
curatoꝛ, vt dt gl. Op. ꝙ ipſo iure ſit tutus quādo pꝛomiſit vltra
vires patrimonij. l. ſiue generalis. ſ. d iu. do. Sol. vt ibi. ¶ Op.
ꝙ nullo modo iſte curatoꝛ ſit tutus. l. ſi donaturus. §. j. ſ. d con-
dict. ob cau. Gl. dat plures ſol. iſta eſt vera, ꝙ ibi pꝛomiſit cre-
dens ſe teneri, ⁊ ſic non animo repetendi a muliere, hic vero pꝛo
miſit animo rehabendi ⁊ petendi de patrimonio mulieris.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Quidam cum eſſet. Vide Alex. conſi. c. vol. ij.
b AND. BAR. ¶ Venio ad ſecūdā. Vide Bar. in l. fi. ff. de pet. he
re. ⁊ que notaui ad Baldum in l. fi. C. de dot. pꝛomiſ.

LEX XLV.

Qui nominibus. Qui nomine q ſibi a pꝛioꝛe adminiſtrato
re aſſignat agnoſcit, eoꝛū periculo eſt adſtrictus. h. d.
Op. ſ. eo. l. tutoꝛ ſiue. Sol. ibi recipit aſſignationē fa-
ctā a pꝛioꝛe adminiſtratoꝛe, nō tñ illa nomina aſſignata agnouit
vt idonea. Sed tūc dubitat qualiter videtur agnoſcere. Gl. re-
ſpōdet notabiliter, agnoſcere videt ſm l. ſi filius. ſ. de tute. ſiue
verbo, ſiue aliquo actu appareat, ꝙ illa nomina dixit idonea eſſe
ſatis eſt: recipiēdo vero aſſignationē ſimplicit non videt illa no-
mina vt idonea appꝛobare, vt ſ. eo. l. tutoꝛ ſiue. ¶ Op. C. eo. l. d
bitoꝛibus. Sol. Hic tenet de periculo. ſ. de inopia ſubſiſtēte, tūc
em illa noia acceptauit vt idonea. De periculo vero inopie ſub
ſecute tenet, ſi ſibi pōt imputari culpa, alias non, vt in cōtrario.

§. Sed ⁊ ſi pupillus. Iſte verſiculus legit in gl. pluribꝰ modis, tene
hanc lec. ſ. quod aſſignationem reliquoꝛum acceptauit, ⁊ vſuras
recipit, per quod non videtur ſuo pꝛiuilegio renūciare. Et ſic in
ſumma dicit, quod per receptionem vſurarum pupillus nō per
dit pꝛiuilegiū. ¶ Op. j. de pꝛiui. cre. l. ſi ventri. §. in bonis. Sol.
Aliud in pꝛiuilegio ꝙ datur depoſitario, illud enim perditur
per receptionem vſurarum, egreditur enim terminos depoſiti.
Aliud in pꝛiuilegio quod datur pupillo, vt hic.

LEX. XLVI.

1 ☞ Pupillus volens conuenire alium tutoꝛem ex perſona libe
rati, non auditur.
2 Tutoꝛ vnus quando pꝛo alio teneatur.
3 Magiſtratus plures an habeantur vt duo rei.
4 Pꝛeſcriptione liberatus per omnia non eſt ſimilis ſoluenti.
5 Actiones quādo ſunt ſublate culpa vel facto eius qui cedere dꝫ.
tunc exceptio cedendarum actionum obſtat.
6 Actio ꝑpetua cōtra vnū ex tutoꝛibus, dicit perpetua cōtra aliū

a **Si pupillus.** a Quatenꝰ vnus ex tutoꝛibus eſt libe-
ratꝰ facto pupilli, eatenꝰ alter eius nomine cōue-
niri non pōt. h. d. Vel aliter. Qui tenet cedere actio
nē ſi eam credere non pōt facto ſuo repellit exceptio
ne cedēdarū actionū. h. d. ¶ In tex. ibi, interpellare. Dic ꝙ nō
pōt cōtra aliū actiones cedere, ꝙ facere dꝫ. l. j. §. nunc tractemꝰ.
de tu. ⁊ ra. diſt. ⁊ ſic repellitur exceptione cedēdarū actionū. Ibi
i conuenit. ⁊ ibi, liberaſſet: Nam ſi tex perſona liberati velit alte
rū cōuenire. non audit. Hy. ¶ Op. ad pꝛimū ꝙ non poſſit pupil
lus liberare tutoꝛē. ſ. eo. l. tutoꝛes, q poſt. §. ab eo. Huius timo
re eſt hic facta gl. j. dicens. ꝙ liberauit trāſigendo, ꝙ pōt, vt hic
a ſed non donādo vt ibi. Scdō opponitur, a ꝙ vnus tutoꝛ pꝛo alio.
nō tenetur, ſed quilibet in virili. l. tutoꝛes, qui poſt. §. in eū. §. eo
2 dem. ⁊ C. de diui. tu. l. j. Sol. Dicit gl. intellige, † ꝙ hic vnꝰ geſſit
alius nō, vel ꝙ ambo non erāt ſoluēdo tēpoꝛe depoſiti officij. I-
ſtud no eſt neceſſe: qꝛ ſiue ſint ſoluendo ſiue nō, quilibet tenet in
ſolidū, lꝫ habeat beneficiū diuiſionis. d. l. j. C. de diui. tut. ⁊ ſ. e.
l. ſi plures. ⁊ ibi dixi. Si ergo amiſerūt diuiſionis bñficiū, ſuper
eſt beneficiū ceſſionis, ꝙ pōt opponi poſt ſententiā. l. ſi minoꝛis.
ſ. eo. l. ſi fideiuſſoꝛes. §. j. j. de fideiuſ. ¶ Sed tenēdo illā opinio
nē, ꝙ hic alter non erat ſoluēdo, op. qñ quis liberat qui non libe
rat debitoꝛē qui non tenetur efficaciter, nō pōt repelli exceptio
ne cedendarū actionū. l. quāuis C. Marcellus. ſ. ad vell. Reſpō
ibi debitū erat in efficax, quia erat nō ſoluēdo. Opp. j. de fideiu.
l. ſi ſtipulatus. §. fi. Sol. vt ibi plene dixi. Op. j. de le. j. ab omni
bus. j. reſpō. Gl. non ſoluit. Dicit Hy. ibi nō liberatur facto cre
ditoꝛis, ſed facto teſtatoꝛis legatis, qui vnū ex heredibus potuit
liberare, ⁊ alios inſolidū obligare. l. cū ab vno. j. de lega. ij. ꝙ pla
3 cet. Facit ꝙ dixi. ſ. e. l. ſi plures, ſm lec. gl. † ¶ Venio ad ſecun-
dā partē. Dicitur hic, ꝙ duo magiſtratꝰ non habent vt duo rei,
vnde eſt hoc: Dicit gl. qꝛ magiſtratus non tenet niſi de dolo alte
rius, ſecus ſi ex culpa cōueniat, vt j. de magiſtr. cōue. l. antepe.
Hoc nō placet, quia magiſtratus tenet ex culpa cōmuni, vt j. ad
municipalē. l. Imperatoꝛ. ⁊ de adminiſtr. rerū ad ciuita. perti-
nentiū. l. magiſtratus. Nec obſtat lex allegata in glo. que loquit
qñ magiſtratus conuenitur ex facto tutoꝛis, vel curatoꝛis quem
dedit, hic loquitur qñ conuenitur ex culpa college. Dico ergo, ꝙ
non ſunt pꝛopꝛie duo rei ſm hec tempoꝛa non habebant bñficiū
diuiſionis, ſed magiſtratus, illi ſic ⁊ iſtud vult dicere tex. Sꝫ tūc
inſtat cum hodie duo rei habeāt bñficiū diuiſionis, ergo plures
magiſtratus habent hodie vt duo rei. Reſpon. non eſt ita. Nam
duo rei habent beneficiū diuiſionis ita demū, ſi coꝛreus eſt pꝛe-
ſens, ⁊ ſoluēdo ſit cū cōuenitur. C. de duo. reis. auth. hoc ita. ⁊ in
coꝛpoꝛe vñ ſumit. Sꝫ plures magiſtratus, ⁊ plures tutoꝛes ha-
bēt beneficiū diuiſionis, etiā ſi tunc cū conuenitur collega, nō ſit
ſoluendo, ſi ſoluendo erat tempoꝛe depoſiti officij. C. de pꝛob. l.
4 ex perſona. ¶ † Venio ad vltimū reſponſum, ex quo nota pꝛimo
qd liberatus pꝛeſcriptione ſimilis eſt ſoluenti. qd non intelligas
quo ad omnia, cū pꝛeſcriptio non tollat naturalem obligationē,
ſolu. ſic. Sed quantū ad hoc vt poſſet obijci ei, cōtra quē pꝛeſcri
ptū eſt culpa, quaſi facto ſuo, ⁊ negligētia ſua ſit liberatus. No-
5 ta etiā † ex hoc reſpōſo, qd tunc obſtat exceptio b cedendarū actio
b nū, qñ actiones ſunt ſublate culpa vel facto eius, qui cedere dꝫ.
Et hoc qd tex. dicit in fin. habet enim qd obijciat detitoꝛi. Cir-
ca qd diſtingue plene vt in l. ſi ſtipulatus. §. fi. j. de fideiuſſoꝛib.
¶ Op. qd non pōt tempoꝛe extingui actio cōtra vnū, quin extin
guatur cōtra aliū. Nam ſolo curſu tēpoꝛis nō: qꝛ eo. tpe naſcit
6 naſcitur cōtra vnū, quo cōtra aliū. † Item ſi perpetuaretur con
c teſtatione cōtra vnū, perpetuaret cōtra aliū c. l. fi. C. de duo. reis
Gl. huius timoꝛe dat duas ſolutiones, que clare ſunt. tñ diuina-
tionē cōtinent. Dic ergo, qd l. fin. de duo. reis loquitur de duo-
bus reis pꝛopꝛie, nō in tutoꝛibus. ⁊ magiſtratibus, qui non ſunt
ꝓpꝛie duo rei, vt hic dicitur in tex. Iſta eſt vera, quā tene menti
Pꝛo hoc, j. de ſolutio. l. cum quis. §. ſi quis pꝛo reo. ⁊ ibi gl. Sꝫ
hic non videtur pꝛocedere, cū pꝛeſcriptio xxx. annoꝛū hoc tēpo
re nō eſſet cognita, vt no. in l. q occidit. §. j. ſ. ad legē Aqui. Reſ.
Poteſt dici, qd hic loquitur de actione tutele que dabatur con-
tra patre de peculio, ⁊ ſic intra annū, vt l. tutoꝛē qui in fi. ſ. eo. ⁊
ſic eſſet expeditus caſus huius legis: vel dicas qd erat quedā ꝑ-
ſcriptio ſm antiqua tempoꝛa, de qua mentionem non habemus.
Facit quod not. Inſti. de perpe. ⁊ tempo. action. in pꝛincip.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Secūdo op. Vide Bal. in l. j. C. de trāſa. ⁊ videt tex. ꝙ
tutoꝛ pꝛimo tenetur reddere rationem tam de introitibus, quā
de expenſis vt l. thais. §. libertatem. de fideicom. li.
b ALEX. ¶ Obſtat exceptio. Quādo obſtat exceptio cedendarū,
vide Bar. in l. j. j. de tranſact.
c ALEX. ¶ Contra alium. Vide Bar. in l. cuꝫ quis. §. ſi quis pꝛo
reo. de ſo. qui videtur tenere contrariū eius quod tꝫ hic, ſed do.
Ale. in conſ. mihi ccc. in nō impꝛeſſis, quod incipit, ſuper eo quo
queritur, ſcilicet an dicta interruptio. dicit dicta Bar. hic vera.

LEX XLVII.

Lucius. Si adultus debitoꝛem ſuū pꝛocurato-
rem conſtituat non videtur euꝫ vt debi
toꝛem idoneum ex cā pꝛeambula appꝛobare, hoc dicit.

§. Sempronij. Diuiſio facta inter plures tutoꝛes a ſeipſis, nō facit quin vnus pꝛo a-
lio teneatur. anteqꝫ perueniatur ad magiſtratū: ſecus in diuiſio
ne facta a pluribus Reipublice adminiſtratoꝛibus. h. d. Op. ꝙ
etiaꝫ magiſtratus teneatur inſolidū alter pꝛo altero vt l. j. xi. ſ.
eo. Soluit gl. ibi loquitur in pluribus magiſtratibꝰ, qui fierunt
aliquod officiū, cui inheret iuriſdictio ſiue dignitas, hic quando
adminiſtrāt bona ſine aliqua iuriſdictiōe, vel dignitate ſicut bo
na pꝛiuatoꝛū. Hec ſol. eſt ſingularis, nec eſt vera: qꝛ ꝯ l. Impe. ⁊
l. ſeq. j. ad mun. ⁊ qd ibi no. ⁊c. Ad ꝯꝛium reſp. ibi ſimul gerebāt
nulla facta diuiſione, etiā a ſeipſis ſꝫ ꝓmiſcue faciebāt, mō vnus,
mō alter: hic inter ſe diuiſerūt. Op. ꝙ idē ſit in tutoꝛibus, qd hic
dꝛ in magiſtratib. vt j. ea. l. §. cū teſtō. Solu. vt ibi dicam. Op. ſ.
de ne. ge. l. cum alicui. Sol. vt in gl. Op. d l. aufert. §. fi. j. d iure
fiſci. Sol. gl. ꝙ ibi cū agit fiſcus, hic cū agit minoꝛ cuiꝰ bona fue
rūt adminiſtrata. Hec ſo. videt ꝯ pꝛedictā l. Imperatoꝛ. Ideo
dic, ꝙ lex cōtraria loquitur quādo non fuit facta diuiſio, ⁊ ſic de
bet intelligi ſecundū diſtinctionem no. in d. l. Imperatoꝛ. quod
plene dic vt ibi. ¶ Quero, que actio detur pupillo contra iſtos
curatoꝛes: glo. dicit quod negotioꝛum, ⁊ bene.